gemeente Loon op Zand

Jaarstukken 2020

Kaatsheuvel | Loon op Zand | De Moer

Jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Voorwoord 3
Leeswijzer 4
Financieel resultaat 5
Beleidsverslag 2020 8
Programma 0: Bestuur en ondersteuning 9
Programma 1: Veiligheid 16
Programma 2: Verkeer en vervoer 21
Programma 3: Economie 25
Programma 4: Onderwijs 29
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie 33
Programma 6: Sociaal domein 37
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 47
Programma 8: VHROSV 51
Paragrafen 56
Paragraaf 1. Lokale heffingen 57
Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 60
Paragraaf 3. Onderhoud kapitaalgoederen 62
Paragraaf 4. Financiering 64
Paragraaf 5. Bedrijfsvoering 66
Paragraaf 6. Verbonden partijen 69
Paragraaf 7. Grondbeleid 78
Jaarrekening 2020 82
Balans per 31 december 2020 83
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 85
Toelichting op de balans 86
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 101

Voorwoord

Een jaar als het vorige gaan we allemaal niet snel meer vergeten. Het coronavirus deed wereldwijd van zich spreken. “Je kunt plannen maken tot je een ons weegt”, zo maakte het ons duidelijk, “zodra een griezel als ik zich met succes in de mensheid introduceert, kun je ze acuut weer weggooien.” Dan gaan we in de overlevingsstand.

Dat bleek.

Waar we in 2019 in een begroting van een kleine 58 miljoen euro uitkwamen op een positief saldo van ruim € 500.000, zitten we nu op een plus van ruim twee miljoen. Omdat door corona in het sociaal domein geld op de plank bleef liggen. Omdat veel geplande vervoerskosten niet zijn gemaakt. Omdat geplande infraprojecten gedeeltelijk ten uitvoer kwamen. Maar ook omdat het Rijk met passende compensatiepakketten over de brug is gekomen.

Ruim twee miljoen euro ‘overhouden’ klinkt als goed nieuws. Toch voelt het niet zo. Daarvoor zien we om ons heen te veel bedrijven en mensen in nood. Weten we dat er faillissementen en ontslagrondes in aantocht zijn, met alle financiële, persoonlijke en economische ellende van dien. Zien we nog een stuwmeer aan uitgestelde uitgaven voor ons liggen, deels nog in nevelen gehuld.

Niettemin willen we op deze plaats graag memoreren dat we, onder meer dankzij de niet aflatende inzet van onze medewerkers, als gemeente weinig inboetten op onze ambities en voornemens. Gedurende de wereldwijde gezondheidscrisis en de daaruit voortvloeiende perikelen slaagde de organisatie erin de dienstverlening op een alleszins aanvaardbaar niveau te houden en op punten zelfs te verbeteren. Het vervult ons met erkentelijkheid en geeft ons, ondanks de eerder genoemde nevelen waarin zij onontkoombaar gehuld is, hoop voor de toekomst.

We blijven in het zicht van dat stuwmeer voorzichtig, zo stellen we voor, om als gemeente financiële uitdagingen het hoofd te kunnen blijven bieden.

1 juni 2021

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
A. de Kroon	J. van Aart

Leeswijzer

De opzet van de jaarrekening 2020
Het hoofdstuk “Financieel resultaat” is vooraan in het boekwerk geplaatst. Daarmee heeft het onderdeel de vooraanstaande plaats die het ook verdient. Juist in dit onderdeel komt het resultaat naar voren, ook uitgesplitst naar de twee momenten van tussenrapportage.

De indeling is als volgt:
- Financieel resultaat
- Beleidsverslag
- Jaarrekening

Korte toelichting op de indeling.

Financieel resultaat
We tonen het financieel resultaat op hoofdlijnen. We starten bij de primaire begroting en laten langs de resultaten van de twee berap’s de voortgang zien. Daarbij staan we ook stil bij de compensatiepakketten die we van het Rijk hebben ontvangen ten behoeve van Covid-19. Dit beeld wordt aangevuld met corona-effecten 2020 die wij ‘denken’ te zien. Denken, omdat het onderscheid lastig te maken is tussen reguliere effecten en corona-effecten. Bedragen in deze jaarrekening worden aangegeven x € 1.000.

Beleidsverslag
De begroting bestaat uit 9 programma’s die zijn onderverdeeld in taakvelden.

De presentatie van de programma’s is gelijk aan de begroting. Elk programma start met een beknopte beschrijving. We beantwoorden per onderwerp twee W-vragen:
- Wat hebben we bereikt? (en dit zetten we af tegen wat we wilden bereiken)
- Wat hebben we daar voor gedaan? (en dit zetten we af tegen wat we daarvoor wilden doen)

De resultaten geven we visueel weer:
- De voorgenomen activiteit is gereed.
- De voorgenomen activiteit is vervallen.
- De voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en de beoogde ontwikkeling loopt op schema.
- De voorgenomen activiteiten zijn niet of gewijzigd uitgevoerd, maar de beoogde ontwikkeling loopt nog wel op schema.
- De voorgenomen activiteiten zijn niet of gewijzigd uitgevoerd en de beoogde ontwikkeling komt in gevaar.

Vervolgens beantwoorden we de derde W-vraag “wat heeft het gekost?” voor het totale programma. We lichten hier de financiële resultaten toe tussen het beeld van berap 2020-2 en de jaarrekening. Verschillen op baten dan wel lasten groter dan € 25.000 per taakveld worden toegelicht in dit onderdeel. De som van verschillen kleiner dan € 25.000 op baten dan wel lasten per taakveld geven we weer met de omschrijving “overige afwijkingen”. Het is mogelijk dat de som van kleine verschillen optelt tot een bedrag groter dan € 25.000.

Het programma wordt afgesloten met een inzicht in beleidsindicatoren. Dit zijn de beleidsindicatoren zoals deze zijn voorgeschreven vanuit de wet.

Naast de programma’s zijn de paragrafen opgenomen in het beleidsverslag. Dit zijn de zes voorgeschreven paragrafen.

Jaarrekening
In de jaarrekening geven we een toelichting op het financieel resultaat. Dit deel bevat de balans met de uitgebreide toelichting op de balans.

Financieel resultaat

We startten dit jaar met een positief saldo van € 536.000. Gedurende het jaar hebben we gewerkt aan de kwaliteit van onze prognoses en deden we een aantal bijstellingen in de budgetten met een nadelig effect. We waren zeer terughoudend om de positieve vooruitzichten die we mogelijk zagen ten tijde van de tweede bestuursrapportage ook meteen te verwerken. De achterliggende reden: corona. In september was de blik richting het einde van het jaar te onzeker om grootschalige bijstellingen te doen. En het einde van het jaar roerde zijn staart. Horeca moest weer dicht, scholen sloten weer en ook winkels moesten dicht. Het leven speelde zich letterlijk meer achter de voordeur af. De deur naar bijvoorbeeld zorg en ondersteuning stond open, maar werd minder gevonden. We zien dit terug in de resultaten bij deze jaarrekening. In de tweede bestuursrapportage presenteerden we een saldo van de gewijzigde begroting van € 505.000 nadelig. We eindigen dit jaar met een positief saldo van € 2.125.695. In het onderstaande overzicht leest u de meest bepalende factoren:

Omschrijving	Mutatie		Saldo	
Saldo primitieve begroting			**536**	**V**
Begrotingswijzigingen 2020 voorafgaand aan berap 2020-1	-131	N		
Berap 2020-1	-816	N		
Berap 2020-2	-94	N	-1.041	N
Saldo gewijzigde begroting			**-505**	**N**
Effecten in jaarrekening:				
Algemene uitkering (circulaires plus compensatiepakketten)	773	V		
Hogere storting wethouderspensioenen	-279	N		
Overhead	526	V		
Vennootschapsbelasting 2020	-61	N		
Compensatie exploitatie Het Klavier	-132	N		
Nagekomen toeristenbelasting	149	V		
Lagere opbrengsten toeristenbelasting	-313	N		
Lagere kapitaallasten	102	V		
Lagere afrekening Baanbrekers 2020	495	V		
Maatpact	40	V		
Rolstoelen	143	V		
WSW	-183	N		
Regiovervoer (leerlingenvervoer en regiotaxi)	171	V		
PGB's Wmo en jeugd	245	V		
Regionale jeugdzorg (op basis van voorlopige jaarrekening regio)	877	V		
Wijkcoördinatie	50	V		
Diversiteit aan kleinere bedragen	28	V	2.631	V
Saldo jaarrekening 2020			**2.126**	**V**

In de bovenstaande opzet is niet geheel te duiden wat de exacte omvang is van het corona-effect. Met name voor het sociaal domein is er geen onderscheid te maken tussen een regulier effect, een corona-effect of een effect van de getroffen beheersingsmaatregelen. Wat uit de cijfers blijkt is dat voor een aantal voorzieningen het gebruik achter is gebleven omdat deze niet mogelijk waren. Denk daarbij aan leerlingenvervoer en regiotaxi. De resultaten voor regionale jeugdzorg zijn nog altijd indicatief in afwachting van de vastgestelde jaarrekening later dit voorjaar. Met name de uitnutting van PGB's valt op. Bij al deze bedragen vragen wij grote voorzichtigheid. Hoewel 2020 in financiële zin in het sociaal domein positief lijkt te zijn doorlopen, verwachten wij dat er een vertragingseffect aan de orde is. Met name als de samenleving "ontwaakt" uit de pandemie is de verwachting dat de aanvragen en zorgbehoeften in het sociaal domein weer gaan toenemen. We zullen hier in de begroting 2022 zeker rekening mee houden. Op dit moment kwalificeren wij alle genoemde effecten in de jaarrekening als resultaten met een incidentele doorwerking. Anders gezegd, ze werken niet door in de begroting van 2021 en verder.

Omschrijving	Saldo	
Saldo jaarrekening 2020: resultaat voor bestemming	**2.126**	**V**
Onttrekking aan geblokkeerde weerstandsreserve	407	V
Toevoeging aan algemene reserve	**2.533**	**V**

In het raadsbesluit van 1 april 2021 heeft de raad reeds besloten tot een gedeeltelijke bestemming van het resultaat. Er werd besloten tot nog twee budgetoverhevelingen en het beschikbaar stellen van het budget voor maatwerkoplossingen als gevolg van corona. Dit betreft een bedrag van € 307.200 en wordt verwerkt in de eerste bestuursrapportage van 2021 als een onttrekking aan de algemene reserve.

Corona

Deze jaarrekening laat een groot aantal effecten zien die direct gerelateerd is aan corona. Op een aantal onderdelen is het effect in financiële zin minder zichtbaar, maar zeker niet minder aanwezig. Hierbij moet gedacht worden aan de bovengemiddelde inzet voor toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Het gaat om het toezicht op de maatregelen die door het Rijk zijn afgekondigd, zoals de anderhalve meter-richtlijnen, sluiting van horeca en winkels, etc. Staar u ook niet blind op het positieve resultaat van 2020. Dit is onlosmakelijk verbonden met het jaar dat we hebben gehad.

Compensatiepakketten

Corona bracht ons een compensatiepakket vanuit het Rijk dat in drie fasen (gekoppeld aan de circulaires) bekend werd. In berap 2020-2 verwerkten we het eerste compensatiepakket. In de raadsinformatiebrieven over de september- en decembercirculaire informeerden we de raad over de pakketten twee en drie. De effecten hiervan worden zichtbaar in de jaarrekening.

	2020	2021
Pakket 1	910	
Pakket 2	414	179
Pakket 3	58	132
Totaal	1.382	311

Het eerste pakket verwerkten we in Berap 2020-2. Pakket twee lichtten we toe in raadsinformatiebrief septembercirculaire en pakket drie in raadsinformatiebrief decembercirculaire. Pakket twee en drie (in totaal 472 voor 2020) worden financieel verwerkt in deze jaarrekening en is voor een belangrijk deel de verklaring voor de positieve ontwikkeling van de algemene uitkering.

De compensatiepakketten zijn grofweg verdeeld in de volgende sporen:

	2020	2021
Lokale (algemene) voorzieningen in de domeinen welzijn, cultuur en sport	229	44
Toeristen/ parkeerbelasting	633	
Sociaal domein (o.a. andere inhaalzorg, uitvoering participatie, zorgcontinuïteit, kinderopvang)	417	56
Diverse posten (o.a. opschalingskorting, verkiezingen en toezicht en handhaving)	103	211
Totaal	1.382	311

Lokale (algemene) voorzieningen

Het totale pakket voor lokale (algemene) voorzieningen in de domeinen welzijn, cultuur en sport kan door de gemeente ingezet worden om noodlijdende situaties op te vangen. Dit sluit aan bij de toezegging dat we verenigingen, als gevolg van corona, niet laten omvallen. In 2020 hebben wij wel vragen hierover ontvangen, maar is het niet tot concrete toezeggingen gekomen. In het eerste kwartaal van 2021 merken we dat het verloop van 2020 en het perspectief voor 2021 voor een aantal organisaties te veel wordt. We zijn met hen in gesprek. De raad heeft besloten om het totale budget voor 2020 en 2021, zijnde € 273.000, in te zetten in 2021 en verder om maatwerkoplossingen te bieden waar nodig.

Toeristen/ parkeerbelasting

De compensatie voor toeristenbelasting dekt in 2020 zo'n tweederde af van de lagere opbrengst toeristenbelasting. Door sluiting van de toeristische voorzieningen is het aantal overnachtingen in 2020 fors minder. Dit leidt tot een lagere opbrengst toeristenbelasting van bijna € 950.000. Hiervan wordt € 633.000 gecompenseerd door het Rijk. Dit bedrag is reeds verwerkt in Berap 2020-2.

Sociaal domein

Binnen de algemene uitkering zijn diverse posten ontvangen voor de uitvoering van de afspraken op rijksniveau over onder meer zorgcontinuïteit en inhaalzorg. Hiervan hebben we bijna € 225.000 aan Baanbrekers betaald voor de uitvoering van participatie. Daarnaast ontvingen we in 2020 een voorschot van totaal € 4.410.021 van het Rijk voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). Dit is direct betaald aan Baanbrekers voor de uitvoering.

Voor de kosten van inhaalzorg voor WMO en Jeugd is van het Rijk een bedrag van € 60.178 ontvangen. Voor de continuïteit van zorg is een bedrag van € 31.016 ontvangen. Op basis van de voorlopige cijfers van de regio bedragen de kosten voor continuïteit van zorg voor Jeugd € 75.000 en voor de meerkostenregeling is dit € 25.000. De uitvoeringskosten van de regio zijn hierin nog niet meegekomen omdat deze nog niet bekend zijn.
De compensatie voor meerkosten WMO bedragen 16.338. De zorgaanbieders hadden tot 1 april 2021 de tijd om de meerkosten aan te leveren.

Diverse posten
De verkiezingen van maart 2021 gaan gepaard met een groter pakket aan maatregelen. Om dit adequaat uit te kunnen voeren zijn in totaal zo'n € 67.000 opgenomen, verdeeld over 2020 en 2021. Daarnaast is een tegemoetkoming opgenomen voor toezicht en handhaving.

Ontwikkeling gemeentelijke lasten
Zoals u in de jaarrekening ook kunt lezen is een groot aantal van onze activiteiten onverminderd door gegaan. Het college stelde een gedragslijn vast waarbij we met name een oproep deden aan de samenleving om samen de schouders eronder te zetten. Ieder draagt zijn steentje bij. Tegelijkertijd zien we een aantal noodzakelijke ontwikkelingen in de gemeentelijke lasten:

- Er was meer inhuur nodig met name om de dienstverlening aan de inwoners (via de publieksbalies) op orde te houden.
- Evenementen gingen niet door. Dit betekent dat een aantal subsidies niet zijn doorgegaan. Een deel van dit budget zal in 2021 worden toegevoegd aan de budgetten voor evenementen.
- Er waren kosten gemaakt voor communicatie, dienstverlening en inrichting openbare ruimte om de bewustwording en attentiewaarde te vergroten op de coronarichtlijnen.
- Het gemeentehuis werd ingericht om te voldoen aan de richtlijnen voor een coronaproof werkplek met als belangrijkste uitgangspunt dat thuiswerken de norm is. Er zijn meer technische faciliteiten beschikbaar gekomen, voor onder andere digitale overlegvormen.
- Personele kosten zijn lager vanwege een diversiteit aan redenen zoals minder overwerk, lagere reiskosten, minder opleidingsmogelijkheden, lagere kosten voor representatie en recepties. Jubilea zijn niet gevierd. Hetzelfde geldt voor afscheid. Zodra de omstandigheden het toelaten zal hiervoor een alternatief worden geboden.
- Met name in het sociaal domein registreren we in 2020 lagere realisatie. We zien in ieder geval minder ritten in het leerlingen- en regiovervoer en een lagere besteding van PGB's. Het is lastig om een inschatting te maken welk deel van deze lagere realisatie toe te schrijven is aan corona en welk deel samenhangt met de inzet van beheersingsmaatregelen. De verwachting is wel dat de geuite zorg- en ondersteuningsbehoefte aantrekt op het moment dat corona de samenleving minder in zijn greep heeft. Voorgesteld wordt daarom om het voordeel dat we nu in de jaarrekening realiseren vanwege uitgestelde zorg, beschikbaar te houden voor als het nodig is. We stellen voor om deze middelen op te nemen in de geblokkeerde algemene reserve voor het afdekken van risico's.

Coronagerelateerde effecten in het resultaat

Omschrijving	Saldo	
Compensatiepakketten 2 en 3	472	V
Overhead	400	V
Lagere opbrengsten toeristenbelasting (na compensatie)	-313	N
Lagere verwachte afrekening Baanbrekers 2020	495	V
Maatpact	40	V
Rolstoelen	143	V
PGB's Wmo en jeugd	245	V
Regionale jeugdzorg	877	V
Saldo corona-effecten in jaarrekening 2020	**2.359**	**V**

Dit effect zal naar verwachting niet geheel verplaatsen naar 2021 of 2022. Voorgesteld wordt om – op basis van de bovenstaande analyse – de volgende effecten mee te nemen naar 2021 en latere jaren.

Omschrijving	Saldo	
Resultaatbestemming conform raadsbesluit budgetoverhevelingen en coronabudget	-229	N
Toevoeging aan geblokkeerde algemene reserve: 60% van effecten sociaal domein	-1.080	N
Op te nemen incidenteel effect jaarrekening in Berap 2021-1: compensatie medewerkers	-30	N
Saldo op te nemen corona-effecten in 2021 en latere jaren	**-1.339**	**N**

We stellen voor een reserve "coronagerelateerde effecten sociaal domein in te stellen voor een maximale hoogte van € 1.080.000. De scenario's over de mate waarin sprake zal zijn van coronagerelateerde of uitgestelde zorg als gevolg van corona zijn divers. Om te zorgen voor een vangnet wordt deze reserve ingesteld voor de periode tot uiterlijk 31 december 2023.

Beleidsverslag 2020

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Onderwerp van het programma

De gemeente Loon op Zand heeft in de afgelopen jaren een omslag ingezet die te duiden is als: “van zorgen voor naar zorgen samen met…”. Dit betekent dat we als gemeente minder vaak zelf het initiatief nemen of regisseren. In plaats daarvan willen we meer stimuleren en anticiperen, kortom initiatieven van anderen mogelijk maken. We juichen het toe als anderen het voortouw willen nemen. Inwoners, ondernemers en gasten staan in ons denken centraal. Als het nodig is reiken we de helpende hand toe, altijd op basis van maatwerk. We bouwen aan duurzame relaties met onze partners waarmee we samenwerken en regelmatig bespreken hoe we het nog beter kunnen doen voor onze inwoners.

Taakvelden

Programma 0 bestaat uit de volgende taakvelden:
0.1 Bestuur
0.2 Burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.4 Overhead
0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.64 Belastingen overig
0.8 Overige baten en lasten
0.9 Vennootschapsbelasting
0.10 Mutaties reserves
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

0.1 Bestuur

Onderwerp	Vervangen Burgerpeiling	
Wat wilden we bereiken? - Meer inzicht realiseren in onze dienstverlening - Continue klanttevredenheidsonderzoek (monitoring) - De kwaliteit en prestaties van onze dienstverlening en de betrokken medewerkers inzichtelijk maken, vergroten en ondersteunen. - Inzicht in het bereik van De Duinkoerier en de informatie van de gemeente die de lezers graag in dit blad lezen. - Budget efficiënt inzetten	Hebben we gedaan wat we wilden? - Vervangen van de burgerpeiling “Waarstaatjegemeente” door het Dashboard Dienstverlening *Met het NVVB dashboard krijgen we een beter inzicht in de kwaliteit van onze dienstverlening en de klanttevredenheid. De implementatie is en koppeling met onze systemen is gestart.* - Lezersonderzoek Duinkoerier We moderniseerden de Gemeentepagina in de Duinkoerier en pasten het redactiestatuut aan. De Duinkoerier is nog steeds noodzakelijk onder een grote doelgroep en bovendien wettelijk noodzakelijk vanwege de bekendmakingen. Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - Onderzoek telefonische bereikbaarheid *In dit onderzoek zien we een lichte verbetering ten opzichte van 2019.* - We schaften een applicatie aan om het inwonerpanel te faciliteren.	

Onderwerp	Loon op Zand beleeft 2020	
Wat wilden we bereiken? - We waarderen vrijwilligers, ondernemers, sporters en kunst en cultuurbeoefenaars van onze gemeente door, in samenwerking met het Pleinfestival, op woensdag 6 mei een evenement te organiseren.	Hebben we gedaan wat we wilden? - In september 2019 kondigen we Loon op Zand beleeft 2020 aan. - In oktober 2019 starten we de nominatie voor Loon op Zand beleeft 2020. Deze loopt tot 30 maart 2020. *We staakten eind februari 2020 de voorbereidingen als gevolg van corona.* - In september 2019 (her)starten we de samenwerking met het Pleinfestival om een programma te ontwikkelen. Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - De samenwerking met het pleinfestival is geborgd voor de toekomst door middel van een intentieverklaring.	

0.2 Burgerzaken

Onderwerp	Implementatie BRP	
	- Onze inwoners kunnen 24/7 producten en diensten aanvragen via onze website. - Onze medewerkers Burgerzaken kunnen de werkprocessen steeds efficiënter uitvoeren.	
Wat wilden we bereiken? - Moderniseren van de huidige applicatie Basis Registratie Personen en daarmee nakomen van wettelijke verplichting die het Rijk met de WET BRP 2016 heeft ingezet.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Na uitblijvende landelijke ICT-voorzieningen is in 2019 met Equalit een gezamenlijk aanbestedings- en implementatieproject gestart, dat door vertraging bij Equalit uitloopt. Implementatie bij Loon op Zand wordt nu voorzien in eerste of tweede kwartaal 2020. Er is een projectleider ingehuurd om de lokale implementatie te begeleiden, deze inzet loopt in 2020 door. *We breidden onze digitale dienstverlening uit met de eerste vijf E-diensten: verhuizen, aanvragen uittreksel BRP, afschrift akte Burgerlijke Stand, geheimhouding persoonsgegevens en verklaring naamgebruik. Daarnaast kunnen begrafenisondernemers digitaal aangifte doen van overlijden. Voor de backoffice voerden we twee nieuwe modules in: adres in onderzoek en naturalisatie.*	

0.4 Overhead

Onderwerp	Overhead	■
Wat wilden we bereiken? - Het zo zuiver mogelijk tot uiting laten komen van de overhead op de programma's en taakvelden van deze begroting.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Voor begrotingsjaar 2020 hebben we de toerekening van de overhead geactualiseerd. Bij iedere begroting zal de overhead opnieuw nagekeken worden zodat de overhead juist toegerekend blijft worden.	■

Onderwerp	Oproepkrachten	■
Wat wilden we bereiken? - Gedeeltelijk voldoen aan de Wet Arbeidskrachten in Balans (WAB) die met ingang van 1 januari 2020 van kracht wordt en werkgevers verplicht oproepers in dienst te nemen	Hebben we gedaan wat we wilden? - Met de WAB worden we verplicht contracten aan te bieden en de formatie expliciet in de B-staat op te nemen en te begroten. We bieden uit budgettaire overwegingen 3 oproepkrachten van de gemeentewinkel maximaal 15 uur per week. Daarmee hebben we te weinig formatie voor de bezetting Telefonie Ontvangst & Informatie en gaan we dus 2 dagdelen sluiten. *We hebben de oproepovereenkomsten omgezet in 3 indiensttredingen met vaste uren en zijn met deze beperktere formatie daarom vanaf 1 januari 2020 vrijdags gesloten voor inwonercontacten.*	■
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - De vrijdagsluiting benutten we voor opleiding en ontwikkeling. Denk aan de noodzakelijke opleidingen in het kader van verbeterplan Burgerzaken en aan een training Telefonische dienstverlening voor medewerkers van Telefonie, Ontvangst en Informatie en het Servicepunt.	■

0.5 Treasury

Onderwerp	Treasury	■
Wat wilden we bereiken? - Zorgdragen voor voldoende liquide middelen om aan directe betalingsverplichtingen te kunnen voldoen en daarnaast zorgdragen voor langlopende financiering tegen zo gunstig mogelijke condities.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Actualiseren van het treasurystatuut. *We integreerden het treasurystatuut in de financiële verordening.* - Tijdig opstellen van liquiditeitsprognoses. De actualisatie vond plaats bij begroting 2021. - Tijdig afsluiten van benodigde leningen	■ ■ ■

0.6 Lokale heffingen

Onderwerp	Lokale heffingen	■
Wat wilden we bereiken? - Het heffen en innen van de lokale heffingen, zoals: Onroerende Zaakbelasting, Hondenbelasting, en Reclamebelasting.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Voor de uitvoering van de Onroerende Zaakbelasting is het nodig om de woningen te (her)waarderen en de aanslagen op te leggen. De reclamebelasting wordt via programma 3 uitbetaald aan de ondernemersvereniging. Bij deze uitbetaling worden de perceptiekosten (incl. kosten verband houdend met ambtelijke capaciteit) in mindering gebracht.	■
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We toonden coulance toegepast bij het proces van inning. We verleenden uitstel van betaling aan ondernemers als gevolg van de eerste lockdown. We kwamen betaalregelingen overeen met langere doorlooptijden.	■

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Onderwerp	Gemeentefonds	
Wat wilden we bereiken? - Actuele informatie met betrekking tot de omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds	Hebben we gedaan wat we wilden? - Bij de eerste BERAP geven we inzicht in en verwerken we het effect van de meicirculaire. - Bij de tweede BERAP geven we inzicht in en verwerken we het effect van de septembercirculaire.	▬ ▬
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We informeerden de raad via raadsinformatiebrieven over de effecten. Als gevolg van de doorontwikkeling P&C-cyclus, sluiten de gekozen peildata voor de berap's voor het verschijnen van mei- dan wel septembercirculaire. Effect van de circulaires is zichtbaar gemaakt in een raadsinformatiebrief en vervolgens financieel verwerkt in de eerstvolgende berap.	■

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Onderwerp	Resultaat van de rekening van baten en lasten	
Wat wilden we bereiken? - Een meerjarig sluitende begroting	Hebben we gedaan wat we wilden? - Toewerken naar een kadernota 2021 waarbij rekening wordt gehouden met de toekomstige ontwikkelingen welke op de gemeente LoZ afkomen.	■

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
0.1	Bestuur	1.172	1.200	1.465	-265	N
0.10	Mutaties reserves	467	2.012	3.518	-1.506	N
0.11	Res. v.d. rekening baten en lasten	536	-505	0	-505	N
0.2	Burgerzaken	522	574	469	104	V
0.3	Beh. ov. Gebouwen en gronden	0	0	0	0	N
0.4	Overhead	11.508	11.357	11.497	-141	N
0.5	Treasury	130	280	540	-260	N
0.61	OZB woningen	47	47	108	-62	N
0.62	OZB niet-woningen					
0.64	Belastingen overig	316	316	316	0	V
0.7	Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds					
0.8	Overige baten en lasten	90	65	214	-149	N
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	61	-61	N
	Totaal lasten programma 0	**14.789**	**15.345**	**18.190**	**-2.845**	**N**
0.1	Bestuur					
0.10	Mutaties reserves	832	2.789	3.191	403	V
0.11	Res. v.d. rekening baten en lasten					
0.2	Burgerzaken	471	291	252	-39	N
0.3	Beh. ov. Gebouwen en gronden	-	-	0	0	V
0.4	Overhead	1.473	748	1.283	534	V
0.5	Treasury	1.107	1.271	1.248	-24	N
0.61	OZB woningen	3.617	3.617	3.659	41	V
0.62	OZB niet-woningen	2.144	2.144	2.178	34	V
0.64	Belastingen overig	284	269	275	6	V
0.7	Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	32.529	33.905	34.678	773	V
0.8	Overige baten en lasten	705	705	855	149	V
	Totaal baten programma 0	**43.163**	**45.740**	**47.619**	**1.879**	**V**
	Saldo programma 0	**-28.374**	**-30.395**	**-29.429**	**-965**	**N**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 0.1 Bestuur			
	Voorziening wethouderspensioenen Hogere storting in de voorziening APPA als gevolg van verlaging van de rente	**N**	**279**
	Overige afwijkingen	**V**	**14**
Taakveld 0.10 Mutaties reserves			
	Toevoegingen reserves Extra toevoegingen aan de reserves, zoals bovenwijkse voorzieningen. Daarnaast is het voorstel mutaties reserves bij begroting verwerkt. De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wordt toegelicht bij de staat van reserves en voorzieningen. Deze toevoegingen vallen weg tegen voordelen op de programma's.	**N**	**1.506**
Taakveld 0.11 Res. v.d. rekening van baten en lasten			
	Saldo berap 2020-2 Voor de jaarrekening is het saldo berap 2020-2 het startpunt voor de analyse	**N**	**505**
Taakveld 0.2 Burgerzaken			
	Reis- en rijdocumenten Het aantal aanvragen voor reis- en rijdocumenten was lager dan verwacht waardoor deze ook in lager aantal zijn aangeschaft. Daarnaast lagere kosten voor onder meer GEO-Topo.	**V**	**104**
Taakveld 0.4 Overhead			
	Algemene kosten Betreft onder meer hogere kosten als gevolg van inhuur gemeentesecretaris, lagere uitgaven voor archief en lagere kosten door andere prioriteiten als gevolg van corona.	**V**	**25**
	Loonsom Niet bestede vacatureruimte binnen de loonsom.	**V**	**64**
	Tractie In lijn met eerdere jaren blijkt er ruimte binnen dit budget. We zetten deze ruimte vanaf 2021 in ten behoeve van de gladheidsbestrijding.	**V**	**43**
	ICT Een aantal activiteiten ten aanzien van automatisering is vertraagd. Het saldo is toegevoegd aan de reserve ICT.	**V**	**47**
	Overige personeelskosten Als gevolg van corona zijn er minder opleidingen genoten. Daarnaast waren de reis- en verblijfkosten lager vanwege het thuiswerken.	**V**	**81**
	Personeelsgerelateerde kosten Kosten die gepaard gaan met aankoop verlof, overwerk, etc. Hierin is onder meer ook opgenomen de kosten voor recepties etc bij jubilea en afscheid. In verband met corona zijn deze activiteiten niet doorgegaan. In 2021 zal hiervoor alsnog ruimte worden gemaakt. Tot slot zijn er minder uitgaven geweest op budgetten die ingezet kunnen worden in het kader van de WKR.	**V**	**122**
	Ziek-piek Lagere kosten voor inhuur door ziekte of piekbelasting.	**V**	**83**
	Loopbaanafspraken Er is minder gebruik gemaakt van de beschikbare ruimte om tot loopbaanafspraken te komen.	**V**	**43**
	Externe inhuur Externe inhuur op projecten RO. Deze worden volledig gecompenseerd door baten, aangezien deze kosten volledig worden verhaald op de aanvragers van een project.	**N**	**534**
	Compensatie exploitatie Het Klavier In overleg met de exploitant van het Klavier is overeenstemming bereikt over de nacalculatie van vergoedingen voor de periode 2018 – 2020.	**N**	**132**
	Overige afwijkingen	**V**	**17**
Taakveld 0.5 Treasury			
	Rente Minder rente doorberekend in de rente-omslag. Dit is een nadeel voor het taakveld treasury maar een voordeel in de programma's. Op afval en riolering is een voordeel te zien van € 101.500 op de rente. Dit is gestort in de voorzieningen afval en riolering. Per saldo is het effect van de rente voor de totale exploitatie nadelig.	**N**	**260**
Taakveld 0.61 OZB woningen			
	Modelmatig waarderen Kosten voor project modelmatig waarderen	**N**	**62**

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten			
	WKR Eindheffing in verband met overschrijding WKR in 2019.	**N**	**43**
	Nieuwe school Afwaardering boekwaarde vanwege de sloop van schoolgebouwen ten behoeve van de bouw van de nieuwe school De Berk.	**N**	**124**
	Kapitaallasten Voordeel op kapitaallasten.	**V**	**102**
	Voorziening dubieuze debiteuren Uit de jaarlijkse actualisatie is gebleken dat de voorziening moet worden opgehoogd.	**N**	**72**
	Overige afwijkingen	**N**	**12**
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting			
	Vennootschapsbelasting Uit de fiscale positie 2020 volgt een belastbaar bedrag van € 312.663. Hierover moet een bedrag van € 61.166 aan vennootschapsbelasting worden betaald.	**N**	**61**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 0.10 Mutaties reserves			
	Onttrekkingen reserves Extra onttrekkingen aan de reserves, zoals onderwijs. Daarnaast is het voorstel mutaties reserves bij begroting verwerkt. De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wordt toegelicht bij de staat van reserves en voorzieningen. Deze onttrekkingen vallen weg tegen nadelen op de programma's.	**V**	**403**
Taakveld 0.2 Burgerzaken			
	Reis- en rijdocumenten Het aantal aanvragen voor reis- en rijdocumenten was lager dan verwacht waardoor er een lagere opbrengst is gerealiseerd.	**N**	**39**
Taakveld 0.4 Overhead			
	Externe inhuur Externe inhuur op projecten RO. Deze worden volledig gecompenseerd door baten, aangezien deze kosten volledig worden verhaald op de aanvragers van een project.	**V**	**534**
Taakveld 0.5 Treasury			
	Overige afwijkingen	**N**	**24**
Taakveld 0.61 OZB woningen			
	Baten OZB Hogere opbrengsten OZB	**V**	**41**
Taakveld 0.62 OZB niet-woningen			
	Baten OZB Hogere opbrengsten OZB	**V**	**34**
Taakveld 0.64 Belastingen overig			
	Overige afwijkingen	**V**	**6**
Taakveld 0.7 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds			
	Circulaire en compensatiepakketen In de berap 2020-2 zijn de meicirculaire en het eerste compensatiepakket verwerkt. Dit effect wordt verklaard door september- en decembercirculaire en de compensatiepakketten 2 en 3.	**V**	**773**
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten			
	Toeristenbelasting 2018 en 2019 In 2020 opgelegde aanslag toeristenbelasting voor de jaren 2018 en 2019.	**V**	**149**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NL
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	2020	6,6	9,7
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	2020	5,6	8,6
Apparaatskosten (€ per inwoner)	2020	€ 435	n.b.
Externe inhuur (% van de totale loonsom)	2020	30,1%	10,7%
Externe inhuur (de totale kosten inhuur externen)	2020	€ 3.725	n.b.
Overhead (% van totale lasten)	2020	15,7%	n.b.

De kosten van externe inhuur bestaat uit de inhuur binnen de vacatureruimte van de loonsom, inhuur voor ziektevervanging en het opvangen van pieken (ziek/piek) en inhuur voor projecten. Er wordt gewerkt met een flexibele schil voor projecten. Aangezien dat deel niet is voorzien binnen de vaste formatie, geeft de inhuur in verhouding tot de totale loonsom een vertekend beeld ten opzichte van het gemiddelde in Nederland.

Programma 1: Veiligheid

Onderwerp van het programma

Met dit programma beogen we een ordelijke en veilige woon- en leefomgeving te creëren, waarin inwoners, ondernemers en recreanten zich prettig en veilig voelen. In een dergelijke omgeving zijn onze inwoners, ondernemers en recreanten eerder bereid zelf verantwoordelijkheid te nemen en initiatieven te ontplooien.

Taakvelden

Programma 1 bestaat uit de volgende taakvelden:
1.1 Fysieke Veiligheid: crisisbeheersing en brand(veiligheid) / brandweerzaken
1.2 Openbare orde en veiligheid

1.1 Fysieke Veiligheid

Onderwerp	**Crisisbeheersing**	
Wat wilden we bereiken? - Efficiënt en effectief uitvoering geven aan het besluit veiligheidsregio's	Hebben we gedaan wat we wilden? - (Door) ontwikkelen crisisbeheersingsorganisatie in samenwerking met het district Hart van Brabant. *De crisisorganisatie van de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant gaf structuur aan de uitrol van de noodverordeningen en ministeriele regelingen. Dit leidde tot méér eenduidigheid en een snellere dienstverlening voor onze inwoners en ondernemers.* *De adviseur fysieke veiligheid nam zitting in het lokale en districtelijke kernteam en fungeerde als vooruitgeschoven post. De focus van de doorontwikkeling is gedurende COVID19 gelegd op gezondheidscrisis / de operationele crisisstructuur.*	

Onderwerp	**Brandveiligheid/ Brandweerzaken**	
Wat wilden we bereiken? - Aandacht voor brandveiligheid in woonwijken (na incidenten) - Aandacht voor brandveiligheid in specifieke situaties/ gebieden	Hebben we gedaan wat we wilden? - Voorlichting na brand *Voorlichting na brand is niet ingezet. Bevolkingszorg na (woning)branden met impact is vier keer ingezet.* - Uitvoering geven aan beleidsregels Bereikbaarheid en Bluswatervoorzieningen' - Uitvoering geven aan gebiedsgebonden brandweerzorg (pilot Molenwijck) *(zie laatste punt)* - Driemanschap 'Bosbrandpreventie Loonse en Drunense Duinen' coördineren - Aandacht besteden aan krappe bezetting zorgaccommodaties (in samenwerking met het Rode Kruis, de Veiligheidsregio en lokale brandweer) *De pilot staat 'on hold' vanwege de gezondheidscrisis. De gemeente is aangehaakt.*	

1.2 Openbare orde en veiligheid

Onderwerp	**Versterking verbinding zorg- en veiligheid** - *We doorbraken langslepende gezinsconflicten door inzet van bestuursrechtelijke bevoegdheden én verbonden zorg aan veiligheidsinterventies. Dit heeft escalatie voorkomen en creëerde toegang voor zorgpartners.*	
Wat wilden we bereiken? - Verbeteren vroeg signalering (integraal)/ verminderen recidive - Passend zorgaanbod matchen aan repressieve interventie	Hebben we gedaan wat we wilden? - Uitvoering geven aan het plan van aanpak 'zorg voor personen met verward gedrag' *We voerden regie in casuïstiek rondom personen die verward gedrag vertonen. De acute fase is afdoende ingericht.* - Ondersteunen bij ontwikkeling plan van aanpak wijkGGZ'r *Het plan van aanpak is afgerond en de Wijk GGD start in 2021.* - Versterken ketenbenadering/ samenwerking tussen zorg- en strafrechtketen - Ondersteunen bij (door)ontwikkeling sociaal wijkteam - Aandacht voor kwetsbare jongeren; zorg bieden om te voorkomen dat zij het criminele pad op gaan *We verbeterden de samenwerking tussen de boa's en de jeugd- en jongerenwerkers. Jeugdigen worden eerder begrensd, waardoor 'groei' in het criminele circuit wordt geremd/ voorkomen. Op dit moment zijn er geen jeugdgroepen in de gemeente (BEKE).*	

Onderwerp	**Overlast**	
Wat wilden we bereiken? - Overlast effectief en efficiënt aanpakken	Hebben we gedaan wat we wilden? - Ontwikkelen en uitvoering geven aan instrumenten die de aanpak van overlast mogelijk maken *We ontwikkelden beleid voor het verwijderen van fietsen, het verwijderen van recreatieve voertuigen en aanhangers, en parkeerexcessen.* *We bezochten ontmoetingsplaatsen van jeugdigen en brachten verbeteringen aan door bijvoorbeeld het snoeien van groen.* - Versterken voorliggend veld bij overlastcasuïstiek - (Door)ontwikkeling en inzet BIT *In overleg met de langstraatgemeenten is besloten om geen overstijgend BIT in te richten. Lokaal is gesproken over een doorbraakteam. Dit team is in 2021 actief.* - (Door)ontwikkeling aanpak (jeugd)overlast - Onderzoek doen naar ontwikkelingen en behoefte Vuurwerkvrijezones *Vanwege het afgekondigde vuurwerkverbond verplaatsten we de dialoog naar 2021. Op basis van het raadsbesluit nam de gemeente een verbod op carbid op in de APV 2020* - Coördineren van 'rent-a-cop' om inwoners te ondersteunen in de aanpak van veelvoorkomende ergernissen *Vanwege het ontbreken van beleid voor veelvoorkomende ergernissen verplaatsen we dit actiepunt naar 2021.*	

Onderwerp	**Aanpak High Impact Crimes**	
Wat wilden we bereiken? - Voorkomen van recidive c.q. Loon op Zand minder aantrekkelijk maken voor potentiële criminelen - Stimuleren eigen verantwoordelijkheid	Hebben we gedaan wat we wilden? - Inzet lokfietsen tegen fietsendiefstal *19 x inzet lokfiets á 28 weken. Hotspots nabij Efteling en centrum Kaatsheuvel, binnen bereik van cameratoezicht. Inzet cameratoezicht en lokfietsen leidde tot aanhouding van vier veelplegers.* - Opleggen last onder dwangsom na APV-overtreding inbrekerswerktuigen *Er was geen noodzaak tot inzet van deze actie.* - Opleggen last onder dwangsom na APV-overtreding openlijk drugsgebruik/ dealen *Het college van B&W legde tweemaal een last onder dwangsom op vanwege dealen* - Ontwikkelen en uitvoering geven aan beleidsregels DOR (Digitaal Opkopers Register). *In 2020 vond één integrale controle plaats gericht op het DOR* - Flexibel cameratoezicht mogelijk maken (APV) en inzetten *Het cameratoezicht in het centrum wordt vervangen en ingepast in de (her)inrichting van het centrum. In 2020 ontbrak de noodzaak tot de inzet van flexibel cameratoezicht.* - Communicatie op basis van actualiteiten inrichten - Coördineren, stimuleren en faciliteren van buurtpreventie en WhatsApp groepen (doorontwikkeling) - Verspreiden alerteringsbrieven na gepleegde/ poging woninginbraak of auto-inbraak *De gemeente verspreide 24 brieven naar aanleiding van woning- en auto-inbraken. Er werden geen preventieadviezen gegeven.* - Coördineren voetjesproject en boef in de wijk - Stimuleren en faciliteren Keurmerk Veilig Ondernemen *Het bedrijvenpark Kaatsheuvel is wederom gecertificeerd voor het Keurmerk Veilig Ondernemen (driejaarlijkse cycli).*	

Onderwerp	Ondermijning	
Wat wilden we bereiken? - Meldingsbereidheid/ weerbaarheid vergroten - Aanpak verstevigen	Hebben we gedaan wat we wilden? - Vergroten maatschappelijke verontwaardiging en meldingsbereidheid (Meld Misdaad Anoniem) *De gemeente communiceerde actiever en laagdrempeliger over ondermijning en ontving méér bruikbare anonieme meldingen van inwoners. We sloten aan bij een social media-campagne dat zich richtte op maatschappelijke verontwaardiging en ondermijning. De gemeente ontving 25 anonieme meldingen.* - Aanreiken van concrete handelingsperspectieven voor het herkennen van ondermijnende criminaliteit door onze ondernemers en inwoners *De gemeente communiceerde actiever en méér over handelingsperspectieven en ondermijningscasuïstiek in de eigen woon- en leefomgeving (bijvoorbeeld naar aanleiding aantreffen drugspanden).* Inzetten op ambtelijke en bestuurlijke integriteit *Deze actie is vanwege de gezondheidscrisis verplaatst naar 2021. De eerste sessie is inmiddels ingericht.* - Deelnemen aan integrale actie(dagen) in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden - Implementatie en uitvoering geven aan BIBOB-beleid. - Uitvoering geven aan beleidsregels Opiumwetgeving *De gemeente behandelde 8 damocleszaken. Dit leidde tot 5 sluitingen én 1 waarschuwing. 2 dossiers zijn nog in behandeling.* - Adresseren van (en geven van opvolging aan) zorgfraude in districtelijke samenwerkingsverbanden - Implementeren (juridische) ontwikkelingen en optreden bij uiting van outlaw motorcycle gangs *De APV werd uitgerust met instrumenten om adequaat op te treden tegen outlaw motorcycle gangs. Gemeente en politie behandelde geen dossier.* - Openstaande vorderingen direct incasseren bij ondermijners. *De gemeente heeft geen signalen ontvangen*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.410	1.345	1.328	16	V
1.2	Openbare orde en veiligheid	721	802	726	76	V
	Totaal lasten programma 1	**2.132**	**2.147**	**2.054**	**93**	**V**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					
1.2	Openbare orde en veiligheid	76	76	63	-13	N
	Totaal baten programma 1	**76**	**76**	**63**	**-13**	**N**
	Saldo programma 1	**2.056**	**2.071**	**1.991**	**80**	**V**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer			
	Overige afwijkingen	**V**	**16**
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Handhavingsstrategie Maatregelen worden vanuit gerichte acties ingezet. Deze vonden minder plaats dan verwacht. We vervolgen de inzet in 2021. Er vond een lagere onttrekking plaats aan de algemene reserve dan aanvankelijk was verwacht.	**V**	**76**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid			
	Overige afwijkingen	**N**	**13**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NI
Verwijzingen Halt (aantal per 10.000 jongeren)	2019	253	132
Winkeldiefstallen (aantal per 1.000 inwoners)	2020	1,50	1,97
Geweldsmisdrijven (aantal per 1.000 inwoners)	2020	2,50	3,10
Diefstallen uit woning (aantal per 1.000 inwoners)	2020	0,86	1,76
Vernielingen/beschadigingen openbare ruimte (aantal per 1.000 inwoners)	2020	3,30	4,53

In Raadsinformatiebrief focusblad 2021 en evaluatie 2020 (d.d. 21 januari 2021) kunt u meer lezen over de resultaten van het integraal veiligheidsbeleid in cijfers.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Onderwerp van het programma

Loon op Zand is een landelijke gemeente met grote recreatieve mogelijkheden.
Mobiliteit en bereikbaar zijn belangrijke voorwaarden voor een gezonde economie, een bloeiende recreatie en een prettige woonomgeving. Het uitgangspunt is een veilige, schone en functionele leefruimte waarin de fysieke structuur de maatschappelijke structuur ondersteunt. De voorzieningen in de leefomgeving moeten schoon, heel en veilig zijn. Hierbij is tevens aandacht voor de samenhang met ruimtelijke ontwikkelingen, veiligheid, toerisme, gezondheid en duurzaamheid. Binnen de regio wordt de verbinding en samenhang met omliggende gemeenten steeds belangrijker.

Algemeen

Verkeer, wegen, water en groen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, zowel qua beleving als voor het beheer. Deze onderdelen van de openbare ruimte zijn bij verschillende programma's in deze begroting ondergebracht. Verkeer en wegen in programma 2, groen in programma 5 en afval, water en riolering in programma 7. Om een beeld te schetsen van de integrale benadering is in dit programma 2 het integraal beheer opgenomen.

Taakvelden

Programma 2 bestaat uit de volgende taakvelden:
2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.5 Openbaar vervoer

2.1 Verkeer en Vervoer

Onderwerp	**Verkeersveiligheid**	
Wat wilden we bereiken? - Fietspaden: Het verbeteren van de fietsveiligheid en het comfort. - Veiligheid en fietsen: Het beter bereikbaar maken van de “Natuurpoort de Roestelberg” voor hulpdiensten en fietsers. - Verkeersveiligheid: Een minimaal aantal (letsel)-ongevallen en een verbetering van het verkeers-veiligheidsgevoel. - Maximale betrokkenheid en inbreng van de beleving, inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. - Duurzaam ingerichte en te beheren openbare ruimte. - Openbare verlichting: Het verhogen van de persoonlijke en verkeersveiligheid. Een andere doelstelling is om te voldoen aan het SER-energieakkoord. - Kabels en leidingen: Het reguleren van de werkzaamheden in de openbare ruimte, waarbij onder andere verhardingen, bermen en andere groenvoorzieningen worden opgebroken. Tevens de overlast en de maatschappelijke kosten als gevolg van deze werkzaamheden in de openbare ruimte te minimaleren.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Fietspaden: Invulling geven aan Uitvoeringsplan Verkeer en de Fietsnotitie. We gaan de fietsvoorzieningen langs de Van Haestrechtstraat en Wielstraat verbreden en veiliger maken. Daarnaast wordt in 2021 de snelfietsroute F261 in onze gemeente afgerond. *We verbeterden op diverse plekken de fietsvoorzieningen met kleine maatregelen. De voorbereidingen voor de Van Haestrechtstraat en Wielstraat lopen. Voor de F261 zijn bij de provincie vergunningen aangevraagd. Uitvoering van beide projecten vindt plaats in 2021.* - Veiligheid en fietsen: Invulling geven aan Uitvoeringsplan Verkeer en de Fietsnotitie. Het onderzoeken van de mogelijkheden (financieel als uitvoerend) voor het realiseren van een fiets-/calamiteiten pad van de Duinlaan naar de Roestelberg. *In de Middelstraat in De Moer richtten we bij de entrees twee plateaus opnieuw in, waarbij de fietsers gescheiden zijn van het autoverkeer. Ook markeerden we bredere fietsstroken buiten de bebouwde kom op een deel van de Middelstraat. We verduidelijkten de situatie voor fietsers op de Roestelbergseweg met markering. Voor het pad Duinlaan – Roestelberg lopen gesprekken met de nieuwe grondeigenaren.* - Verkeersveiligheid: Doorgaan met de huidige aanpak. *Het aantal letselongevallen is de laatste jaren stabiel.* *Door corona zijn niet alle campagnes doorgegaan, bijvoorbeeld de BOB-campagne bij evenementen. De verkeerseducatie op de scholen en verkeersexamens zijn bijvoorbeeld wel doorgegaan.* - Het integraal beheren van de openbare ruimte en het meten en analyseren van het effect hiervan op de beleving van de inwoners. *We hebben bij projecten, waarbij herinrichting van straten plaats vindt, nauw contact gehad met bewoners over hun wensen en ideeën. Ook denken en helpen wij mee bij bewonersinitiatieven zoals in de Crispijnstraat en de Groengeleiding in Loon op Zand. We analyseerden per kwartaal de binnen gekomen meldingen en formuleerden een aanpak om het aantal meldingen terug te dringen. Hierbij kan het gaan om het geven van voorlichting of het oplossen van een probleem door middel van maatregelen.* - Uitvoeren van ambities uit het IBOR plan “Samen buitengewoon tevreden”, het integraal beleidsplan openbare ruimte 2014-2023. *Bij de inrichting van wegen, verlichting en groen passen wij zoveel mogelijk duurzaam materiaal toe. Ook wordt gekeken naar biodiversiteit bij de keuzes van aan te planten groen.* - Openbare verlichting: Uitvoering geven aan het beleidsplan openbare verlichting dat eind 2019 wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Om te voldoen aan het energieakkoord moeten we ombouw naar LED de komende 2 jaar gaan versnellen. *Het beleids- en beheerplan openbare verlichting en verkeersregelinstallaties is in concept gereed en besluitvorming volgt in 2021. De doelstellingen van het SER-energieakkoord zijn nog niet bereikt. We blijven daarom op grote schaal verlichting vervangen door LED-armaturen.* - Kabels en leidingen: Uitvoering geven aan de AVOI 2017. De tendens waarin de inkomsten uit leges voor vergunningen voor werkzaamheden aan kabels en leidingen positief stabiel blijft, zet zich voort.	

2.2 Parkeren

Onderwerp	Parkeervoorzieningen	
Wat wilden we bereiken? - Een goede balans van het parkeren tijdens evenementen in de kern Loon op Zand.	Hebben we gedaan wat we wilden? - In het Uitvoeringsplan Verkeer is opgenomen dat we afspraken maken met een grondeigenaar(en) en evenementenorganisatoren om te komen tot een evenementen parkeerterrein. *Dit hangt samen met de plannen voor de nieuwe Wetering en de evenementen die daar in de toekomst worden voorzien. Die informatie is nodig als kader om tot afspraken te komen.*	

2.5 Openbaar vervoer

Onderwerp	**Openbaar Vervoer** Door corona was de frequentie van het openbaar vervoer lager en is de buurtbus uitgevallen. Als de coronamaatregelen worden afgeschaald, brengen we het voorzieningenniveau terug op het oude peil.	
Wat wilden we bereiken? - Het behouden van het voorzieningenniveau van het openbaar vervoer.	Hebben we gedaan wat we wilden? - De dialoog hierover blijven voeren met de provincie en vervoerder. *We gaven input ten behoeve van de dienstregeling 2021.* *We participeren in de gesprekken met betrekking tot de nieuwe provinciale aanbesteding.*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
2.1	Verkeer en Vervoer	3.002	3.039	2.624	415	V
2.5	Openbaar Vervoer	1	1	2	-1	N
	Totaal lasten programma 2	**3.003**	**3.040**	**2.626**	**414**	**V**
2.1	Verkeer en Vervoer	315	305	277	-27	N
2.5	Openbaar Vervoer					
	Totaal baten programma 2	**315**	**305**	**277**	**-27**	**N**
	Saldo programma 2	**2.688**	**2.736**	**2.349**	**387**	**V**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer			
	Wegen Groot onderhoud voor gesloten en open verharding is niet uitgevoerd. De inspectie voor de programmering van projecten vormt de basis voor de uitvoering. Deze is in december 2020 uitgevoerd. Het saldo wordt gestort in de egalisatiereserve wegen.	**V**	**241**
	Gladheidsbestrijding Er zijn minder werkzaamheden uitgevoerd, omdat de weersomstandigheden hier geen aanleiding toe gaven.	**V**	**27**
	Vergunningen Hiernaast zijn er dit jaar ook minder parkeervergunningen verlengd, wat een voordeel oplevert. Dit komt door de verschillende vergunningsgebieden, waarin dit jaar minder vergunningen zijn verlengd.	**V**	**36**
	Rente Er is minder rente doorberekend aan de verschillende taakvelden. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar programma 0.	**V**	**40**
	Bijdrage project fietspad Van Haestrechtstraat De begrote bijdrage aan het project fietspad Van Haestrechtstraat is nog niet gedaan aangezien het project niet is afgerond.	**V**	**67**
	Overige afwijkingen	**V**	**4**
Taakveld 2.5 Openbaar Vervoer			
	Overige afwijkingen	**N**	**1**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer			
	Overige afwijkingen	**N**	**27**

Beleidsindicatoren

Aan dit programma zijn geen beleidsindicatoren verbonden die zijn voorgeschreven door het BBV.

In Raadsinformatiebrief Jaaroverzicht mobiliteit Loon op Zand 2020 (d.d. 17 maart 2021) kunt u meer lezen over de resultaten van het mobiliteitsbeleid in cijfers.

Programma 3: Economie

Onderwerp van het programma

We zetten in op een welvarend en bereikbaar Loon op Zand. We streven naar een gunstig vestigingsklimaat voor ondernemers. Behoud en versterking van de werkgelegenheid binnen de gemeente staat voorop. Ontwikkeling en uitbouw van de leisure sector (vrijetijdseconomie) en de benodigde infrastructuur (vervoersmogelijkheden) zijn daarbij speerpunt.

Gastvrijheid zit in ons DNA en we zijn trots op het toeristische karakter van onze gemeente. Met de Efteling, de Loonse en Drunense Duinen en de rust van het Brabantse platteland hebben we sterke troeven in handen. Duurzaam bourgondisch toerisme heeft de potentie een extra troef te worden.

Taakvelden

Programma 3 bestaat uit de volgende taakvelden:
3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie

3.1 Economische ontwikkeling

Onderwerp	Versterken vestigingsklimaat	
Wat wilden we bereiken? - We willen het vestigingsklimaat voor ondernemers verder versterken, zowel in de kernen als in het buitengebied.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Bestaande en nieuwe (leisure)ondernemers krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen. Ontwikkelingen gaan zoveel mogelijk hand in hand met een verbetering van de leefomgeving en gaan zeker niet ten koste van de leefomgeving. *De gebiedscommissies ontplooiden – binnen de toegestane ruimte – zoveel mogelijk activiteiten.* *We zijn actief in gesprek met de toeristische sector en er is een ondernemersvereniging (VVA) in oprichting.* *In het centrum van Loon op Zand maakten we een start met de groene geleiding. In het centrum van Kaatsheuvel startten we met de herinrichting.*	

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Onderwerp	Uitgifte kavels bedrijvenpark Kaatsheuvel	
Wat wilden we bereiken? - Verkopen kavels bedrijvenpark Kaatsheuvel.	Hebben we gedaan wat we wilden? - (lokale) ondernemers ruimte bieden om door te groeien, onder andere door de uitgifte van kavels op het bedrijvenpark Kaatsheuvel. *Op bedrijvenpark Kaatsheuvel, gebied 2, zijn vijf bedrijfskavels verkocht. Voor verschillende kavels zijn een optie verleend.*	

Onderwerp	Winkelcentra	
Wat wilden we bereiken? - Minder leegstand en vitale winkelgebieden	Hebben we gedaan wat we wilden? - Alhoewel we in onze gemeente relatief weinig leegstand kennen blijft het een punt van aandacht. *De leegstand in het centrum is nog steeds zeer beperkt. In samenwerking met de gebiedscommissie Centrum Kaatsheuvel vond een sessie plaats met vastgoedeigenaren. Eind 2020 gaven we opdracht voor een onderzoek naar de toekomst van onze vitale centrum. We doen dit vanuit een initiatief van de SOL.*	

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Onderwerp	Ondernemersloket	
Wat wilden we bereiken? - We willen dat ondernemers op een eenvoudige en laagdrempelige manier contact kunnen opnemen met de gemeente.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Ter ondersteuning van ondernemers hebben we het Ondernemersloket ingesteld. *Ondernemers weten het loket te vinden en kunnen daar terecht met hun vragen. We beantwoorden de vragen binnen afzienbare tijd.*	

3.4 Economische promotie

Onderwerp	Lokaal	
Wat wilden we bereiken? - Verbetering van het lokale ondernemersklimaat en het organiseren van een goede samenwerking tussen de ondernemers en de gemeente.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Lokaal is er een belangrijke rol weggelegd voor de Stichting Ondernemend Loon op Zand (SOL). In de SOL zijn diverse ondernemersverenigingen samengebracht. Daarnaast is het van belang dat ook de leisure sector goed georganiseerd wordt. *We actualiseerden de overeenkomst met SOL en intensiveerden de samenwerking. De lijnen met de diverse ondernemers-verenigingen, de centrummanager en parkmanager, zijn kort.* *We intensiveerden de gesprekken met ondernemers in de toeristische sector.* *De leisuresector is bezig met een plan om een vereniging op te richten waarin alle deelsectoren vertegenwoordigd zijn.*	

Onderwerp	Regionaal	
Wat wilden we bereiken? - De gemeente heeft ervoor gekozen om als het gaat over leisure binnen de regionale samenwerking De Langstraat de krachten te bundelen.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Om efficiëntie-voordeel te behalen en een professionaliseringsslag te maken op het gebied van marketing en gastheerschap is medio 2019 het Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) De Langstraat opgericht. Het RBT draagt bij aan de realisatie van de lokale en regionale ambities ten aanzien van de vrijetijdseconomie. Ze is de uitvoeringsorganisatie van de Langstraatgemeenten als het gaat om de onderdelen Kennis, Informatie, Marketing, (product)Ontwikkeling en Trade en Sales in de vrijetijdssector. *Het RBT De Langstraat is operationeel en functioneert naar behoren. Aan de hand van de pijlers kennis, informatie, marketing, (product)ontwikkeling en trade en sales in de vrijetijdssector maakten we prestatieafspraken met het RBT. In 2019 en 2020 hebben zij hier uitvoering aan gegeven. Na een evaluatie hebben we de KPI's voor 2021 opgesteld.*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
3.1	Economische ontwikkeling	130	144	130	14	V
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	144	211	507	-296	N
3.3	Bedr. loket en bedr. reg.	13	13	7	6	V
3.4	Economische promotie	559	444	329	116	V
	Totaal lasten programma 3	**846**	**812**	**973**	**-161**	**N**
3.1	Economische ontwikkeling					
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	253	253	V
3.3	Bedr. loket en bedr. reg.	15	14	11	-3	N
3.4	Economische promotie	3.180	2.533	2.187	-345	N
	Totaal baten programma 3	**3.195**	**2.547**	**2.451**	**-95**	**N**
	Saldo programma 3	**-2.349**	**-1.735**	**-1.478**	**-256**	**N**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling			
	Overige afwijkingen	**V**	**14**
Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur			
	Kapitaallasten Voordeel op kapitaallasten	**V**	**144**
	Grondexploitaties (bedrijventerreinen) Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw- en woonrijp maken van grondexploitatieprojecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans	**N**	**235**
	Verliesvoorziening Op een aantal grondexploitaties is de verliesvoorziening verhoogd als gevolg van wijzigingen in de waarderingsgrondslagen en het verwachte projectresultaat.	**N**	**205**
Taakveld 3.3 Bedr. loket en bedr. reg.			
	Overige afwijkingen	**V**	**6**
Taakveld 3.4 Economische promotie			
	Evenementen Als gevolg van corona waren er minder evenementen.	**V**	**37**
	750 jaar Loon op Zand De afrekening van de subsidie van 750 jaar Loon op Zand is ontvangen en de subsidie is definitief vastgesteld.	**V**	**35**
	Loonsom Als gevolg van het later invullen van een vacature is ruimte ontstaan in de salarislasten	**V**	**30**
	Overige afwijkingen	**V**	**14**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur			
	Grondexploitaties (bedrijventerreinen) Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.	**V**	**235**
	Bijdrage aan reserve bovenwijks Vanuit een aantal projecten is een bijdrage gedaan in de reserve bovenwijks	**V**	**18**
Taakveld 3.3 Bedr. loket en bedr. reg.			
	Overige afwijkingen	**N**	**3**
Taakveld 3.4 Economische promotie			
	Toeristenbelasting Als gevolg van corona zijn er minder overnachtingen geweest dan verwacht. Hierin is reeds rekening gehouden bij de voorlopige aanslagen.	**N**	**313**
	Overige afwijkingen	**N**	**32**

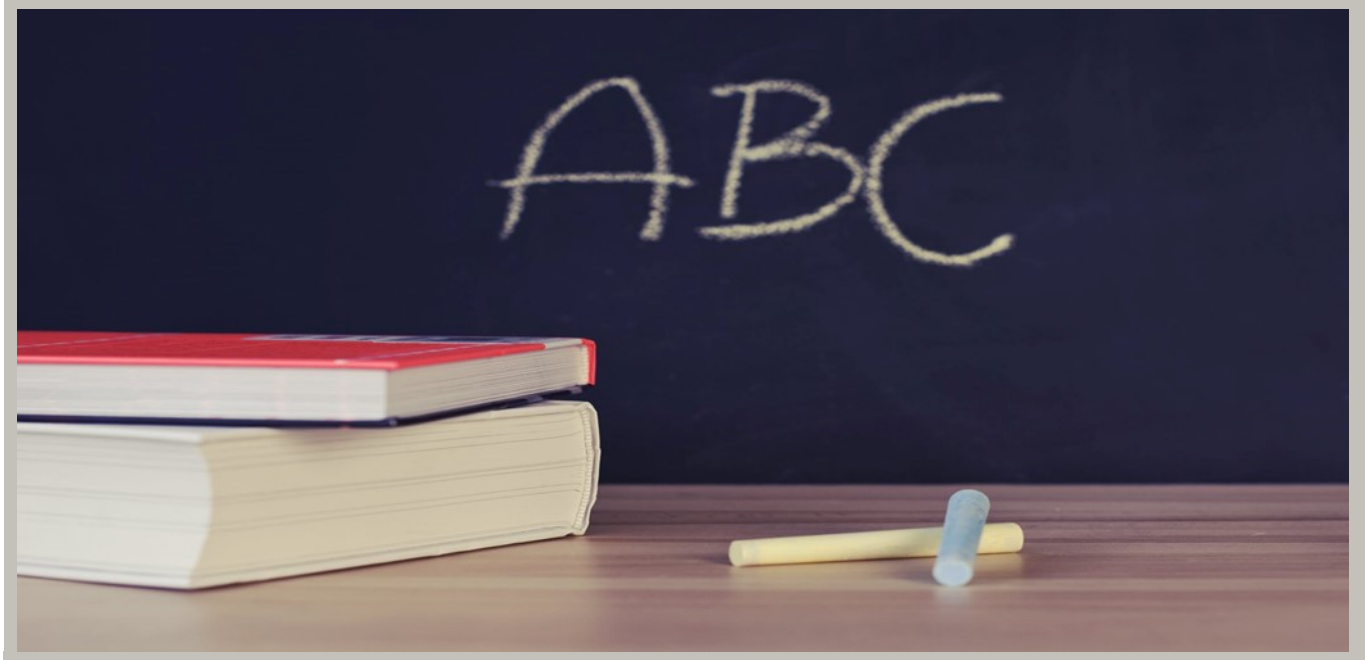
Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NI
Functiemening (%)	2019	50,3%	53,2%
Vestigingen (bedrijven, aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 74)	2019	123,9	129,6

Programma 4: Onderwijs

Onderwerp van het programma

Dit programma omvat activiteiten gericht op educatie binnen de gemeente Loon op Zand. De gemeente ondersteunt en schept hiervoor de voorwaarden.

Taakvelden

Programma 4 bestaat uit de volgende taakvelden:
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

4.1 Openbaar basisonderwijs

Onderwerp	Toezicht openbaar onderwijs	
Wat wilden we bereiken? - Voldoende en kwalitatief goed onderwijs.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Toezicht houden op stichting Bravoo.	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - In 2020 voerden we gesprekken met zowel het schoolbestuur als ouders en overige inwoners van De Moer over OBS De Start en het feit dat het aantal leerlingen op peildatum 1 oktober 2019 onder de opheffingsnorm (van 23 leerlingen) kwam. Wanneer de school drie jaar op rij op de jaarlijkse teldatum onder de opheffingsnorm blijft, heft het Rijk een openbare nevenvestiging van een school op. Samen met schoolbestuur, ouders en andere inwoners van De Moer zetten we ons in om het tij te keren. In dit kader stuurden we een brief aan de minister. Op 1 oktober 2021 is het derde en cruciale toetsmoment.	

4.2 Onderwijshuisvesting

Onderwerp	Wettelijke verantwoordelijkheid onderwijshuisvesting	
Wat wilden we bereiken? - Voldoende, kwalitatief goede en goed gespreide huisvesting.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Ontwikkelen van een Integraal Huisvestingsplan samen met de schoolbesturen *Voorbereiding is gestart.* - Uitvoeren van het project Frisse scholen *In overleg met de schoolbesturen bespraken we de 'Frisse-scholen'-maatregelen en maakten we een overzicht van de zaken die we in 2021 en 2022 gaan oppakken. We gaan aan de slag met renovatie van de Lage Weijkens, De Blokkendoos en de Kinderboom. Gezamenlijk bereidden we de subsidieaanvragen voor diverse verbeteringsmaatregelen voor. In 2021 vragen we de subsidie hiervoor aan en maakt het schoolbestuur ook de nadere planning voor uitvoering van de renovatiewerkzaamheden.*	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - Zomer 2020 startte de bouw voor de nieuwe school De Berk (huidige Theresia en Klimop). De verwachte opening is na de zomervakantie 2021.	

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Onderwerp	Onderwijskansenbeleid	
Wat wilden we bereiken? - Gelijke kansen voor alle leerlingen in het onderwijs	Hebben we gedaan wat we wilden? - Voldoende en kwalitatief goede plekken bieden met voorschoolse educatie *Vanaf 1 augustus 2020 werden er nieuwe eisen gesteld aan het aanbod voorschoolse educatie. We maakten afspraken met de aanbieders van zowel het reguliere aanbod (via kinderopvangorganisaties) als het aanvullend aanbod (scholen, bibliotheek, maatschappelijk werk) en legden die vast. Daardoor voldoen we aan de nieuwe eisen.* - Afspraken maken met partners, zodat de verschillende activiteiten voor deze doelgroep op elkaar aansluiten *De VVE-werkgroep is uitgebreid zodat alle partners voortaan structureel periodiek met elkaar afstemmen over de activiteiten voor de doelgroep.* - De toeleiding naar voorschoolse educatie via de consultatiebureaus organiseren - Afspraken maken over een goede overdracht van (doelgroep)kinderen van voorschoolse voorzieningen naar school.	

Onderwerp	Leerlingenvervoer	
Wat wilden we bereiken? - De zelfstandigheid van de leerlingen bevorderen en het leerlingenvervoer betaalbaar houden.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We gaan leerlingen die nu nog met het (dure) taxivervoer gaan op verschillende manieren leren met het openbaar vervoer te reizen. *Een groep ouders en leerlingen is benaderd om de mogelijkheden op het gebied van reizen naar school, opnieuw te bekijken. Een kleine groep heeft deze kans aangegrepen en stappen gemaakt in de zelfstandigheid. Zij maken nu gebruik van het openbaar vervoer met hulp van bijvoorbeeld een ondersteunende app.*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	2	-2	N
4.2	Onderwijshuisvesting	841	1.018	1.111	-93	N
4.3	Onderwijsbel. en leerl. zkn	954	1.003	810	193	V
	Totaal lasten programma 4	**1.795**	**2.022**	**1.923**	**99**	**V**
4.1	Openbaar onderwijs					
4.2	Onderwijshuisvesting	47	56	67	11	V
4.3	Onderwijsbel. en leerl. zkn	305	319	164	-155	N
	Totaal baten programma 4	**352**	**375**	**232**	**-143**	**N**
	Saldo programma 4	**1.443**	**1.647**	**1.691**	**-45**	**N**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 4.1. Openbaar basisonderwijs			
	Overige afwijkingen	**N**	**2**
Taakveld 4.2. Onderwijshuisvesting			
	Nieuwe school De Berk – boekwaarde In verband met de bouw van de nieuwe basisschool wordt één locatie gesloopt. De nog resterende boekwaarde boeken we af. Dit was reeds voorzien bij het besluit over de nieuwe school. Nu vindt ook de verwerking plaats.	**N**	**124**
	Nieuwe school De Berk – ambtelijke kosten Er zijn minder ambtelijke kosten gemaakt.	**V**	**34**
	Overige afwijkingen	**N**	**3**
Taakveld 4.3. Onderwijsbeleid en leerlingzaken			
	Leerlingenvervoer In verband met corona zijn minder ritten gereden. Daarnaast is een continuïteitsbijdrage betaald en zijn er extra uitvoeringskosten geweest. Per saldo is dit een voordeel.	**V**	**25**
	Onderwijsachterstandenbeleid De OAB-gelden komen jaarlijks binnen (vier-jaarstermijn) en moeten uiterlijk binnen de termijn besteed zijn. Activiteiten zijn gepland voor 2021 en 2022.	**V**	**160**
	Overige afwijkingen	**V**	**8**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 4.2. Onderwijshuisvesting			
	Overige afwijkingen	**V**	**11**
Taakveld 4.3. Onderwijsbeleid en leerlingzaken			
	Onderwijsachterstandenbeleid De ontvangen OAB-beschikking die in 2020 niet wordt ingezet, maar voor activiteiten in 2021 en 2022.	**N**	**150**
	Overige afwijkingen	**N**	**5**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	Nl
Absoluut verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2019	2,5	2,4
Relatief verzuim (aantal per 1.000 leerlingen)	2019	12	26
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv'ers) in % deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs)	2019	1,5%	2,0%

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Onderwerp van het programma

Door middel van het programma Sport, Cultuur en Recreatie willen we als gemeente een bijdrage leveren aan het leefklimaat van de gemeente.

Taakvelden

Programma 5 bestaat uit de volgende taakvelden:
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

5.2. Sportaccommodaties

Onderwerp	De Wetering	
Wat wilden we bereiken? - Realisatie van De Wetering als het dorpshuis van de kern Loon op Zand	Hebben we gedaan wat we wilden? - Uitvoering geven aan de plannen van de WPG *Met de WPG werkten we aan een verdere uitwerking van het Exploitatie- en beheerplan. We consulteerden (toekomstige) gebruikers over de planuitwerking van de 'nieuwe' Wetering. Op basis van het haalbaarheidsonderzoek stelden we het programma voor het middendeel en de sporthal vast. In de begroting werd de ruimte gecreëerd om de structurele lasten op te vangen. De randvoorwaarden voor de verkoop van de oudbouw zijn bekend en worden nu op basis van een marktconsultatie uitgezet.*	

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Onderwerp	Subsidies Amateur Kunst & Jeugd- en jongerenwerk (welzijnssubsidies)	
Wat wilden we bereiken? - We willen veerkrachtige kernen in de gemeente Loon op Zand, met voldoende sociale cohesie en kansen voor jeugdigen op ontplooiing en talentontwikkeling.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We stellen verenigingen en stichtingen zoveel mogelijk in staat om hun activiteiten voor de Loonse samenleving te organiseren. Eén van de maatregelen is het indexeren van de welzijnssubsidies volgens de systematiek van de consumentenprijsindex (cpi). *We maakten met diverse verenigingen en stichtingen nieuwe meerjarige subsidieafspraken. Alle subsidies in het kader van amateurkunst en het jeugd- en jongerenwerk werden geïndexeerd. De afspraken over deze indexatie zijn ook in de nieuwe subsidieafspraken voor de komende jaren gecontinueerd.*	

5.5 Cultureel erfgoed

Onderwerp	Cultuurhistorische waarde kaart/ Erfgoedbeleid	
Wat wilden we bereiken? - De bescherming van en de ambities met betrekking tot het cultureel erfgoed zijn opgenomen in en op de Cultuurhistorische Waardenkaart en de Lintenvisie.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Na vaststelling van het archeologiebeleid, wordt in samenspraak met de heemkundekringen, de werkzaamheden om te komen tot een cultuurhistoriebeleid opgepakt. *In overleg met de heemkundekringen is ingezet op de afronding van het gemeentelijk archeologiebeleid. Gelet op budgettaire overwegingen werd geen vervolg gegeven om te komen tot een cultuurhistorische waardenkaart.*	

5.6 Media

Onderwerp	Bibliotheek	
Wat wilden we bereiken? - We willen dat de inwoners van de gemeente Loon op Zand gebruik kunnen blijven maken van de door de bibliotheek aangeboden producten en diensten in de kernen Kaatsheuvel en Loon op Zand.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We gaan in gesprek met Bibliotheek Midden-Brabant om de huidige vestigingen te behouden en de bestaande dienstverlening zoveel als mogelijk op peil te houden. *De bibliotheek organiseerde, naast de uitleenfunctie, ook diverse activiteiten. We verhoogden de subsidie aan de bibliotheek. Met deze extra financiële impuls blijft de huidige dienstverlening op peil en blijven beide vestigingen open.*	

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Onderwerp	Vastgoedbeleid	
Wat wilden we bereiken? - Het opbouwen van de hoogstnoodzakelijke sturingsinformatie op de in het vastgoedbeleid gedefinieerde kernportefeuille vastgoed.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Concrete onderzoeken, contractanalyses, vastgoedinspecties en het in kaart brengen van de aan het gebouw verbonden labels en certificaten waar vanuit de sturingsinformatie wordt gegenereerd. *We maakten een evaluatie- en adviesrapport over het vastgoedbeleidsplan en werkten dit uit in een uitvoeringsagenda. Een gebouwbeheersysteem werd ingericht. We voerden een inventarisatie uit op de vastgoedportefeuille contractbeheer en wet- en regelgeving.*	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We startten een onderzoek naar de wijze waarop we het beheer van onze gebouwen hebben georganiseerd en hoe we dit kunnen verbeteren. Dit kan leiden tot een afweging over het gewenste onderhoudsniveau. Het onderzoek wordt in de eerste helft van 2021 afgerond.	

Onderwerp	Groenvoorziening	
Wat wilden we bereiken? - In stand houden van de technische kwaliteit van de groenvoorziening om de afgesproken kwaliteit te borgen (schoon, heel en veilig). - Een kwaliteitsverbetering van het groen in de wijken, vergroening van de dorpscentra en het versterken van de toeristische toegangen tot de dorpen.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Vervangen van groenvoorzieningen die beschadigd zijn door klimatologische invloeden. *Voorbeelden zijn de rodondendrons langs de Europalaan en het groen in de Crispijnstraat en Ferdinand Bolplein. We plantten 200 bomen die door droogteschade vervangen moesten worden.* - Uitvoering geven aan het Groenstructuurplan, dat in 2019 is vastgesteld door college en gemeenteraad. *Voorbeelden zijn de projecten groengeleiding Loon op Zand en rodondendrons langs de Europalaan.*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
5.1	Sportbeleid en activering	620	640	595	45	V
5.2	Sportaccommodaties	1.102	1.137	1.138	1	N
5.3	Cultuurpres., -prod, -participatie	101	97	84	13	V
5.5	Cultureel erfgoed	30	30	31	1	N
5.6	Media	454	484	485	1	N
5.7	Openb gr en (openl) recreatie	1.992	2.104	1.774	329	V
	Totaal lasten programma 5	**4.299**	**4.492**	**4.106**	**386**	**V**
5.1	Sportbeleid en activering	1	21	1	-20	N
5.2	Sportaccommodaties	409	453	477	24	V
5.3	Cultuurpres., -prod, -participatie	11	11	11	0	
5.5	Cultureel erfgoed					
5.6	Media					
5.7	Openb gr en (openl) recreatie	17	25	22	-3	N
	Totaal baten programma 5	**439**	**510**	**511**	**1**	**V**
	Saldo programma 5	**3.861**	**3.982**	**3.595**	**387**	**V**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering			
	Brede Regeling Combinatiefunctionaris De taken van de Combinatiefunctionaris zijn dit jaar niet volledig uitgevoerd. Vanwege de coronamaatregelen zijn scholen minder open geweest en zijn de activiteiten niet opgestart.	**V**	**47**
	Overige afwijkingen	**N**	**2**
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties			
	Overige afwijkingen	**N**	**1**
Taakveld 5.3 Cultuurpres., -prod, - participatie			
	Overige afwijkingen	**V**	**13**
Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed			
	Overige afwijkingen	**N**	**1**
Taakveld 5.6 Media			
	Overige afwijkingen	**N**	**1**
Taakveld 5.7 Openb gr. en (openl) recreatie			
	Recreatieve fietspaden De realisatie van de recreatieve fietspaden, waaronder de F261, duurt langer dan verwacht. De afronding hiervan is doorgeschoven naar 2021 waardoor de kapitaallasten van de investeringen niet worden geboekt in 2020.	**V**	**93**
	Openbaar groen De vacature van de adviseur vulden we pas in het laatste kwartaal van 2020 in. De uit te voeren werkzaamheden zijn hierdoor vertraagd. Het saldo wordt verrekend met de egalisatiereserve openbaar groen.	**V**	**106**
	Bermen en sloten In overleg met de aannemer is een deel van de werkzaamheden verplaatst naar 2021.	**V**	**71**
	Natuurbehoud en ontwikkeling In onderlinge afstemming met de partners zijn de bijdragen over 2020 anders verdeeld.	**V**	**30**
	Overige afwijkingen	**V**	**29**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering			
	Overige afwijkingen	**N**	**20**
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties			
	Overige afwijkingen	**V**	**24**
Taakveld 5.7 Openb gr. en (openl) recreatie			
	Overige afwijkingen	**N**	**3**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NI
Niet-sporters (%)	2016	50,9%	48,7%

Programma 6: Sociaal domein

Onderwerp van het programma

“Preventie en Samenhang” zijn de kernbegrippen voor de komende jaren. *Preventieprogramma’s, voorlichting, toegankelijke informatie en advies, ondersteuning en goede netwerken die signalering effectief kunnen maken willen we ons hele beleid verweven.* De samenhang tussen de basisvoorzieningen, de algemene voorzieningen en de individuele voorzieningen is essentieel voor de uitvoering van ons sociaal beleid. Voor de ontwikkeling van kind en volwassene is ruimte en uitdaging in de omgeving nodig om te spelen, leven, bewegen en hun talenten te ontwikkelen. Dit alles met als doel om iedere individuele talenten naar behoefte te ontplooien en verder vorm te geven aan de robuuste zorgzame samenleving.

Taakvelden

Programma 6 bestaat uit de volgende taakvelden:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Wijkteams
6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Onderwerp	**ANWB-Automaatje in Loon op Zand** *In de eerste drie maanden zagen we een verdrievoudiging van het aantal ritten ten opzichte van 2019. Door corona waren er in de overige maanden nagenoeg geen ritten. Het totaal aantal enkele ritten 2020 was hierdoor 8% lager.*	
Wat wilden we bereiken? - Vervoer op maat, zodat mensen elkaar kunnen bereiken en ook de minder mobiele mensen deel uit blijven maken van het maatschappelijke leven. - Inwoners met elkaar in contact brengen, waardoor het sociale netwerk groter wordt. Op deze wijze bijdragen aan een inclusieve samenleving waar inwoners zelf en samen optrekken en elkaar helpen. - Door ANWB AutoMaatje in de gemeente Loon op Zand toe te voegen aan het bestaande plaatselijke vervoersnetwerk een voorliggende voorziening creëren, waardoor inzet van een duurdere maatwerkvoorziening minder wordt.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Het ANWB-automaatje is 11 januari 2019 gestart. Vrijwilligers vervoeren met eigen auto de minder mobiele plaatsgenoten tegen een geringe onkostenvergoeding. - We adviseren om de in 2019 ingezette succesvolle weg in 2020 te vervolgen en de uitvoering door Klussen en Diensten Centrale (KDC), Seniorenvereniging Loon op Zand, KBO Kaatsheuvel, KBO De Moer en ContourdeTwern te blijven ondersteunen. We monitoren en evalueren in 2020 de voortgang om tot een definitieve beoordeling te komen over de effectiviteit van deze voorziening.	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We bleven contacten onderhouden met gebruikers en vrijwilligers.	

Onderwerp	**Tussenevaluatie minimabeleid** *We verstrekten 758 pasjes voor 456 huishoudens. Hiervan waren er 188 pasjes voor kinderen onder 18 jaar. We kenden aan 92 personen de schoolkostenvergoeding toe. Van deze personen is door 42 personen ook daadwerkelijk gedeclareerd.*	
Wat wilden we bereiken? - We vinden het belangrijk dat iedereen die in de doelgroep valt, de Samen-Loont-pas, kent en meedoet. We streven naar een deelnamepercentage dat fors boven het landelijk gemiddelde ligt. - We willen het proces efficiënter maken en de regeling betaalbaar houden.	Hebben we gedaan wat we wilden? - In 2020 communiceren we richting deelnemers en partners de vernieuwde gebruikersvoorwaarden en hoogte van de financiële tegemoetkoming van de Samen-Loont-pas. *We gaven in de media publiciteit aan de Samen-Loont-pas. We informeerden het voortgezet onderwijs in Waalwijk, waar veel van onze jongeren op school zitten, over de scholierenregeling.* - We passen onze interne processen aan naar aanleiding van de tussenevaluatie SLp. *We vereenvoudigden het administratieve proces.*	

Onderwerp	Versterking vrij toegankelijk aanbod/ voorliggend veld	
Wat wilden we bereiken? - Beginnende problemen worden eerder gesignaleerd en lokaal laagdrempelig en preventief opgelost met de mogelijkheden die het voorliggend veld biedt. - Onze maatschappelijke partners weten welke bijdrage de gemeente van hen verwacht en hoe ze worden gefaciliteerd. - De gemeentelijke wijkteams spelen een verbindende rol en stimuleren initiatieven. - We houden de zorg en ondersteuning voor onze kwetsbare inwoners beschikbaar en betaalbaar.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Op basis van de maatschappelijke opgaven waarvoor de gemeente zich gesteld ziet ontwikkelen we een visie op het voorliggend veld en de bijdragen die onze partners kunnen leveren. - We gaan hierover in gesprek met onze partners en komen mogelijk tot een aangepaste opdracht. - We versterken de kwaliteit van het gemeentelijk opdrachtgeverschap. *We legden de basis voor een visie en een nieuwe vorm van opdrachtgeverschap om te komen tot resultaatgerichte afspraken met wijk- en welzijnsorganisaties.*	

Onderwerp	Vrijwilligersmakelaar	
Wat wilden we bereiken? - De gemeente Loon op Zand wil haar vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties op zodanige wijze ondersteunen en verbinden, zodat zij zich gewaardeerd, gefaciliteerd en ontlast voelen bij het uitvoeren van hun (vrijwillige) taken	Hebben we gedaan wat we wilden? - Samen met de raad bepalen we de kaders voor het vrijwilligers(werk)beleid tijdens een beeldvormende raad in 2019. We consulteren het veld in Q4 2019 / Q1. 2020: het beleid moet immers aansluiten op de vraag die er is. In Q2 2020 willen we het beleid ter vaststelling voorleggen aan de raad, zodat het benodigde budget voor beleids- en uitvoeringsplan opgenomen kan worden in begroting 2021. - We introduceren een online platform *Loon op Zand voor Elkaar*. Een matchingsplatform voor vraag en aanbod vrijwillige inzet en burenhulp. Vrijwilligers(organisaties) kunnen er ook terecht voor een hulpvraag en samenwerkingsvragen en/of het delen van kennis, ervaring, deskundigheid.	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We spraken waardering uit op en rondom de dag van de vrijwilliger en vis communicatie over vrijwillige inzet.	

Onderwerp	Sociale veiligheid en zorg	
Wat wilden we bereiken? - Een stevige verbinding tussen veiligheid/openbare orde en zorg, zodanig dat psychisch kwetsbare inwoners bij en na incidenten adequaat worden geholpen. - Huishoudens en inwoners met risico op verward gedrag, woonoverlast, huiselijk geweld en/of kindermishandeling worden eerder gesignaleerd en benaderd. - We bereiden ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen (per 2022) in samenhang met Maatschappelijke opvang en de overige taken op het gebied van sociale veiligheid.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Versterken ketenbenadering / samenwerking tussen zorg- en strafrechtketen. *De afspraken met de GGD over de inzet van een Wijk-GGD'er zijn afgerond.* - Doorontwikkelen van een integrale (zorg/veiligheid) aanpak voor gevallen van woonoverlast en/of verward gedrag. *Het aanbod in het voorliggend veld is uitgebreid met Kiemuur.* - Afstemming met de gemeentelijke coördinator openbare orde en veiligheid en mede uitvoering geven aan plan van aanpak zorg voor personen met verward gedrag *Er werden met Veilig Thuis regionale samenwerkingsafspraken ingevoerd. Consulenten zijn getraind op het schrijven van veiligheidsplannen en het voeren van casusregie.*	

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Onderwerp	**Borging van de geheugenwerkplaats** *Door de coronacrisis was de geheugenwerkplaats beperkt open.*	
Wat wilden we bereiken? - We borgen het initiatief de Geheugenwerkplaats structureel en ondersteunen hen bij de verdere ontwikkeling naar een voorliggende (preventieve) voorziening.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Jaarlijks een subsidiebedrag beschikbaar stellen voor huur, diverse activiteiten en bijdrage personele inzet. - Structurele afspraken maken met partners van de stichting de Geheugenwerkplaats (Thebe, Elde-Maasduinen en Schakelring) inzake personele inzet. - De Geheugenwerkplaats integreren in het laagdrempelige ondersteuningsaanbod in de wijk.	■ ■ ■

Onderwerp	**Mantelzorgwaardering** *In 2020 meldden zich 96 nieuwe mantelzorgers aan. We kenden 253 mantelzorgwaarderingen toe.*	
Wat wilden we bereiken? - We vinden en waarderen onze mantelzorgers zodat we ze beter kunnen ondersteunen.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Continueren van de campagne ‘pasje extra’ om mantelzorgers te activeren zich aan te melden in 2020. *Door gewijzigde prioriteiten was hier minder aandacht voor.* - Handhaven van het bedrag van € 50,00 per geregistreerde mantelzorger voor 2020. - In 2020, op basis van ervaringen, data en onderzoek (tussenevaluatie SLp 2019), een passend pakket aan voorzieningen en diensten beschikbaar stellen, intern proces en beleidsregels aanpassen. *Coachfriend is toegevoegd* - Verbetering van een tool voor actuele monitoring. *Ontwikkeling staat in de kinderschoenen.*	● ■ ■ ●

Onderwerp	**Borging Mantel-Match café** *Door de coronacrisis was het Mantel-Match café beperkt open.*	
Wat wilden we bereiken? - Structureel borgen en verder ontwikkelen van het initiatief de Mantel-Match café als voorliggende (preventieve) voorziening.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Jaarlijks een subsidiebedrag beschikbaar stellen voor diverse activiteiten en tegemoetkoming huur. - Structurele afspraken maken met partners (o.a. Schakelring) van Mantel-Match café inzake scholing, achtervang en mogelijke personele inzet. - Mantel-Match café integreren in het laagdrempelige ondersteuningsaanbod in de wijken.	■ ■ ■

Onderwerp	**Mantelzorgbeleid**	
Wat wilden we bereiken? - We versterken onze mantelzorgers en zorgen voor passende ondersteuning en diensten	Hebben we gedaan wat we wilden? - Onderzoeken of we i.s.m. lokale partners of regionaal (HvB) diensten en voorzieningen beschikbaar kunnen stellen voor mantelzorgers. *We borgden de samenwerking voor de toekomst (2021 – 2023) met lokale partijen in een intentieverklaring* - Bestaande en nieuwe diensten / voorzieningen voor mantelzorgers onder de aandacht brengen.	● ●

Onderwerp	**Bevriezen ideeënwedstrijd**	
Wat wilden we bereiken? - De resterende ideeën van ‘het beste idee’ in 2020 niet uitvoeren.	Hebben we gedaan wat we wilden? - In 2020 de winnende ideeën Domotico en Blij op de Boerderij niet uitvoeren. - In 2020 kunnen deze winnende ideeën wel worden voorbereid voor 2021 of later. - In 2021 en 2022 de bedragen voor deze ideeën op te nemen in de begroting.	■ ■ ■

Onderwerp	Ouderenbeleid	
Wat wilden we bereiken? - We willen dat de gezamenlijke ouderenorganisaties bijdragen aan het versterken van de eigen kracht en zelfredzaamheid van de oudere doelgroep. Daarmee voorkomen we dat er voor deze doelgroep ingrijpendere, en voor de gemeente duurdere zorg nodig is.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We subsidiëren de gezamenlijke ouderenorganisaties in onze gemeente voor scholing & educatie van vrijwilligers, bewegen, voorkomen van isolement, belangenbehartiging en voorlichting & hulp. Deze subsidieafspraken lopen tot en met 2020. Als gevolg van recente wijzigingen in het gemeentelijke en provinciale beleid hebben de gezamenlijke ouderenorganisaties gevraagd om een tweetal aanvullende subsidies. *We maakten nieuwe meerjarige subsidieafspraken met de gezamenlijke ouderenorganisaties (tot en met 2024) op basis van de geactualiseerde activiteitenmatrix.*	

6.2. Wijkteams

Onderwerp	Voorliggend veld, welzijnswerk	
Wat wilden we bereiken? - De wijkteams voorzien van de juiste expertise en kwantitatieve formatie zodat er een uitgebreid en passend aanbod in het voorliggend veld aanwezig is. Hiermee kan dure maatwerkzorg voorkomen worden.	Hebben we gedaan wat we wilden? - ContourdeTwern in 2020 een subsidie verlenen zodat zij hun diensten op het gebied van jongerenwerk, welzijnswerk, buurtsportcoaches, wijkgericht aanbod, voorlichtingsactiviteiten, eenzaamheid, etc. in het voorliggend veld kunnen aanbieden. De opdracht aan Contour wordt in samenspraak met ContourdeTwern samengesteld en vastgelegd. *Zie ook het onderwerp "Versterking vrij toegankelijk aanbod/ voorliggend veld.*	

Onderwerp	Voorliggend veld, maatschappelijke dienstverlening	
Wat wilden we bereiken? - De wijkteams voorzien van de juiste expertise en kwantitatieve formatie zodat er een uitgebreid en passend aanbod in het voorliggend veld aanwezig is. Hiermee kan dure maatwerkzorg voorkomen worden.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Farent in 2020 een subsidie verlenen zodat zij hun diensten op het gebied van maatschappelijke dienstverlening in het voorliggend veld kunnen aanbieden. De opdracht aan Farent wordt in samenspraak met Farent samengesteld en vastgelegd. *Zie ook het onderwerp "Versterking vrij toegankelijk aanbod/ voorliggend veld.*	

6.3 Inkomensregelingen

Onderwerp	Veranderopgave inburgering *De nieuwe Wet Inburgering is uitgesteld naar 1 januari 2022. De planning van de voorbereiding is hierop aangepast.*	
Wat wilden we bereiken? - Op het moment dat nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2021 van kracht wordt en gemeenten de (financiële) verantwoordelijkheid voor inburgering krijgt, is onze organisatie hierop ingericht.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We geven uitvoering aan de (wettelijke verplichtingen) zoals beschreven in het Projectplan Veranderopgave Inburgering 2019-2020. *We werken conform de vastgestelde regionale startnotitie. We geven vorm aan de veranderopgave in samenwerking met de Langstraatgemeenten en Baanbrekers.* - We implementeren de processen digitaal.	

Onderwerp	**Schuldhulpverlening** *De inzet in 2020 zorgden ervoor dat we klaar op tijd klaar waren voor de nieuwe wettelijke taken per 1 januari 2021.*	
Wat wilden we bereiken? - We zorgen ervoor dat onze inwoners zoveel als mogelijk financieel zelfredzaam zijn en waar nodig ondersteund. - Onze inwoners weten wat de mogelijkheden van schuldhulpverlening zijn, zodat ze gebruik kunnen maken van de regeling en schulden voorkomen en aangepakt kunnen worden.	Hebben we gedaan wat we wilden? - In het eerste kwartaal van 2020 wordt het nieuwe beleidsplan integrale schuldhulpverlening in de besluitvormende raadsvergadering geagendeerd.	■
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We richtten de (werk)processen vroegsignalering en het aanbod voor ondernemers in.	■

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Onderwerp	**Inclusief beleid (VN-verdrag Handicap)** *Door capaciteitsinzet die nodig was om de gevolgen van de coronamaatregelen op te vangen is er geen vervolg gegeven aan het inclusief beleid in 2020. Dit pakken we wel op in 2021.*	▬
Wat wilden we bereiken? - Inwoners kunnen zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving blijven wonen en meedoen in de maatschappij.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Uitvoering geven aan het op 13 december 2006 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. - In 2019 voerde stichting Zet een integrale scan uit in de hele gemeente. Ook de rekenkamercommissie heeft in 2019 onderzoek uit laten voeren naar de manier waarop gemeenten voldoen aan de verplichtingen uit deze wet. Deze resultaten/aanbevelingen worden in 2020 omgezet in een plan van aanpak.	▬ ▬

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Onderwerp	**Hulp bij het huishouden (hbh)**	
Wat wilden we bereiken? - Inwoners die zelf niet kunnen voorzien in het huishoudelijk werk ondersteunen met een passend aanbod. - De kosten beheersbaar houden.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Het hbh beleid overeenkomstig de recente jurisprudentie actualiseren. *Dit is verwerkt in de Wmo-verordening.* - Onderzoeken welke beheersmaatregelen kunnen leiden tot lagere kosten hbh1. *Onderzoeken zijn uitgevoerd en zijn meegenomen in de totale aanpak "grip in het sociaal domein.*	■ ■
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We maakten afspraken met aanbieders over de wijze waarop zorg- en ondersteuning geboden kon worden in verband met de corona-maatregelen.	■

Onderwerp	**Inkomsten uit eigen bijdrage**	■
Wat wilden we bereiken? - Verhogen van de inkomsten uit eigen bijdragen en ongewilde aanzuigende werking van aanvragen voor maatwerkvoorzieningen daar waar mogelijk tegen gaan.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Verlengen van de termijn waarvoor de eigen bijdrage mag worden opgelegd. Zolang een cliënt gebruik maakt van een Wmo voorziening zal de maximale eigen bijdrage worden opgelegd indien deze de kostprijs van de voorziening niet te boven gaat. Deze beleidswijziging is opgenomen in de Wmo verordening die per 2020 van kracht gaat.	■

Onderwerp	Vraagafhankelijk vervoer	
Wat wilden we bereiken? - Vervoer op maat, zodat mensen elkaar kunnen bereiken en ook de minder mobiele mensen deel uit blijven maken van het maatschappelijke leven. - Meer grip op de kosten krijgen en deze laten dalen.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Op regionaal niveau worden op dit moment verschillende beheersmaatregelen uitgewerkt om de kostenstijging tegen te gaan. *Een aantal maatregelen zijn doorgevoerd om meer grip te krijgen op de kosten. Zo is er een beperkt km-budget ingevoerd. De verordening en beleidsregels Wmo zijn hierop aangepast.*	

Onderwerp	Materieel woonvoorziening	
Wat wilden we bereiken? - Zorgen dat de financiële dekking reëel is met de te verwachtte kosten.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Aangezien veel woonvoorzieningen een lang economische waarde hebben willen we onderzoeken om voorzieningen > € 5.000 te activeren en af te schrijven conform de financiële verordening. *Uit onderzoek blijkt dat deze maatregel onvoldoende bijdraagt aan onze ambitie. De monitor sociaal domein als basis voor realistische financiële prognoses blijkt een beter instrument. Dit is één van de ontwikkelambities voor de monitor sociaal domein.*	

6.72 Maatwerkvoorzieningen 18-

Onderwerp	Verwijzingen jeugdhulp *Vier van de vijf huisartsenpraktijken zijn aangesloten bij het project POH jeugd GGZ. De POH jeugd GGZ ondersteunt ongeveer 75% van de jeugden met GGZ-problematiek zelf waardoor er geen doorverwijzing nodig is.*	
Wat wilden we bereiken? - Huisartsen verwijzen gerichter en passender naar jeugdhulp. - Jeugdhulp sluit beter aan bij de vraag of behoefte van inwoners. - De kosten van de verwijzingen door huisartsen gaan omlaag.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We continueren het in september 2019 gestarte project POH Jeugd, wat moet bijdragen aan het behalen van bovenstaande resultaten. - We gaan huisartsenpraktijken die nog niet aangesloten zijn vragen ook gebruik te maken van de POH. *Er is één huisartsenpraktijk in 2020 extra aangesloten.* - We evalueren het project POH Jeugd in 2020; bij gebleken positief effect kunnen we besluiten de POH Jeugd structureel financieren.	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We troffen voorbereidingen om vanaf 2021 een inhoudelijke toets op verwijzingen met het medisch domein mogelijk te maken. De verwijzing vanuit het medisch domein staat niet ter discussie (wettelijk bepaald). We willen borgen dat de zorg die de jeugdhulpaanbieder er vervolgens bij aanvraagt, juist en passend is.	

6.71 en 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- / 18+

Onderwerp	**Maatpact voor huishoudens met complexe problemen** *De Maatpactmethodiek is minder voortvarend uitgerold dan gepland, omdat er nauwelijks fysieke gesprekken konden plaatsvinden. Lokaal lag de focus op het ondersteunen van kwetsbare personen, gezinnen, netwerken en het voorkomen van extra coronagerelateerde problematiek op basis van onze reguliere ondersteuningsmethodiek, waarmee al veel maatwerk geboden wordt.*	
Wat wilden we bereiken? - De wijkteams en het Servicepunt zijn meer dan nu het geval is in staat slimme maatwerkoplossingen te vinden voor ingewikkelde problemen. - De randvoorwaarden om bij complexe casuïstiek doorbraken te realiseren zijn door de gemeente in samenspraak met maatschappelijke partners gecreëerd. - De gekozen aanpak leidt tot betere kwaliteit voor onze inwoners in combinatie met lagere kosten voor de uitvoering.	Hebben we gedaan wat we wilden? - In 2018 hebben de bestuurders in Hart van Brabant het Maatpact gesloten, bedoeld om een vernieuwende aanpak mogelijk te maken. Door het maatpact worden de professionals van Servicepunt en wijkteams ondersteund bij het vinden van een maatwerkoplossing voor huishoudens met hardnekkige en complexe problemen, vaak combinaties van financiën, wonen, werk, (psychische) gezondheid, verslaving, opvoeding en beperkte vaardigheden analoog (laaggeletterdheid) en digitaal. In 2020 selecteren we opnieuw huishoudens die voor de Maatpact-aanpak in aanmerking komen, en proberen tot oplossingen te komen. We evalueren de kwaliteit en de kosteneffectiviteit van de gekozen aanpak. *Regionaal zijn de fysieke scholingen opgeschort en is energie gestoken in het ontwikkelen van een digitale leeromgeving.* *Er is een proces uitgeschreven om de maatpactmethodiek een reguliere plek in ons werkproces te geven en om te komen tot een lokaal doorbraakteam.* *Het project is regionaal met drie maanden verlengd in 2021, omdat er regionaal te weinig gezinnen via deze methodiek geholpen konden worden door de coronamaatregelen.*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.032	2.104	2.017	87	V
6.2	Wijkteams	454	434	387	47	V
6.3	Inkomensregelingen	5.931	9.773	9.917	-144	N
6.4	Begeleide participatie	2.788	2.932	3.116	-183	N
6.5	Arbeidsparticipatie	324	350	335	15	V
6.6	Maatwerkvz (Wmo)	1.702	1.702	1.534	168	V
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3.169	3.469	3.208	261	V
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.746	6.288	5.476	811	V
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	45	105	105	0	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	646	646	574	72	V
	Totaal lasten programma 6	**22.836**	**27.802**	**26.669**	**1.133**	**V**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	195	172	202	29	V
6.2	Wijkteams	0	0	53	53	V
6.3	Inkomensregelingen	3.779	7.691	8.319	628	V
6.4	Begeleide participatie					
6.5	Arbeidsparticipatie					
6.6	Maatwerkvz (Wmo)					
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+					
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-					
6.81	Geëscaleerde zorg 18+					
6.82	Geëscaleerde zorg 18-					
	Totaal baten programma 6	**3.974**	**7.864**	**8.574**	**710**	**V**
	Saldo programma 6	**18.863**	**19.938**	**18.096**	**1.842**	**V**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie			
	Maatpact Er zijn minder casussen aangeleverd dan aanvankelijk was verwacht. Zie ook beleidsinhoudelijke toelichting.	**V**	**40**
	Overige afwijkingen	**V**	**47**
Taakveld 6.2 Wijkteams			
	Externe diagnostiek jeugd en Wmo De inwoners betalen sinds 2020 zelf de kosten externe diagnostiek, die voorheen door de gemeente werden betaald.	**V**	**29**
	Overige afwijkingen	**V**	**18**
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen			
	TOZO Doorbetaling ontvangen rijksmiddelen aan Baanbrekers voor uitvoering van de TOZO-regeling.	**N**	**628**
	Bijzondere bijstand Afrekening 2019 is pas in 2020 verwerkt	**N**	**28**
	Jaarrekeningresultaat Baanbrekers De jaarrekening van Baanbrekers laat een voordelig effect zien.	**V**	**495**
	Overige afwijkingen	**V**	**16**
Taakveld 6.4 Begeleide participatie			
	WSW Doorbetaling ontvangen rijksmiddelen aan Baanbrekers voor uitvoering WSW. Middelen worden via algemene uitkering ontvangen.	**N**	**183**
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie			
	Overige afwijkingen	**V**	**15**
Taakveld 6.6 Maatwerkvz (Wmo)			
	Rolstoelen We zien al enkele jaren een dalende trend in de bestedingen bij de inzet van rolstoelvoorzieningen. In de berap 2021-1 en bij de voorbereidingen op de programmabegroting 2022 zullen wij een inschatting maken van het mogelijk structureel positieve effect.	**V**	**143**
	Overige afwijkingen	**V**	**25**
Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+			
	Schuldhulpverlening Lagere kosten kredietbank. Het aantal verzoeken lag ongeveer gelijk aan 2020. Vanwege de TOZO-regeling deden ondernemers minder beroep op de vangnetregeling. Daarnaast zijn er geen fysieke budgetcursussen gegeven en zijn dus ook geen bijbehorende kosten gemaakt.	**V**	**30**
	Scootmobielen Eind 2020 is er een toename van 18% zichtbaar op het aantal verstrekte vervoersvoorzieningen; te weten scootmobielen en speciale fietsen. Een oorzaak van de toename is dat er vanwege Corona is uitgeweken naar een andere vervoersoplossing dan regionale taxi en ANWB automaatje	**N**	**72**
	Regiotaxi De lagere vervoerskosten zijn een gevolg van Corona. Ook bij het vraagafhankelijk vervoer is een daling van het aantal ritten en daarmee de vervoerskosten zichtbaar vanaf de tweede golf.	**V**	**146**
	Hulp bij het huishouden Een deel van de lopende indicaties is niet verzilverd in Coronatijd omdat een aantal (meestal oudere) inwoners geen zorg wilden ontvangen.	**V**	**30**
	PGB's Lagere uitnutting vanwege corona.	**V**	**120**
	Overige afwijkingen	**V**	**8**
Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-			
	PGB's Lagere uitnutting vanwege corona.	**V**	**125**
	Regionale jeugdzorg Het hier verwerkte effect is gebaseerd op de voorlopige jaarrekening Regio Hart van Brabant jeugd.	**V**	**687**
	Overige afwijkingen	**N**	**1**

Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18-			
	Regionale jeugdzorg Het hier verwerkte effect is gebaseerd op de voorlopige jaarrekening Regio Hart van Brabant jeugd.	**V**	**72**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
	Overige afwijkingen **V**	**29**
Taakveld 6.2 Wijkteams		
	Wijkcoördinatie Loon op Zand 2020 **V** Bijdrage van Casade in de kosten wijkcoördinatie Loon op Zand 2020.	**50**
	Overige afwijkingen **V**	**3**
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen		
	TOZO **V** Ontvangen middelen van het Rijk voor de uitvoering van de TOZO-regeling. Zie ook toelichting bij de lasten.	**628**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NI
Banen (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar)	2019	709,0	792,1
Jongeren met delict voor rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2019	1,0%	1,0%
Kinderen in uitkeringsgezinnen (% kinderen tot 18 jaar)	2019	3,0%	6,0%
Netto arbeidsparticipatie (% werkzame beroepsbevolking t.o.v. beroepsbevolking)	2019	70,8%	68,8%
Jeugdwerkloosheid (% 16 t/m 22 jarigen)	2019	1,0%	2,0%
Personen met een bijstandsuitkeringen (aantal per 10.000 inwoners)	2020	20,4	46,0
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners 15-74)	2019	4,5	13,1
Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	15,1%	12,3%
Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	2019	0,8%	1,2%
Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	2019	0,3%	0,3%
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement (aantal per 10.000 inwoners)	2020	740	640

In de monitor sociaal domein kunt u meer lezen over de trends en ontwikkelingen in het sociaal domein.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Omschrijving van het programma

Met dit programma wordt beoogd een schone, milieuvriendelijke en gezonde woonomgeving te creëren.

Taakvelden

Programma 7 bestaat uit de volgende taakvelden:
7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer

7.1 Volksgezondheid

Onderwerp	**Volksgezondheid**	
Wat wilden we bereiken? - We streven ernaar dat elke inwoner van de gemeente Loon op Zand een goed en gezond leven kan leiden en het vermogen heeft om eigen regie te voeren in het leven.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Op hoofdlijnen gaat het gezondheidsbeleid zich de komende jaren richten op de thema's: o Gezonde Start: Dit richt zich op de zwangerschapsperiode en de daarop volgende eerste 1000 dagen van een kind. o Gezonde Leefstijl: hierbij streven we naar een verdere afname van het aantal rokers, een vermindering van het alcoholgebruik bij zowel jongeren als volwassenen en een stabilisatie of afname van het aantal mensen met overgewicht of obesitas; o Gezonde Geest door o.a. het terugdringen en voorkómen van psychische problematiek onder jongeren; o Gezonde Omgeving door in te zetten op een meer toegankelijke en uitnodigende omgeving waardoor ontmoeten en bewegen nog meer worden gestimuleerd. *De raad stelde een nieuw gezondheidsbeleid vast, waarin de vier pijlers werden uitgewerkt.*	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - In het regionaal uitvoeringsprogramma maakten we afspraken met de GGD over hun lokale inzet.	

7.2 Riolering

Onderwerp	**Riolering**	
Wat wilden we bereiken? - Voldoen aan de gemeentelijke watertaken, deze zijn in hoofdzaak gericht op een duurzame bescherming van de volksgezondheid, het milieu en de natuur en het handhaven van een goede leefomgeving. (schoon, heel en veilig)	Hebben we gedaan wat we wilden? - We geven uitvoering aan het water en rioleringsplan (WRP) 2017-2020 en het actieplan riolering. *De Loonsevaart/ Leo XII-straat is in uitvoering* *De Heiakker is aanbesteed* *De Vossenbergselaan is in voorbereiding*	

7.3 Afval

Onderwerp	**Reiniging**	
Wat wilden we bereiken? - Bijdragen aan een schoon en duurzaam milieu. - Behalen van landelijke doelstellingen en normen op het gebied van scheiden en hergebruik van afvalstoffen. - Het beperken van de kosten voor de afvalstoffenheffing.	Hebben we gedaan wat we wilden? - We geven uitvoering aan het afvalbeleidsplan 2017-2021. We gaan in 2020 de innovatie temporiseren. En ons inzetten om te komen tot een stabiel systeem voor de afvalinzameling waarmee we beter in control te zijn. *Door uitvoering van onze wettelijke taken blijven we bijdragen aan een schoon en duurzaam milieu. Ondanks corona en het temporiseren van de innovaties werkten we aan het realiseren van de VANG-doelstellingen. We werkten mee aan de regionale PMD-campagne "van Waardeloos naar Waardevol". Andere communicatie-activiteiten en acties vonden geen doorgang.*	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We nemen deel aan een regionaal onderzoek naar een efficiëntere en effectievere opzet van milieustraten om de kosten te beheersen. - We stelden de vastgestelde vergoeding van de contractperiode voor papier veilig en verlengden het huidige inzamelcontract voor restafval, GFT en PMD onder de huidige voorwaarden. - We maakten een aanzet om te komen tot vervolgbeleid.	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
7.1	Volksgezondheid	849	849	820	28	V
7.2	Riolering	2.443	2.443	2.472	-29	N
7.3	Afval	3.233	3.178	3.297	-119	N
7.4	Milieubeheer	569	496	461	35	V
	Totaal lasten programma 7	**7.094**	**6.966**	**7.050**	**-85**	**N**
7.1	Volksgezondheid	4	4	2	-2	N
7.2	Riolering	2.725	2.725	2.754	29	V
7.3	Afval	3.518	3.478	3.606	128	V
7.4	Milieubeheer	2	0	0	0	
	Totaal baten programma 7	**6.249**	**6.207**	**6.362**	**155**	**V**
	Saldo programma 7	**845**	**759**	**688**	**71**	**V**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 7.1 Volksgezondheid			
	Overige afwijkingen	**V**	**28**
Taakveld 7.2 Riolering			
	Storting voorziening riolering In de voorziening riolering is een totale storting van € 777.000 gedaan. Deze storting is € 520.000 hoger dan begroot. Deze storting komt voort uit zowel lagere lasten als hogere opbrengsten.	**N**	**506**
	Kapitaallasten Er zijn minder werkzaamheden uitgevoerd dan begroot. Ook zijn er om diverse redenen projecten vertraagd, waaronder de Hei-akker, Loonsevaert en Vossenbergselaan. Dit zorgt voor lagere kapitaallasten.	**V**	**135**
	Fictieve BTW De minder uitgevoerde werkzaamheden zorgen voor een lager aandeel fictieve BTW.	**V**	**85**
	Werkzaamheden openbare ruimte De gunning voor de werkzaamheden in de openbare ruimte is vertraagd, waardoor deze werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd.	**V**	**262**
	Overige afwijkingen	**N**	**5**
Taakveld 7.3 Afval			
	Storting voorziening reiniging In de voorziening reiniging is een totale storting van € 573.000. Deze storting is € 468.000 hoger dan begroot. Deze storting komt voort uit zowel lagere lasten als hogere opbrengsten.	**N**	**468**
	Verwerkingskosten PMD De verwerkingskosten van PMD zijn lager uitgevallen door een gewijzigde verwerkingsstructuur.	**V**	**172**
	Verwerking afval Minder kosten voor de verwerking van afval.	**V**	**34**
	Afvalbeleidsplan Om de uitgaven zoveel mogelijk te beperken hebben we geen verdere uitvoering gegeven aan het afvalbeleidsplan	**V**	**40**
	Fictieve BTW De minder uitgevoerde werkzaamheden zorgen voor een lager aandeel fictieve BTW	**V**	**103**
Taakveld 7.4 Milieubeheer			
	OMWB Door het niet volledig uitvoeren van programma 2 van de OMWB treedt er hier een voordeel op. Door het sluiten van de horeca, vanwege de corona-maatregelen, zijn er hier minder geluidsmetingen uitgevoerd.	**V**	**35**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag	
Taakveld 7.1 Volksgezondheid			
	Overige afwijkingen	**N**	**2**
Taakveld 7.2 Riolering			
	Baten rioolheffing Het resultaat aan de batenkant wordt verklaard door de hogere inkomsten van de rioolheffing.	**V**	**29**
Taakveld 7.3 Afval			
	Baten afvalstoffenheffing en reinigingsrecht Hiernaast zijn er ook hogere baten gekomen voornamelijk door hogere baten voor inzameling PMD en een meer inkomsten van de afvalstoffenheffing dan begroot	**V**	**128**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NI
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	2019	123	163
Hernieuwbare elektriciteit (%)	2018	3,9%	17,6%

Programma 8: VHROSV

(volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stedelijke vernieuwing)

Omschrijving van het programma

De gemeente Loon op Zand biedt een aantrekkelijk woonklimaat met gevarieerde woonwijken, levensloopbestendige huizen in een groene en veilige omgeving. Duurzaamheid van bouwen en wonen wordt gestimuleerd. Kleinschalige zorg- en basisvoorzieningen zijn goed bereikbaar dicht bij huis. Buurtzorg en nabuurschap stellen inwoners in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. Voor fysieke en sociale veiligheid is maximale aandacht.

De inwoners laten zien dat op basis van eigen verantwoordelijkheid de leefbaarheid van wijken en buurten optimaal is. Samenwerking met woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en ondernemers draagt bij aan deze goede leefbaarheid in buurt en wijk. De gemeente is een schone, groene en milieuvriendelijke gemeente die duurzaam en leefbaar is.

Taakvelden

Programma 8 bestaat uit de volgende taakvelden:
8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
8.3 Wonen en bouwen - Duurzaamheid

8.1 Ruimtelijke ordening

Onderwerp	Omgevingswet	
Wat wilden we bereiken? - Ons conformeren aan wet- en regelgeving t.b.v. de Omgevingswet.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Het ruimtelijk beleid eenvoudiger maken: minder regels, meer ruimte voor initiatieven van bedrijven en burgers en meer ruimte voor participatie	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We hebben de raad betrokken bij de opzet voor het participatiebeleid, de omgevingsdialoog en de werkwijze voor een tijdelijk omgevingsplan. - We hebben voorbereidingen getroffen voor de aanschaf van softwarepakketten en het aanpassen van de werkprocessen. - We hebben in regionaal verband samengewerkt, om uniforme afspraken te maken met onze ketenpartners (zoals de Omgevingsdienst).	

Onderwerp	Omgevingsvisie	
Wat wilden we bereiken? - Vormen van een eenduidige omgevingsvisie	Hebben we gedaan wat we wilden? - Een visie ontwikkelen die zelfbindend is waarbij de huidige structuurvisie Loon op Zand 2030 dient als een goede basis en wordt uitgebreid met thema's zoals duurzaamheid en gezondheid. In het jaar 2020 zal hiervoor een projectplan geschreven worden. *We vormden een projectgroep, die het plan van aanpak voor de omgevingsvisie opstelt. Zij zijn gestart met hun voorbereidingen. De aanpak blijft er op gericht dat de omgevingsvisie in 2023 gereed is.*	

Onderwerp	Herinrichting winkelgebied Kaatsheuvel	
Wat wilden we bereiken? - Een attractief, compact centrum met een vitaal winkelaanbod.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Uitvoering van het ontwerp: Dit doen we door te investeren in Kaatsheuvel in het lint en dagen we de ondernemers en vastgoedeigenaren uit hun gevels aan te laten sluiten bij de inrichting van de openbare ruimte. *Het project is gefaseerd in uitvoering gegaan. Het deelgebied Peperstraat is inmiddels gereed. Het deelgebied Hoofdstraat is in uitvoering.*	

Onderwerp	Natuur en landschap	
Wat wilden we bereiken? - Versterken natuur- en landschapswaarden in het buitengebied.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Uitvoering te geven aan het groenblauw stimuleringskader en het regionale afsprakenkader voor kwaliteitsverbetering van het landschap. *Het stimuleringskader groenblauwe diensten (Stika-regeling) is in 2020 beëindigd. Er is een nieuwe, aangepaste regeling opengesteld, de stimuleringsregeling landschap (Stila). Er is nog geen afweging gemaakt of we hier aan deel willen nemen.* - Het verbeteren van aantrekkelijk landschap (natuur en water) in combinatie met een economisch sterke leisure sector	
	Wat hebben we daarnaast nog gedaan om het doel te bereiken? - We werkten aan diverse initiatieven binnen het landschapspark Pauwels. Te denken valt aan het realiseren van het geboortebos, een recropassage ter hoogte van de Spinder en een 'rondje Pauwels'. - Voor het project ecologische verbindingszone Wildertse Arm is, in samenwerking met het Waterschap, de ZLTO en de Duinboeren, gestart met de voorbereidingen.	

Onderwerp	Regionale samenwerking	
Wat wilden we bereiken? - Verwezenlijken lokale ambities binnen integrale gebiedsopgave.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Samen werken met onze regio gemeente in diverse gremia. *We hebben vanuit verschillende beleidsterreinen deelgenomen aan de werkgroepen binnen de regio Hart van Brabant en het samenwerkingsverband in de Langstraat.* *Binnen de gebiedsopgave N261 is, anticiperend op de omgevingswet - een gebiedswaardenkaart opgeleverd. Deze kaart zal komende tijd betrokken worden bij en als input dienen voor de Regionale Omgevingsagenda.* *De activiteiten binnen de gebiedsopgave Loonse en Drunense Duinen zijn afgelopen jaar op een lager pitje gezet, met name als gevolg van de ontwikkelingen en onzekerheden in het stikstofdossier.*	

Onderwerp	Bestemmingsplannen	
Wat wilden we bereiken? - Opstellen van veegplan(nen) binnen- en buitengebied	Hebben we gedaan wat we wilden? - Na inventarisatie opstellen van veegplan(nen). *We stelden een veegplan op voor zowel bestemmingsplannen als voor de beheersverordening.*	

Onderwerp	Blijven bouwen in alle kernen	
Wat wilden we bereiken? - Voldoende woningaanbod voor de inwoners zowel ouderen als jongeren.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Mogelijkheid bieden om te bouwen en transformatie van bestaande woningen nodig om een gelijkmatige bevolkingsontwikkeling mogelijk te maken. *We bouwden voor alle doelgroepen, dus voor jong, oud, gezinnen en doorstromers. We leverden in 2020 170 nieuwbouwwoningen op. Dit zijn onder andere de onderstaande nieuwbouwwoningen:* *22 woningen van CPO Westwaarts* *19 woningen binnen ELS II* *7 woningen binnen CPO De Moer* *15 woningen aan de Peperstraat 21 – 47* *29 woningen binnen Molenwijck Zuid fase 3/4*	

8.3 Wonen en bouwen

Onderwerp	Woonvisie	
Wat wilden we bereiken? - Goede, duurzame en betaalbare huisvesting	Hebben we gedaan wat we wilden? - Uitvoering van de Woonvisie *We stelden de QuickScan (woningbouwprogramma) op en maakten prestatieafspraken met Casade en de huurdersbelangenvereniging Loon op Zand.* - Tussentijdse evaluatie van de Woonvisie - Stimuleren van woningaanpassingen, flexibele woonconcepten en transformatie *Ambtelijke verkenning is gestart, aangezien dit ook één van de aanbevelingen is uit de tussenevaluatie van de Woonvisie.* - Actueel en flexibel houden/ maken van de bestemmingsplannen.	

Onderwerp	Duurzaamheid	
Wat wilden we bereiken? - Stimuleren en motiveren van de inwoners van de gemeente Loon op Zand om de woning te verduurzamen.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Door deel te nemen aan de lokale aanpak[1] voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad vanuit de regio, worden mensen bewust van de noodzaak van verduurzaming en energiebesparing en wordt een proces in gang gezet. *Via de RRE (Regeling Reductie Energie) heeft ECLoZ 360 huishoudens bereikt met concrete adviezen over het verduurzamen van die specifieke woningen. Casade is het project Dakenstroom gestart. Het programma Dakenstroom maakt daken klaar voor de toekomst door maximaal te isoleren, toekomstig onderhoud te verkleinen en collectief duurzame energie op te wekken. In 2020 zijn de daken aan de Koning Emmastraat 1 – 7 en Willem-II straat 11 – 31 in Kaatsheuvel gerealiseerd. In samenwerking met Dongen is het energieloket online gegaan. Hier kunnen inwoners terecht voor informatie over het verduurzamen van hun woning. ECLoZ heeft energiecoaches opgeleid die bij mensen thuis advies geven. We nemen deel aan de RRE-regeling.*	

Onderwerp	Regionale Energie en Klimaat Strategie (REKS)	
Wat wilden we bereiken? - Regionale afspraken om te komen tot een energie neutrale Regio.	Hebben we gedaan wat we wilden? - Opstellen van Regionale afspraken in het kader van Energie en Klimaat om te komen opwek van ca. 1TW (exclusief besparingen). - Uitvoeren van Regionale afspraken in het kader van Energie en Klimaat. *De concept bod REKS wordt uitgewerkt voor de diverse deelaspecten van duurzame opwek zon, de warmtevisie, de klimaatadaptatie en de uitwerking voor daadwerkelijke realisatie van de hubs.*	

Wat heeft het gekost?

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
8.1	Ruimtelijke ordening	562	991	1.495	-504	N
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventer.)	107	145	1.420	-1.275	N
8.3	Bouwen en wonen	1.085	1.070	1.080	-10	N
	Totaal lasten programma 8	**1.754**	**2.206**	**3.995**	**-1.789**	**N**
8.1	Ruimtelijke ordening	214	622	1.052	430	V
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventer.)	103	117	2.027	1.910	V
8.3	Bouwen en wonen	472	470	545	75	V
	Totaal baten programma 8	**788**	**1.209**	**3.624**	**2.415**	**V**
	Saldo programma 8	**967**	**997**	**371**	**626**	**V**

Toelichting lasten

Omschrijving		Bedrag
Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening		
Bestemmingsplannen Er zijn minder nieuwe bestemmingsplannen gemaakt.	**V**	**43**
Planologische initiatieven Er is meer ambtelijke inzet geweest op planologische initiatieven dan verwacht.	**N**	**21**
Kapitaallasten Voordeel op kapitaallasten.	**V**	**54**
Faciliterende projecten Op faciliterende projecten is meer uitgegeven dan was begroot. Hier staan inkomsten van initiatiefnemers tegenover.	**N**	**581**

[1] lokale aanpak Vanuit de regio en de gemeente Dongen is een aanpak ontwikkeld om samen met het bedrijfsleven de burgers te helpen bij het verduurzamen van de woning. Deze aanpak richt zich op ontzorgen. Door verschillende (lokale) ondernemers en de gemeente worden, door op te leiden energie-adviseurs, energiescans gemaakt per woning. Vervolgens wordt een plan van aanpak inclusief offertes gemaakt.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventer.)			
	Grondexploitaties Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw- en woonrijp maken van grondexploitatieprojecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans.	**N**	**1.088**
	Verliesvoorziening Op een aantal grondexploitaties is de verliesvoorziening verhoogd als gevolg van wijziging in de waarderingsgrondslagen.	**N**	**187**
Taakveld 8.3 Bouwen en wonen			
	Overige afwijkingen	**N**	**10**

Toelichting baten

Omschrijving		Bedrag
Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening		
	Faciliterende projecten Tegenover de hogere uitgaven op projecten staan inkomsten van initiatiefnemers.	**V** **581**
	Kapitaallasten Nadeel op kapitaallasten.	**N** **144**
	Overige afwijkingen	**N** **8**
Taakveld 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventer.)		
	Grondexploitaties Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.	**V** **1.088**
	Winstneming Op een aantal projecten is winst genomen.	**V** **172**
	Bijdrage aan reserve bovenwijks Vanuit een aantal projecten is een bijdrage gedaan in de reserve bovenwijks.	**V** **631**
	Overige afwijkingen	**V** **19**
Taakveld 8.3 Bouwen en wonen		
	Leges Er is een hogere opbrengst uit leges voor omgevingsvergunningen.	**V** **25**
	Opbrengst SVN De opbrengst SVN is hoger dan verwacht.	**V** **62**
	Overige afwijkingen	**N** **12**

Beleidsindicatoren

Indicator	Peildatum	LoZ	NI
Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)	2020	268	NB
Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	2018	12,0	8,6
Demografische druk (%)	2020	58,9%	54,2%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€)	2020	855	700
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€)	2020	950	773

Paragrafen

Paragraaf 1. Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen bevat beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De gemeentelijke belastingen en heffingen vormden in 2020 met ruim 21% een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente.

Beleidsuitgangspunten

Tariefbeleid

In de gemeente Loon op Zand zijn voor de lokale belastingen en heffingen de volgende uitgangspunten gehanteerd in 2020:

- In de coalitieafspraak van 2018 is afgesproken de OZB te corrigeren met het inflatiepercentage. Voor 2020 is een inflatiepercentage van 2,5% gehanteerd. Daarnaast is de OZB voor 2020 incidenteel verhoogd met 2,5%.
- De tarieven afvalstoffenheffing en reinigingsrecht zijn gebaseerd op 100% structurele kostendekkendheid. Om ongewenste fluctuaties in het tarief te voorkomen worden voor- of nadelige saldi verrekend met de voorziening reiniging.
- Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op 100% structurele kostendekkendheid. Om ongewenste fluctuaties in het tarief te voorkomen worden voor- of nadelige saldi verrekend met de voorziening riolering. Voor 2020 is een inflatiepercentage van 2,5% gehanteerd.
- De tarieven toeristenbelasting worden verhoogd.
- De vermakelijkhedenretributie is sinds 2017 ingestoken via het beleidsuitgangspunt “het profijtbeginsel”.

Kwijtschelding

Kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijke regeling. Particuliere belastingplichtigen kunnen een aanvraag indienen voor de volgende belastingen:

- Afvalstoffenheffing tot maximaal 75%
- Rioolheffing tot maximaal 75%
- Hondenbelasting tot maximaal 75% van de eerste hond

Vergelijking lokale lasten

Gemeente	Rangorde	Totale lokale lasten
Bernheze	142	€ 772
Dalfsen	37	€ 694
Dongen	261	€ 818
Heusden	57	€ 707
Loon op Zand	325	€ 938
Oisterwijk	286	€ 878
Oldebroek	198	€ 807
Tilburg	6	€ 601
Waalwijk	10	€ 618

Voor een vergelijking van de lokale lasten in 2020 is de gemeente Loon op Zand vergeleken met een aantal andere gemeenten met een vergelijkbaar karakter. Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 261.000 in 2020 voor de gemeente Loon op Zand. De lokale lasten in onderstaande tabel zijn voor een meerpersoonshuishouden.
De hoogte van deze woonlasten zegt, zonder nader onderzoek, niets over het voorzieningenniveau van een gemeente. Vandaar dat er geen harde conclusies aan deze uitkomst kunnen worden verbonden.

Gemeentelijke belastingen

Verzameloverzicht opbrengsten lokale heffingen

TV	Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
0.61	OZB gebruikers	818	818	826	8	V
0.62	OZB eigenaren	4.943	4.943	5.011	68	V
7.3	Afvalstoffenheffing	3.023	3.023	3.077	55	V
7.3	Reinigingsrechten	53	53	58	5	V
7.2	Rioolheffing	2.674	2.674	2.737	63	V
0.64	Hondenbelasting	124	124	123	-1	N
3.4	Toeristenbelasting	2.600	1.943	1.630	-313	N
3.4	Vermakelijkhedenretributie	565	553	553	0	
0.64	Reclamebelasting	140	125	124	-1	N
	Totaal	**14.939**	**14.255**	**14.138**	**-117**	**N**

OZB

% WOZ-waarde	2018	2019	2020
Woningen			
Eigenaar Gebruiker	0,1380	0,1343	0,1334
Totaal	0,1380	0,1343	0,1334
Niet woningen			
Eigenaar	0,2241	0,2274	0,2389
Gebruiker	0,1799	0,1806	0,1896
Totaal	0,4040	0,4080	0,4285

Ten opzichte van 2019 is de OZB-opbrengst in 2020 gecorrigeerd met 2,5%, zijnde het inflatiepercentage. Daarnaast is de OZB in 2020 incidenteel verhoogd met 2,5%. Het tarief voor de OZB wordt bepaald als percentage van de WOZ-waarde. De gemiddelde WOZ-waarde steeg afgelopen jaar met zo'n 6% ten opzichte van 2019. In de tabel staan de percentages voor 2018-2020 vermeld. Deze zijn gebaseerd op de huidige WOZ-waarden en de besluitvorming over de afgelopen jaren.

Afvalstoffenheffing

Tarief (in €)	2018	2019	2020
Eenpersoons	153,00	156,84	247,20
Meerpersoons	231,96	237,72	342,48
Bedrijven (incl. BTW)	280,68	287,64	418,48

Het jaarlijkse resultaat op het product reiniging, zowel voor-als nadelig, wordt verrekend met de voorziening reiniging. De (egalisatie)voorziening reiniging is bedoeld om fluctuaties in de tarieven op te vangen. Als uitgangspunt geldt 100% kostendekkendheid. De tarieven zijn in 2020 gestegen ten opzichte van 2019.

Bij deze tarieven waren de totale baten en lasten op het product reiniging:

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
Baten	3.518	3.478	3.606	128	V
Lasten (inclusief overhead)	3.418	3.373	3.034	339	V
Voorziene storting egalisatievoorziening	100	105	105	0	
Extra storting egalisatievoorizening			468	-468	N
Totale storting egalisatievoorziening	**100**	**105**	**573**	**-468**	**N**

Het resultaat op het product reiniging wordt volledig gestort in de voorziening reiniging. Daarmee komt het saldo van deze voorziening ultimo 2020 op € 572.950. De baten op het product reiniging worden niet alleen bepaald door de opbrengsten uit afvalstoffenheffing en reinigingsrecht maar ook door opbrengsten uit afvalstromen zoals papier en PMD.

Rioolheffing

Tarief (in €)	2018	2019	2020
Minimumtarief (tot 250m^3)	241,80	241,80	247,92

In 2017 is het Water-en Rioleringsplan (WRP) 2017-2020 vastgesteld. Voor 2020 is het tarief rioolheffing gecorrigeerd met het indexatiepercentage van 2,5%.

Bij dit tarief waren de totale baten en lasten op het product riolering:

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
Baten	2.725	2.725	2.754	29	V
Lasten (inclusief overhead)	2.459	2.459	1.978	481	V
Voorziene storting egalisatievoorziening	266	266	266	0	
Extra storting egalisatievoorizening			510	-510	N
Totale storting egalisatievoorziening	**266**	**266**	**777**	**-510**	**N**

Het resultaat op het product riolering wordt volledig gestort in de voorziening riolering. Daarmee komt het saldo van deze voorziening ultimo 2020 op € 6.144.999. De baten op het product riolering worden primair bepaald door de oprbrengsten rioolheffing.

Hondenbelasting

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo	V/N
Baten	124	124	123	-1	N
Lasten	82	82	94	-12	N
Totaal	**42**	**42**	**29**	**-13**	**N**

In de begroting 2020 is ervan uitgegaan dat de opbrengsten uit hondenbelasting gelijk zouden blijven aan de opbrengsten in 2019. De afgelopen jaren is het overschot op het product hondenbelasting gestort in een aparte egalisatiereserve. In 2020 heeft u raad echter besloten om de egalisatiereserve hondenbelasting op te heffen en

het saldo te laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve, met de notitie dat dit saldo ingezet kan worden voor het oplossen van achterstallig onderhoud bij hondenuitlaatplaatsen. Het negatieve saldo op het product hondenbelasting is onttrokken aan de egalisatiereserve hondenbelasting. Het saldo in deze egalisatiereserve van € 61.141 valt volledig vrij ten behoeve van de algemene reserve.

Tarief (in €)	2018	2019	2020
1e hond	44,10	44,10	44,10
2e en volgende hond	66,00	66,00	66,00
Kennel	242,15	242,15	242,15

De tarieven voor de hondenbelasting zijn in 2020 gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren.

Toeristenbelasting

Tarief (in €)	2018	2019	2020
Hotels	1,94	1,96	
Recreatiebungalows	1,46	1,47	
Overige accommodaties	1,11	1,12	3,00
Jaarplaats	129,47	130,63	250,00
Seizoensplaats	142,74	144,17	200,00
Voorseizoensplaats	73,94	74,60	100,00
Kampeerterrein			2,00
Mini-kampeerterrein			1,25
Bed & Breakfast			2,00
Groepsaccommodatie			1,25

In de Verordening toeristenbelasting 2020 zijn de verschillende categorieën gedefinieerd. Ten opzichte van 2019 is de categorie ‘overige accommodaties’ gewijzigd. Vanaf 2020 zijn alleen kampeerterreinen, groepsaccommodaties en kampeerplaatsen apart beschreven. Alle andere accommodaties worden onder ‘overig’ geschaard. Hierbij kan worden gedacht aan hotels, recreatiebungalows en ruimten die worden verhuurd als bed & breakfast, of via platforms zoals Airbnb. De werkelijke inkomsten toeristenbelasting vielen in 2020 flink lager uit dan begroot door de gevolgen van de coronacrisis.

Vermakelijkhedenretributie

	2018	2019	2020
Baten	573	583	553

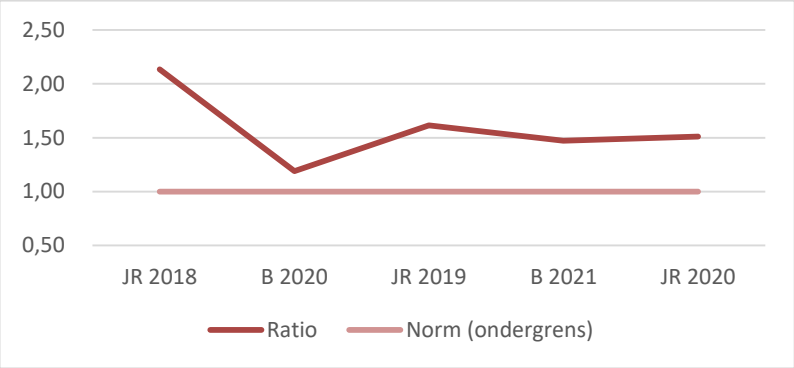
Voor 2020 is een tarief gehanteerd van € 0,13 per betalende bezoeker.

Vanaf 1 januari 2018 is de maatstaf van heffing voor de vermakelijkhedenretributie gewijzigd. De onderliggende methodiek is gewijzigd naar het aantal betalende bezoekers van de vermakelijkheid in peiljaar T-2 dat de 50.000 te boven gaat. Voor het berekenen van de retributie wordt gebruik gemaakt van het profijtbeginsel. De heffingsgrondslag is afhankelijk van parameters die bestaan uit de lasten die de gemeente heeft ten behoeve van de dagrecreant. Door gebruik te maken van een peiljaar in het verleden (T-2), is voor alle belastingplichtigen direct de hoogte bekend van het te betalen recht.

Paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de mate waarin een gemeente in staat is om risico's op te vangen. Voldoende weerstandscapaciteit zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven.

	JR 2018	B 2020	JR 2019	B 2021	JR 2020
Beschikbare weerstandscapaciteit	9.492	5.092	9.157	7.128	7.936
Benodigde weerstandscapaciteit	4.447	4.277	5.673	4.840	5.266
Ratio	**2,13**	**1,19**	**1,61**	**1,47**	**1,51**

Risico's

De stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit heeft een positief effect op de weerstandsratio.

De omvang van de ingeschatte risico's is gestegen door het toevoegen van risico's als gevolg van de coronacrisis.

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de risico-inschatting:

- Risico's waarvoor beheersingsmaatregelen zijn getroffen welke het risico afdekken worden niet financieel vertaald in het risicoprofiel.
- Risico's met een omvang (kans x impact) kleiner dan € 100.000 worden alleen opgenomen indien de impact groter dan € 500.000 is.

De volgende risico's zijn geactualiseerd (bedragen x € 1.000):

Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico B 2021	Actualisatie	Risico JR 2020
Algemene uitkering gemeente-fonds	Schommelingen vanwege de koppeling met de rijksuitgaven. Daarbij zal de verdeling van het gemeentefonds worden aangepast, wat kan leiden tot herverdeeleffecten.	S	1.200	De herijking van het gemeentefonds is uitgesteld naar 2023. De impact hiervan is nog niet precies duidelijk. De inschatting blijft gehandhaafd: structurele impact is € 2,4 miljoen en de kans is 50%	1.200
Sportvrijstel-ling BTW	Vanaf 2019 is de BTW op investering ten behoeve van sport niet meer te verrekenen voor gemeenten. Onbekend is in hoeverre de huidige fiscale constructie gedoogd wordt door de Belastingdienst. Risico is dat de terugontvangen BTW op de nieuwbouw van De Werft, terugbetaald moet worden.	I	500	De fiscale positie van EWW B.V. ligt ter beoordeling voor bij de Belastingdienst. Daarna is duidelijk of de btw-aftrek op de investering van onder andere De Werft in stand blijft. Impact is € 1 miljoen, kans is 50%.	500
Afvalinzame-ling en -verwerking	BTW facturering: Betalen BTW over ontvangen vergoeding NEDVANG afgelopen 5 jaar	I	200	De BTW-vergoeding die moet worden betaald is gecompenseerd door NEDVANG. Dit risico is daarmee vervallen.	0
Projecten "grondbedrijf"	Risico-inventarisatie is onderdeel van de MPG, het profiel is integraal onderdeel van het totale weerstandsvermogen.	I	2.559	Uit MPG 2020 volgt een risico inschatting van ruim € 1,8 miljoen.	1.836
Leegstaande (school) gebouwen	Door terugloop van leerlingen gaan scholen sluiten en/of fuseren. Door beperkte exploitatiemogelijkheden van de vrijkomende schoolgebouwen kan dit tot afboeking van de boekwaarde leiden.	I	256	Uit nieuwe prognoses blijkt dat de leerlingenaantallen hoger uitvallen dan eerder werd aangenomen. Het risico op leegstaande schoolgebouwen komt daarmee te vervallen.	0
Uitstel plannen De Wetering	Onzekerheid over planning De Wetering (na 2021)	I	125	In de meerjarenbegroting 2021 zijn middelen voor de Wetering opgenomen. Eventuele vertraging leidt waarschijnlijk niet tot een overschrijding van die budgetten.	0
Totaal			**4.840**		**3.536**

De volgende risico's zijn nieuw:

Onderwerp	Omschrijving	I/S	Risico B 2021	Actualisatie	Risico JR 2020
Impact corona op het sociaal domein		I		Door de coronacrisis is veel zorg- en hulpverlening uitgesteld of heeft dit in aangepaste vorm plaatsgevonden. Dit kan gevolgen hebben voor het aantal en de complexiteit van hulpvragen in 2021. Dit zorgt vervolgens voor hogere uitgaven. Het financiële risico is gebaseerd op de middelen die in 2020 zijn overgebleven.	1.080
Impact corona op opbrengst toeristenbelasting		I		Door de coronamaatregelen overnachten er minder toeristen in onze gemeente. Dit heeft een negatief effect op de opbrengsten uit toeristenbelasting. Risico is ingeschat op 25% van de begrote jaaropbrengst.	650
Totaal					**1.730**

Samenvatting risico-inschatting

	Risico
Geactualiseerde eerder ingeschatte risico's	3.536
Nieuwe risico's	1.730
Inschatting jaarrekening 2020	**5.266**

Financiële kengetallen

	Waardering			Begrenzing risico's		
	JR 2019	B 2020	JR 2020	Laag	Neutraal	Hoog
Solvabiliteit	21%	17%	25%	> 50%	20 – 50%	< 20%
Netto schuldquote	62%	80%	38%	< 90%	90 – 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	68%	28%	< 90%	90 – 130%	> 130%
Grondexploitatie	11%	18%	2%	< 20%	20 – 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	-2%	1%	6%	> 0	0	< 0
Belastingcapaciteit	112%	127%	121%	< 95%	95 – 105%	> 105%
Netto schuld per inwoner	€ 1.207	€ 1.654	€ 782			

De **solvabiliteit** is toegenomen doordat er op investeringskredieten minder is uitgegeven dan verwacht en de opbrengsten uit grondexploitaties hoger waren dan begroot. Hierdoor zijn de vaste schulden gedaald in plaats van gestegen. Daarnaast is de omvang van het eigen vermogen verbeterd door het positieve rekeningresultaat. De **netto schuldquote** is verbeterd door de afname van de schulden en de toename van de kortlopende vorderingen. In de meerjarenprognose werd een tegengestelde ontwikkeling verondersteld. Een omvangrijke grondexploitatie is risicovol als daarmee de baten van de gemeente in grote mate afhankelijk zijn van de opbrengsten uit grondexploitaties. De **ratio grondexploitatie** laat een minimale waarde zien. De **belastingcapaciteit** is hoog. De gemiddelde woonlasten zijn 21% hoger dan het landelijk gemiddelde. De begrote stijging van de **schuld per inwoner** is een gevolg van de begrote toename van de vaste schulden. Door de afname van de vaste schulden is ook de gemiddelde schuld per inwoner fors gedaald. Dit kengetal is lastig te vergelijken met andere gemeenten door de beperkt beschikbare informatie. Landelijk gezien was de gemiddelde schuld per inwoner in 2017 meer dan € 1.900.

Paragraaf 3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf leest u informatie over de staat en het beheer van onze kapitaalgoederen: wegen, kunstwerken, openbare verlichting, groen, speelvoorzieningen, riolering/water en gebouwen. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van onze begroting. De beleidsontwikkelingen en lasten hiervan staan in programma's 0, 2, 5 en 7.

Beleid en beheer

De basis voor het beheer van onze kapitaalgoederen ligt in de beleids- en beheerplannen. In het IBOR staan de kaders en uitgangspunten voor het beheer van de openbare ruimte. Daarnaast zijn er sectorale beleidsplannen: WRP, Verkeersvisie en Groenstructuurplan. De beheerplannen voor zijn de basis voor ons onderhoud. Ze geven inzicht in de arealen (kwantitatief en kwalitatief) en in de benodigde onderhoudsbudgetten. De beheerplannen zijn in 2019 en 2020 allemaal vernieuwd en door uw raad vastgesteld. In 2020 is ook het Programma Water en Riolering 2021-2024 vastgesteld.

Voor het beheer van kapitaalgoederen zijn de volgende beleidsdocumenten leidend:

Prog.	TV	Plan	Besl.	Frequentie actualisatie	Voorziening/ reserve
2	Alle	Integraal beleid openbare ruimte (IBOR)	2014	10 jaar	n.v.t.
2	2.1	Beheerplan wegen	2019	Na 2 jaar financieel, na 4 jaar geheel	Egalisatiereserve wegen
		Beheerplan civieltechnische kunstwerken	2019		en openbare verlichting
7	7.2	Water & Rioleringsplan	2016	4 jaar	Voorziening riolering
5	5.7	Speelnotitie	2015	10 jaar	Egalisatiereserve voor
		Groenstructuurplan	2019	4 jaar	groen
		Boombeleidplan	2020	4 jaar	
		Beheerplan	2019	Na 2 jaar financieel, na 4 jaar geheel	
5	0.3	Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) Vastgoed	2018	4 jaar	Voorziening Wetering

Integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR)

In het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 2014-2023 "Samen Buiten-Gewoon Tevreden" zijn de onderhoudskwaliteiten voor de openbare ruimte benoemd. Gemeente Loon op Zand hanteert voor haar openbare ruimte drie verschillende ambitieniveaus. Deze ambitieniveaus zijn gekoppeld aan de onderstaande gebiedsindeling en functies:

- Centrum — Ambitieniveau A
- Woonbuurten — Ambitieniveau C (onkruidbestrijding in verharding ambitieniveau B)
- Gebiedsontsluitingswegen — Ambitieniveau B
- Industrie — Ambitieniveau C
- Buitengebied — Ambitieniveau C

De uitvoering van ons planmatig onderhoud is uitbesteed. Voor servicetaken en calamiteiten en zetten we de buitendienst met serviceteams in. De vastgestelde onderhouds-niveaus vormen de basis voor ons onderhoud om kapitaalvernietiging te voorkomen.

<u>Groot onderhoud in projectplannen</u>

Door beheer en investeringen op elkaar af te stemmen ontstaat een integraal beeld van ons noodzakelijk onderhoud. De uitvoering en planning hiervan zijn inzichtelijk gemaakt in het Integraal Jaarplan Openbare Ruimte (IJOR) en het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP). Hierin staan de projecten waarmee de kapitaalgoederen in de openbare ruimte op het vastgestelde kwaliteitsniveau en tegelijkertijd functioneel en veilig worden houden. Grote projecten in het programma 2020 waren:

- *Heiakker en omgeving* – In combinatie met wegen en groen is er gezorgd voor een toekomstbestendige inrichting die aan de huidige eisen voldoet. Het project is in zijn geheel voorbereid en bestekklaar gemaakt. Voorafgaand aan de uitvoering in 2020 is de waterberging aan de Europalaan al aangelegd.
- *Leo XIII-straat en Loonsevaert* – Dit project is in zijn geheel voorbereid en bestekklaar gemaakt en wordt in 2021 uitgevoerd.
- *Vossenbergselaan* – In 2020 is er gestart met de voorbereiding waarbij een extra RWA-riool (blauwe ader) aangelegd gaat worden. De voorbereiding van dit project gaat in 2021 nog door.

Riolering en water

Onderdeel	Specificatie	Hoeveelheden
Inzameling	Kolken hemelwaterriolering	2.800 stuks
	Kolken gemengde riolering	7.200 stuks
Afvoer (vrij verval)	Gemengde riolering	84,3 km
	Vuilwaterriolering	20,7 km
	Hemelwaterriolering	30,3 km
	Overstortputten (verbeterd)	16 stuks
	Hemelwateruitlaten (verbeterd) gescheiden riolering	18 stuks
Afvoer (mechanisch)	Persleidingen	14,8 km
	Drukriolering	67 km
	Drukriool-pompunits	238 stuks
	Rioolgemalen	32 stuks
	Bergingsvoorzieningen	3 stuks
	Infiltratievoorzieningen	8 stuks
	Randvoorzieningen	5 stuks
	Bijzondere (hemelwater) voorzieningen (bijv. Wadi's)	
Meetpunten	Grondwater	22 stuks
	Afvalwater	3 stuks
	Oppervlaktewater	0 stuks

In 2020 is er uitvoering gegeven aan het WRP 2017-2020. Daarnaast stelde uw raad in 2020 het nieuwe Programma Water en Riolering (PWR) 2021-2024 en bijbehorend Actieplan 2021-2024 vast, waar de komende jaren uitvoering aan wordt gegeven. De budgetten binnen riolering en water bleken in 2020 voldoende toereikend om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren. Het saldo op de producten riolering en water is gestort in de voorziening riolering, zoals toegelicht in paragraaf 1. De komende jaren wordt deze voorziening onder andere ingezet voor het bekostigen van de grote projecten.

Wegen, openbare verlichting en civiele kunstwerken

Onderdeel	Specificatie	Hoeveelheden
Wegen	Asfaltverharding	529.600 m^2
	Elementenverharding	991.200 m^2
	Betonverharding	35.900 m^2
	Halfverharding	119.100 m^2
Openbare verlichting	Masten	5.700 stuks
	Armaturen	5.800 stuks
	LED-lampen	1.800 stuks
	Gewone lampen	4.200 stuks
Civiele kunstwerken	Bruggen	9 stuks
	Tunnels	2 stuks
	Muren	3 stuks

In 2020 is er uitvoering gegeven aan de beheerplannen wegen en civiele kunstwerken. Daarnaast is er in 2020 verder gegaan met de omvorming naar energiezuinige verlichting zoals LED. In 2020 zijn de budgetten voor wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting voldoende toereikend gebleken om uitvoering te kunnen geven aan de vastgestelde beheerplannen.

Openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair

Onderdeel	Specificatie	Hoeveelheden
Groen	Gazons, beplanting	1.374.204 m^2
	Bloembakken	22 stuks
Meubilair	Banken/ afvalbakken	612 stuks
	Hekwerken	2.114 m
Speelvoor-zieningen	Toestellen	307 stuks
Afvalvoor-zieningen	Ondergrondse containers	80 stuks 26 locaties

Het openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair in de gemeente Loon op Zand speelt een belangrijke rol in de leefbaarheid van de gemeente. In 2020 is er met name uitvoering gegeven aan het beheerplan groen. Daarnaast is in 2020 het nieuwe bomenbeleid en de nieuwe bomenverordening vastgesteld. De budgetten voor openbaar groen, speelvoorzieningen en straatmeubilair bleken voldoende toereikend om uitvoering te geven aan het beheerplan.

Gebouwen

Op dit moment zijn negen gebouwen in eigendom, beheer en onderhoud van onze gemeente. Daarnaast zijn twee panden in eigendom van de gemeente, maar worden het beheer en al het onderhoud conform afspraak uitgevoerd door beheerder/exploitant.

- *De Wetering* - Voor de huidige functies in De Wetering is in 2020 alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd, op sobere en doelmatige wijze, zodat deze voldoet aan de wettelijke eisen.
- *De Werft* – Voor de sporthalen is het onderhoudsplan MJOP De Werft 2019-2022 opgesteld. Ook is afgebakend welke onderhoudskosten voor rekening van de exploitant of voor de gemeente zijn.
- *Het Klavier* – Het pand is in 2020 onderhouden op onderhoudsniveau twee. In ditzelfde jaar is er geen groot onderhoud uitgevoerd, enkel technische en dagelijkse werkzaamheden zodat aan de wetgeving wordt voldaan.
- *Westkant* - Het pand is in gebruik voor de tijdelijke huisvesting van een openbare basisschool, waarbij de beheer-en onderhoudskosten voor rekening van de school zijn.

Paragraaf 4. Financiering

De paragraaf bevat een toelichting op het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Renterisico

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm moeten voorkomen dat de leningenportefeuille van gemeente te gevoelig is voor schommelingen in de rente. De kasgeldlimiet richt zich op leningen met een korte looptijd en de renterisiconorm richt zich juist op langlopende leningen.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op geldleningen te beperken. Als er veel kortlopende leningen (kasgeldleningen) zijn, dan is de financieringsportefeuille gevoeliger voor rentewijzigingen. Over het algemeen hebben kortlopende leningen een lagere rente en zijn daarom goedkoper. De omvang van de netto vlottende schuld is beperkt tot maximaal 8,5% van het begrotingstotaal.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Limiet	4.937	4.937	4.937	4.937
Netto vlottende schuld	-11.493	-15.308	-13.388	-12.884
Ruimte binnen limiet	**16.430**	**20.245**	**18.325**	**17.821**

De netto vlottende schuld is negatief omdat de vlottende vorderingen groter zijn dan de vlottende schulden. Hierdoor is de ruimte om kasgeldleningen aan te trekken in feite groter dan de kasgeldlimiet. In alle kwartalen zijn we onder de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

Renterisico's op de langere termijn beheersen we door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op hetzelfde moment een omvangrijke herfinanciering leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. De jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

	Risico
Renterisiconorm	11.616
Aflossingen	2.605
Ruimte binnen norm	**9.011**

We voldoen aan de renterisiconorm.

Financiering

Dit onderdeel geeft inzicht in de ontwikkeling van onze langlopende leningen en uitzettingen.

Opgenomen leningen	2020
Stand 1 januari	**39.147**
Aflossingen	-2.605
Opgenomen	0
Stand 31 december	**36.542**

De rentelast over deze leningen bedraagt in 2020 € 1.197.000. De gemiddelde rente is 3,06%.

Uitgezette leningen	2020
Stand 1 januari	**777**
Aflossingen	-59
Opgenomen	0
Stand 31 december	**718**

De rentebaat over deze leningen bedraagt in 2020 € 28.000. De gemiddelde rente is 3,56%.

Garanties op leningen aan derden

Naast de leningen die we zelf aangaan zijn er nog een aantal leningen ‘door verstrekt’ aan derden of staan we garant voor leningen die aan derden zijn verstrekt door een bankinstelling. In deze situatie is er geen sprake van bankieren. De leningen aan woningbouwverenigingen zijn aflopend van aard en stammen nog uit de periode dat het gebruikelijk was dat we voordelig leningen aantrokken bij bijvoorbeeld de Bank Nederlandse Gemeenten en deze onder dezelfde condities verstrekten aan de betreffende woningbouwvereniging.

Garanties geven we alleen uit hoofde van de publieke taak. Bijvoorbeeld een garantstelling aan een bank voor een vereniging voor de aanleg van een sportveld.

Garanties op verstrekte bedragen	2020
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	1.807
Leningen aan woningbouwverenigingen	71.798
Totaal	**73.605**

Over het algemeen zijn deze risico’s op verstrekte geldleningen beperkt omdat ofwel contragaranties zijn verstrekt of een hypotheek als onderpand is afgegeven.

Schema rentetoerekening

Garanties op verstrekte bedragen	Bedrag
Externe rentelast over korte financiering	11
Externe rentelast over lange financiering	1.194
Externe rentebaten	50
Totaal door te rekenen extra rente	**1.155**
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	-180
Rente van projectfinanciering (niet van toepassing)	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	**975**
Rente over eigen vermogen en voorzieningen	768
Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.743
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (via renteomslag)	-1.653
Renteresultaat, onderdeel van resultaat op taakveld treasury	**90**

Paragraaf 5. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf staat informatie over de ondersteuning van een succesvolle uitvoering van de programma's. Bedrijfsvoering is primair een verantwoordelijkheid van het college. De onderdelen van bedrijfsvoering zetten we zowel in voor de ondersteuning van het bestuur als van de organisatie. Wij geven hieronder op hoofdlijnen inzicht in deze onderdelen en de hieraan verbonden kosten.

Op grond van de nieuwe BBV-voorschriften (vanaf 2017) rekenen we de meeste kostenplaatsen volledig toe aan het taakveld overhead. Echter maken niet alle organisatiekosten hiervan onderdeel uit. Zo rekenen we de directe loonkosten van medewerkers van zogenaamde lijnafdelingen nog wel, via een urenverdeling, toe aan de diverse taakvelden. Door het integrale karakter vindt formele autorisatie van die budgetten plaats door het vaststellen van het totaal van de programma's. Met het vaststellen van de programma's autoriseert uw raad daarmee het totale personeelsbudget.

Personeel en organisatie

Ambtelijke organisatie

Onze organisatie is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van beleid en voor alle ondersteunende activiteiten. In 2020 stelden we de organisatievisie vast. Vanuit deze visie werken we aan een solide en wendbare organisatie. We werken vanuit deze visie continu aan de verdere ontwikkeling van de organisatie in afstemming op onze omgeving.

In het nieuwe coalitieakkoord 2019 -2022 *'Schouders er onder samen vooruit'* zijn duidelijke keuzes gemaakt. De opbrengsten uit de *'Toekomstagenda van Loon op Zand 2030'* zijn mede gebruikt voor dit akkoord. We zien dit als één van de opdrachten voor de ambtelijke organisatie om (verder) te werken aan inwoner- en overheidsparticipatie.

De Coronacrisis, die voorjaar 2020 begon, leidde in onze organisatie tot veel ongepland werk. De directe dienstverlening hielden we in stand ondanks de uitval van collega's. Ook moesten we snel voorzien in faciliteiten om het thuiswerken mogelijk te maken. We vroegen veel van het improvisatievermogen van onze medewerkers. De 'winkel' kon veelal blijven doordraaien. Deze periode leverde ons verschillende leermomenten, waarmee we naar de toekomst toe ons voordeel kunnen doen. In zekere mate trad na verloop van tijd gewenning op. Wat niet wende zijn het gemis van de sociale aspecten van het samenwerken. Door Corona konden samenkomsten veelal niet doorgaan (o.a. opleidingen, recepties, afscheid vieringen).

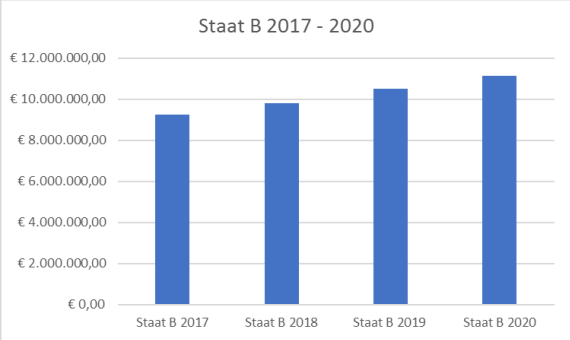
Het uitwerken van de organisatievisie en het verbeteren van de financiële functie hebben we volgens planning in gang kunnen zetten. Wat de Corona crisis heel duidelijk maakte is dat we de noodzakelijke verbetering van onze ICT-systemen meer dan nodig hebben. Het 'plakken van pleisters en leggen van noodverbanden' leveren te grote risico's op. Het creëren van ruimte in tijd, procedures, optimaliseren van processen en opleiding blijft voor de toekomst een continue en belangrijke uitdaging. Een noodzakelijke inhaalslag is hierbij aan de orde.

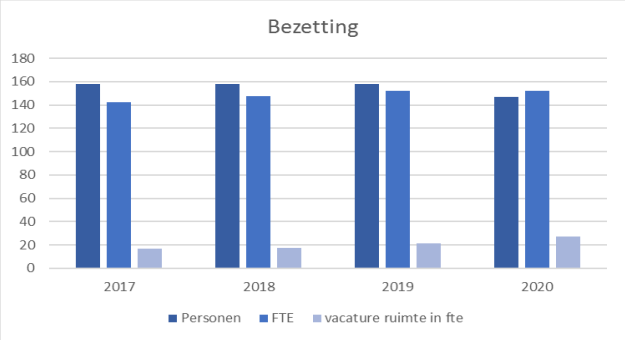
Organisatiestructuur en formatieontwikkeling

In onze organisatiestructuur werkten we aan een wijziging in de structuur. Eén afdeling Sociaal Domein. Enkele clusters brachten we onder leiding van de gemeentesecretaris (Communicatie, Juridische Zaken, P&O). De formalisering van een in de praktijk gegroeide situatie vanaf 2019 volgt in 2021. We bleven werken aan de verbeteringen in onze bedrijfsvoering (zoals verbetering procedures raad– en collegestukken, structuren op afdelingsniveau). Door de Corona pandemie moesten accenten worden verlegd en ingespeeld op nieuwe (tijdelijke) maatregelen en wetgeving. Ondanks Corona nam de personele mobiliteit niet noemenswaardig af. De krapte op de arbeidsmarkt bleef merkbaar. Dit naast een hoog ziekteverzuim in de toch al krappe formatie van de organisatie. We zorgden ervoor dat, ondanks het (Corona gerelateerde) ziekteverzuim bij de publieksfuncties, de capaciteit in de dienstverlening gewaarborgd bleef. Daardoor konden we onze inwoners zo snel en goed mogelijk blijven helpen.

Door nadrukkelijker keuzes te maken en gerichte inzet van capaciteit werken we aan het verder verbeteren van de organisatie (o.a. verbeteren financiële functie en structureren afdelingen infra en gemeentewinkel). Voor het stapsgewijze implementeren van de organisatie- en communicatievisie en het dienstverleningsconcept is een Routekaart Organisatieontwikkeling opgesteld en in uitvoering genomen. Zeker, op die route komen we hindernissen tegen en we zouden sneller willen met optimaliseren van processen, het leren van nieuwe rollen en gestructureerd opleiden, maar de richting ligt vast en we vorderen gestaag.

Kengetallen en kosten personeel en organisatie

De toename *'uitgaven Staat B'* komt o.a. autonome ontwikkelingen, zoals verhoging sociale premies en pensioenlasten en door nieuwe Cao-afspraken vanaf 2019.

Loonsom ambtelijke organisatie

	Begroot	Werkelijk	Vacature-ruimte	Inhuur vacature-ruimte
Loonsom ambtelijke organisatie	11.900	9.700	1.927	1.892

Knelpunten invulling vacatures
Het invullen van vacatures blijft een grote uitdaging. In de huidige krappe arbeidsmarkt kost het meer tijd om geschikte kandidaten te vinden. Om de voortgang in werkzaamheden te garanderen was ook dit jaar inhuur voor het tijdelijk overbruggen van de proceduretijd tijdens de werving en selectie noodzakelijk.

Voorbeelden van vakgebieden waarbij de werving meer tijd kost zijn Financiën, ICT, civiele techniek en bouw (> drie maanden). We concurreren op de arbeidsmarkt met grotere gemeenten en met het bedrijfsleven (advies- en detacheringsbureaus). Zij bieden veelal hogere salarissen. Door het inzetten van arbeidsmarkttoelagen konden we binnen deze vakgebieden nog enkele medewerkers aantrekken. Op enkele plaatsen in onze organisatie maakten we combinaties van jong talent en ervaren medewerkers of huurden we medewerkers in, die vanuit senior schap, nieuwe medewerkers begeleiden.

[1] Het verloop en invulling van vacatures door het jaar lopen niet synchroon met het boekjaar. Inhuur op vacatureruimte doen we met de verwachting dat invulling gaat plaatsvinden. Als er sprake is van vacatureruimte wenden we die middelen aan om de reguliere taken, gedurende de periode van werving en selectie, door te kunnen laten gaan. Er moet geld beschikbaar blijven binnen de Staat B om medewerkers die we aantrekken op de vacature te kunnen betalen. We accepteren geen overschrijdingen.

Informatisering en automatisering

Basisregistraties
Als lokale overheid zijn we (mede) verantwoordelijk voor het stelsel van basisregistraties. Een basisregistratie is een door de overheid officieel aangewezen registratie met gegevens die door alle overheidsinstellingen verplicht worden gebruikt bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken. Dit kan gaan om uitrukkende hulpdiensten, het efficiënt vaststellen van het recht op uitkering of het toetsen van vergunningaanvragen. Na de Basisregistratie personen (BRP), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie WOZ is de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) de jongste toevoeging. Na het omvormen van de grootschalige basiskaart Nederland (GBKN) tot BGT in de afgelopen periode, is nu de (verplichte) fase aangebroken waarin de kwaliteit wordt verbeterd. Daarnaast moeten de mutaties die betrekking hebben op de inrichting van de buitenruimte ingemeten en verwerkt worden, de bijhouding. Voor wat betreft de basisregistratie is het beheer en onderhoud geregeld door het te beleggen bij een tweetal functioneel beheerders. Eind 2020 is de Ensia audit uitgevoerd met een voldoende resultaat op de hierboven basisregistraties.

Informatiebeveiliging
Met de komst van Algemene verordening gegevensbescherming op 25 mei 2018 dienen we als overheid niet alleen onze werkprocessen aan te passen aan de nieuwe wetgeving, maar kennen we ook de verplichting om een functionaris gegevensbescherming aan te stellen (FG). Deze FG is verantwoordelijk voor implementatie, aanloopperiode 2018-2019 en borging van de AVG. Per 1 januari 2020 worden gemeenten verplicht hun informatiebeveiliging conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid ("BIO") in te richten. Dit betekent dat de gemeente meer aandacht gaat besteden aan risicomanagement. De CISO heeft hier een adviserende en

faciliterende rol in. Sinds 2020 is gestart met de implementatie van de BIO. Dit wordt geïnitieerd door de CISO in nauwe samenwerking met de FG.

Applicatielandschap
Binnen het applicatielandschap zijn er een aantal grote projecten uitgevoerd in 2020. Deze zijn: nieuwe website, nieuwe versie Corsa, nieuwe versie DigeEplan, het inrichten van het E-portaal burgerzaken en het overgaan naar een nieuwe desktop omgeving met Office 365.

Inkoop

We volgen ons inkoop- en aanbestedingsbeleid. Dit beleid is gebaseerd op actuele wetgeving. Al jaren werken we voor inkoop samen in de regio HvB. Waar mogelijk werken we samen met andere partners. Naast aandacht voor het financiële resultaat en het inkoop-resultaat hebben we steeds meer aandacht voor 'kwalitatieve' aspecten van inkoop. Voorbeelden zijn:

- We nodigen - waar mogelijk - lokale leveranciers uit deel te nemen aan de aanbesteding.
- We publiceren ons Inkoopjaarplan.
- We houden rekening met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Waar mogelijk nemen we eisen en wensen over duurzaamheid en Social Return (zie hieronder) op in onze aanbestedingen, waarbij we vaak de samenwerking met Baanbrekers zoeken.
- We gunnen zoveel als mogelijk volgens EMVI[2] zodat prijs en kwaliteit voldoende aandacht krijgen.
- We besteden aandacht aan contractmanagement om zo de kwaliteit van onze inkoop te verbeteren.
- Voor een betere monitoring maken we jaarlijks een analyse van de uitgaven per afdeling, per productgroep en per leverancier.

Social Return
In onze bedrijfsvoering en ons inkoopbeleid krijgt Social Return nadrukkelijk aandacht. We stimuleren bedrijven en instellingen om de mogelijkheden hiervoor (opleidingen en stageplekken) uit te breiden voor onze inwoners, die nu langs de kant staan. Inwoners die op dit moment geen betaalde baan hebben, nodigen we nadrukkelijk uit om toch een bijdrage aan onze samenleving te leveren.

[2] Economisch Meest Voordelige Inschrijving.

Paragraaf 6. Verbonden partijen

Inleiding

Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en wordt als volgt gedefinieerd: "*Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.*"

In maart 2018 heeft de gemeenteraad van Loon op Zand een nieuwe nota verbonden partijen vastgesteld. Doel van deze nota was met name om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Kern van deze nota is dat we voortaan op basis van de drie B's (Bestuur, Beleid en Bedrijfsvoering) sturen op gemeenschappelijke regelingen. Per gemeenschappelijke regeling worden in onderstaand overzicht de drie B's geschreven. Hiermee worden de kaders gesteld op basis waarvan voorstellen van de regelingen in het komend jaar beoordeeld worden.

Achtergrondinformatie over de werkwijze aan de hand van de drie B's staat de lezen in de nota verbonden partijen 2018.

De nota verbonden partijen 2018 richt zich enkel op gemeenschappelijke regelingen. Voor de overige verbonden partijen (verenigingen, stichtingen, coöperaties en vennootschappen) blijven we de in het BBV voorgeschreven kerngegevens hanteren.

Gemeenschappelijke regelingen

Regio Hart van Brabant (Tilburg)	
Bestuur	
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen
Deelnemende partijen	Loon op Zand, Heusden, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen.
Bestuursorganen	Algemeen bestuur, dagelijks bestuur, voorzitter, bestuurscommissie jeugd, portefeuillehouders overleggen op diverse beleidsterreinen, klankbordgroep gemeentesecretarissen.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Hanne van Aart is lid van het algemeen bestuur. De secretaris is lid van de kring gemeentesecretarissen. Wethouder Brekelmans is lid van de bestuurscommissie Jeugd, Collegeleden zijn lid van de portefeuillehouder overleggen die tot hun portefeuille behoren.
Doel samenwerking • Een overlegstructuur in te stellen en in stand te houden, die dient om de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten vorm te geven; • Rechtens verantwoording af te kunnen leggen over de besteding van (subsidie)gelden die door andere overheden, instellingen en/of bedrijven met het oog op die samenwerking worden toegekend; • Samen te werken om regionale opgaven te identificeren en op basis daarvan gezamenlijk beleid op te stellen en gezamenlijke projecten te definiëren, te initiëren en uit te voeren, dan wel projecten ter uitvoering op te dragen, aan te bieden of aan te besteden aan gelieerde- en derde partijen, waaronder Midpoint Brabant. • Een bestuurlijke structuur in te stellen met het oog op een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van de bovenlokale jeugdhulptaken.	
Bevoegdheden • Het organiseren en coördineren van een overlegplatform • Zorg te dragen voor een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van de bovenlokale jeugdhulptaken, zoals vastgelegd in het regionale beleidskader Jeugd, met inachtneming van de bepalingen van de Jeugdwet. • Het een maal per vier jaar vaststellen van een strategische agenda en het jaarlijks opstellen van een werkplan hierbij.	
Rol gemeenteraad De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting en de jaarrekening. Daarnaast kan de raad bij het vaststellen van de Strategische Meerjarenagenda een zienswijze geven. Gemeenteraadsleden kunnen zich twee keer per jaar tijdens de Hart van Brabant radendag informeren over de regionale samenwerking. Als drie gemeenteraden van deelnemende gemeenten daartoe verzoeken, wordt een verenigde vergadering van alle gemeenteraden bijeengeroepen. De verenigde vergadering doet uitspraken over kwesties die zij van regionaal belang acht. Ieder raadslid heeft in deze vergadering één stem.	

Beleid	
Beleidsterrein	Algemeen bestuurlijk (jeugd, arbeidsparticipatie, onderwijs en maatschappelijke ondersteuning, economische zaken en toerisme, milieu en afval, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, verkeer en vervoer)

Afspraken over doelen en prestaties
- De doelen van de regio Hart van Brabant beschreven in de strategische meerjarenagenda 2020-2024.
- De ambities voor het beleidsterrein jeugd zijn vastgelegd in het regionaal koersdocument jeugd uit 2017.

Relatie met gemeentelijke doelstellingen
Loon op Zand profileert zich als leisuregemeente en wil dit profiel graag versterken. De strategische meerjarenagenda van Hart van Brabant sluit hier op aan met de ambitie de family/short break-bestemming van West-Europa te worden.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen			*Vreemd vermogen*		
Op 1-1-2019		€ 56.436	Op 1-1-2019		€ 17,515 miljoen
Op 31-12-2019		Nog niet bekend	Op 31-12-2019		Nog niet bekend
Ontwikkeling	1-1-2016	€ 258.726	Ontwikkeling	1-1-2016	€ 17,133 miljoen
	1-1-2017	€ 58.766		1-1-2017	€ 31,565 miljoen
	1-1-2018	- € 19.628		1-1-2018	€ 15,944 miljoen
	1-1-2019	€ 51.516		1-1-2019	
Resultaat 2018		Nihil	Bijdrage Loon op Zand		€ 4,361 miljoen

Afspraken over reserves
De algemene reserve mag hooguit 10% bedragen van de begroting volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft. Dit staat in artikel 25 lid 7 van de GR.

Afspraken over resultaat
Een batig saldo, niet meegerekend de rekening voor bovenlokale jeugdhulptaken, wordt uitgekeerd aan de gemeenten. Een nadelig saldo wordt ten laste gebracht van de gemeenten. In afwijking hiervan kan een batig saldo worden aangewend voor de uitvoering van de strategische meerjarenagenda en kan een nadelig saldo ten laste worden gebracht van de algemene reserve.
Een batig saldo voor de jeugdhulptaken wordt toegevoegd aan de regionale bestemmingsreserve jeugdhulp.
Een nadelig saldo voor de jeugdhulptaken wordt gedekt uit de regionale bestemmingsreserve jeugdhulp. Als deze reserve onvoldoende is, worden de kosten doorbelast aan gemeenten op basis van de werkelijke kosten per gemeente. Dit staat in artikel 25 van de GR

Risico's
De kosten voor jeugdzorg zijn een open-einde-regeling. Met beheersmaatregelen wordt dit het hoofd geboden.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hart voor Brabant (Tilburg)	
Bestuur	
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen
Deelnemende partijen	Loon op Zand, Heusden, Waalwijk, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Grave, Haaren, Landerd, Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Uden, Vught, 's-Hertogenbosch, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Cuijk.
Bestuursorganen	De GGD heeft een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Daarnaast kan het algemeen bestuur commissies van advies instellen.
Vertegenwoordiging	Wethouder Jan Brekelmans is lid van het algemeen bestuur (AB).

Doel samenwerking
- Het leveren van een bijdrage aan de publieke gezondheidszorg.

Bevoegdheden
De uitvoering van de gemeentelijke taken die de Wet publieke gezondheid noemt en van de toezichtstaken die de Wet kinderopvang en kwaliteits-eisen kinderopvang noemt. De taken van de GGD zijn verdeeld in een basispakket dat (met lokale accenten) voor alle deelnemers geldt en facultatieve plustaken. Het basispakket wordt jaarlijks door het algemeen bestuur vastgesteld.

Rol gemeenteraad
De gemeenteraad kan inlichtingen vragen aan het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De raad kan daarnaast verantwoording vragen aan het door de gemeente aangewezen AB-lid voor het door hem in het AB gevoerde beleid.
De raad kan een zienswijze geven over de begroting en wijzigingen van de begroting die leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

Beleid

Beleidsterrein	Volksgezondheid

Afspraken over doelen en prestaties

1. *Regionale nota publieke gezondheid:* Op hoofdlijnen richt het gezondheidsbeleid zich de komende jaren op de thema's:
    a. Gezonde Start (d.w.z. de zwangerschap en de eerste 1000 dagen vanaf de geboorte);
    b. Gezonde Leefstijl;
    c. Gezonde Geest;
    d. Gezonde Omgeving.

    Doel van het regionale volksgezondheidsbeleid is om gezamenlijk meer gezondheidswinst te behalen, de slagkracht te vergroten en een sterkere verbinding te leggen met andere beleidsterreinen. De ambities worden nagestreefd door in te zetten op 'samenwerken', 'gezonde scholen', 'het versterken van opvoedvaardigheden' en een 'gezonde omgeving'.
2. *Lokaal inzetdocument GGD (jaarlijks)*: Dit document omvat een omschrijving van de lokale inzet van de GGD als het gaat om de diensten Jeugdgezondheidszorg, Gezondheidsbevordering, Preventie en Leefstijl. Deze inzet wordt deels gefinancierd uit het basispakket van de GGD (inwonersbijdrage) en deels uit plusgelden. Dit inzetdocument is feitelijk de lokale uitwerking c.q. het uitvoeringsprogramma van datgene wat als beleid in de regionale nota is opgenomen en wordt jaarlijks geactualiseerd.
3. *Beleidsvisie 2019-2023*: dit is de langetermijnvisie van de GGD voor de komende jaren met daarin beschreven de visie en ambitie.

Relatie met gemeentelijke doelstellingen

In het kader van de Wet publieke gezondheid geeft de GGD Hart voor Brabant onder andere uitvoering aan de jeugdgezondheidszorg (jgz) en diverse preventieprogramma's. Zowel de jgz als de preventieprogramma's hebben als doel het bevorderen, beschermen en bewaken van de gezondheid van zowel kinderen als volwassenen. Een goede gezondheid draagt bij aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners. De GGD levert hiermee een bijdrage aan de gemeentelijke doelen in het sociale domein zoals het versterken van de zelfredzaamheid, eigen kracht, gezondheid e.d.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen			*Vreemd vermogen*		
Op 1-1-2020		€ 8,528 mln.	Op 1-1-2020		€ 8,371 mln.
Op 31-12-2020		€ 7,820 mln.	Op 31-12-2020		€ 31,107 mln
Ontwikkeling	1-1-2017	€ 11,087 mln.	Ontwikkeling	1-1-2017	€ 10,334 mln.
	1-1-2018	€ 10,756 mln.		1-1-2018	€ 8,902 mln.
	1-1-2019	€ 9,276 mln		1-1-2019	€ 7,636 mln.
	1-1-2020	€ 8,528 mln.		1-1-2020	€ 8,371 mln.
Resultaat 2020		€ 247.000	Bijdrage Loon op Zand		€ 775.589

Afspraken over reserves

Het AB heeft een nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Hierin staat dat het de algemene reserve een ondergrens heeft van 1,17% van de volume van het basispakket + 5.25% van het volume van de plustaken. De ondergrens is 5% van de basistaken + 20% van het volume van de plustaken. Op basis zijn de boven- en ondergrens vastgesteld op respectievelijk €4,8 en €1.7 miljoen.

Afspraken over resultaat

In de nota reserves en voorzieningen staat dat reserves gevormd worden uit positieve resultaten.

Risico's

Geen bijzondere risico's te melden

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) (Tilburg)	
Bestuur	
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen
Deelnemende partijen	Loon op Zand, Waalwijk, Heusden, Dongen, Tilburg, Hilvarenbeek, Goirle, Oisterwijk, Gilze en Rijen, Altena, Geertruidenberg, Oosterhout, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Moerdijk, Etten-Leur, Zundert, Rucphen, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen, Bergen op Zoom, Woensdrecht, provincie Noord-Brabant.
Bestuursorganen	De OMWB kent een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Daarnaast is er de mogelijkheid commissies in te stellen.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Hanne van Aart is lid van het algemeen bestuur. Besluiten worden bij meerderheid genomen. Bij besluiten over begroting, begrotingswijzigingen en jaarrekening, dient deze meerderheid meer dan de helft van de omzet te vertegenwoordigen.
Doel samenwerking Ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Midden- en West Brabant.	
Bevoegdheden Er zijn geen bevoegdheden overgedragen. Op het gebied van ondersteunende processen mag het algemeen bestuur samenwerkingen met derden sluiten.	
Rol gemeenteraad De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting en de besteding van een eventueel jaarrekeningsaldo.	
Beleid	
Beleidsterrein	Milieu, Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
Afspraken over doelen en prestaties De OMWB voert landelijke basistaken uit aan de hand van de landelijke VTH-criteria. Over de uitvoering hiervan worden jaarlijks schriftelijke afspraken gemaakt.	
Relatie met gemeentelijke doelstellingen Naast de wettelijke basistaken voert de OMWB ook het afhandelen van meldingen en het uitvoeren van controles bij niet-basistaakbedrijven als verzoektaak uit. De OMWB adviseert de afdeling RO op milieuonderwerpen in ruimtelijke procedures. Daarnaast huren we de OMWB op incidentele basis in.	
Bedrijfsvoering	

Eigen vermogen			*Vreemd vermogen*		
Op 1-1-2020		€ 1,838 mln.	Op 1-1-2020		€ 4,058 mln.
Op 31-12-2020		€ 1,838 mln.	Op 31-12-2020		€ 4,057 mln.
Ontwikkeling	1-1-2016	-/- € 2,886 mln.	Ontwikkeling	1-1-2016	€ 14,494 mln.
	1-1-2017	-/- € 4,887 mln.		1-1-2017	€ 4,435 mln.
	1-1-2018	€ 6,761 mln.		1-1-2018	€ 5,695 mln.
	1-1-2019	€ 3,529 mln		1-1-2019	€ 4,679 mln.
Resultaat 2019		€ 0	Bijdrage Loon op Zand		€ 228.345 plus € 55.128

Afspraken over reserves Geen specifieke afspraken over reserves
Afspraken over resultaat Negatieve resultaten worden afgeboekt van reserves (indien aanwezig) of naar rato van omzet ten laste gebracht van de deelnemers. Positieve resultaten worden bestemd voor een risicoreserve of naar rato van omzet uitgekeerd aan de deelnemers.
Risico's Geen specifieke risico's

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) (Tilburg)	
Bestuur	
Rechtsvorm	Openbaar lichaam op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen
Deelnemende partijen	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert.
Bestuursorganen	De veiligheidsregio kent een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur kan commissies van advies en bestuurscommissies instellen.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Hanne van Aart is lid van het algemeen bestuur.
Doel samenwerking De veiligheidsregio behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen: a. brandweerzorg, b. geneeskundige hulpverlening, c. rampenbestrijding en crisisbeheersing, d. het voorzien in een gemeenschappelijke meldkamer.	
Bevoegdheden • het inventariseren van risico's van branden, rampen en crisis; • het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; • het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweerzorg; • het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijdingen de crisisbeheersing; • het instellen en in stand houden van een brandweer; • het instellen en in stand houden van een GHOR; • het voorzien in de meldkamerfunctie; • het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; • het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties; • het vaststellen van het regionaal risicoprofiel; • het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een beleidsplan; het tenminste één maal in de vier jaar vaststellen van een brandrisicoprofiel en het behorende dekkings- en spreidingsplan • het vaststellen van rampbestrijdingsplannen voor zover dit bij Algemene maatregel van Bestuur voorgeschreven is; • het zorg dragen voor de voorbereiding op de bestrijding van een epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A, als bedoeld in artikel 1 onder e Wet publieke gezondheid alsmede op de bestrijding van een nieuw subtype humaan influenzavirus, waarbij ernstig gevaar voor de volksgezondheid bestaat.	
Rol gemeenteraad De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om bij vaststelling van het regionaal beleidsplan (incl. regionaal risicoprofiel) en de begroting en besteding van een eventueel rekeningsaldo een zienswijze in te dienen.	
Beleid	
Beleidsterrein	Veiligheid
Afspraken over doelen en prestaties In het meerjarenbeleidsplan staan doelstellingen die op basis van de rapporten (staat van de rampenbestrijding 2016, regiobeeld 20) van het ministerie van Justitie en Veiligheid zijn geformuleerd. Het betreft: 1. Risicobeheersing ontwikkelen en uitvoeren op basis van een gedeelde verantwoordelijkheid met maatschappelijke en private partijen. 2. Behalve op het uitvoeren van wet- en regelgeving het accent vooral leggen op het stimuleren van de veiligheidscultuur. De Veiligheidsregio doet dat door uitwerking te geven aan de inzet van samen zelfredzaamheid, goed nabuurschap (bedrijfsleven – omgeving) en social media bij het (beter) informeren van de bevolking. 3. Uitwerking geven aan de gezamenlijke doelstellingen van het Ministerie van Veiligheid & Justitie en het Veiligheidsberaad. Op basis van mate van impact en mate van waarschijnlijkheid is de VRMWB uiteindelijk gekomen tot een prioritering van drie risico's: uitbraak infectieziekten, verstoring vitale infrastructuren en extreem weer. 4. Uitwerking geven aan de doelstellingen van het Veiligheidsberaad en de veiligheidsregio's: kwaliteit en vergelijkbaarheid, versterking bevolkingszorg en versterking civiel militaire samenwerking De gemeente Loon op Zand heeft de aanwezigheid van een groot attractiepark aangedragen als potentieel risico en extra aandacht gevraagd in het te vormen flexibel regionaal risicoprofiel (ook i.h.k.v. omgevingswet)	

Relatie met gemeentelijke doelstellingen
De gemeente Loon op Zand is op basis van de wet veiligheidsregio's belast met de organisatie van de crisisbeheersing in de gemeente. Om dit vorm te kunnen heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Loon op Zand een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: Veiligheidsregio MWB, getroffen.
Naast de doelstellingen in het meerjarenbeleidsplan 2019 – 2023, de concretisering in het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan worden nadere afspraken gemaakt in het inrichtingsplan van het district Hart van Brabant.
De gemeente Loon op Zand committeert zich aan de afspraken die staan in het inrichtingsplan HvB en heeft geen aanvullende doelstellingen.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen			*Vreemd vermogen*		
Op 1-1-2020		€ 15,653 mln.	Op 1-1-2020		€ 38,926 mln.
Op 31-12-2020		€ 12,944 mln.	Op 31-12-2020		€ 41,118 mln.
Ontwikkeling	1-1-2016	€ 22,623 mln.	Ontwikkeling	1-1-2016	€ 38,510 mln.
	1-1-2017	€ 23,717 mln.		1-1-2017	€ 46,257 mln.
	1-1-2018	€ 18,582 mln.		1-1-2018	€30,971 mln.
	1-1-2019	€ 15,653 mln.		1-1-2019	
Resultaat 2019		Nihil	Bijdrage Loon op Zand		€ 1,198 mln.

Afspraken over reserves
Afspraken staan vernoemd in het vastgestelde beleid 'reserves en voorzieningen'.

Afspraken over resultaat
Geen specifieke afspraken.

Risico's
Geen specifieke risico's

Baanbrekers (Waalwijk)

Bestuur

Rechtsvorm	Openbaar lichaam op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen
Deelnemende partijen	Gemeenten Heusden, Waalwijk en Loon op Zand.
Bestuursorganen	Baanbrekers kent een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur kan commissies van advies en bestuurscommissies instellen. Op dit moment zijn er geen bestuurs- of adviescommissies ingesteld.
Vertegenwoordiging	Wethouder Frank van Wel zitting in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur. Wethouder Jan Brekelmans is lid van het algemeen bestuur. De raadsleden Wim Veldkamp en Georg van Kleij zijn lid van het algemeen bestuur.

Doel samenwerking
- Baanbrekers streeft naar een zo hoog mogelijke participatie van inwoners van de gemeenten Heusden, Loon op Zand en Waalwijk.
- De focus ligt vooral op het zoveel mogelijk naar een reguliere baan helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Daarnaast verstrekt Baanbrekers onder andere de uitkeringen en bijzondere bijstand.
- Belangrijke waarden voor de uitvoeringsorganisatie zijn zelfredzaamheid, duurzame samenwerking en sociale innovatie.

Bevoegdheden
Aan Baanbrekers zijn de bevoegdheden tot regeling en bestuur overgedragen voor de uitvoering van:
- De Participatiewet (hierin zijn 1 januari 2015 de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wajong opgegaan)
- Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
- Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
- Wet sociale werkvoorzieningen en de daarop gebaseerde (uitvoerings)regelingen voor zover die uitvoering aan de gemeenten is opgedragen.
- Het oprichten, exploiteren en in stand houden van activiteiten voor industriële werkzaamheden, facilitaire dienstverlening, detacheringen en trajectbegeleiding, welke gericht zijn op het behouden dan wel bevorderen van de arbeidsbekwaamheid van de werknemer mede met het oog op het kunnen gaan verrichten van arbeid onder normale omstandigheden.

Daarnaast kunnen bepaalde taken verricht worden voor één of meerdere gemeenten, indien daarom verzocht wordt en het algemeen bestuur dit verzoek inwilligt. Deze taken worden op basis van een overeenkomst uitgevoerd.

Rol gemeenteraad
De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om bij vaststelling van de begroting en besteding van een eventueel rekeningsaldo een zienswijze in te dienen.
De gemeenteraad wijst uit zijn midden twee leden van het algemeen bestuur en hun plaatsvervangers aan.

Beleid

Beleidsterrein	Werk en Inkomen

Afspraken over doelen en prestaties
In de gemeenschappelijke regeling staat dat de deelnemende partijen verantwoordelijk zijn voor het integraal en strategisch beleid op de terreinen participatie, activering en re-integratie. Baanbrekers stelt op basis hiervan zijn kaderbrief op, die vertaald wordt in de begroting op.

Relatie met gemeentelijke doelstellingen
We willen dat onze inwoners zo veel mogelijk participeren. Onder andere via Baanbrekers geven we hier vorm aan.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen			*Vreemd vermogen*		
Op 1-1-2020		€ 5,659 mln	Op 1-1-2020		€ 6,272 mln.
Op 31-12-2020		€ 4,168 mln	Op 31-12-2020		€ 7,767 mln.
Ontwikkeling	1-1-2016	-/- € 1.739 mln.	Ontwikkeling	1-1-2016	€ 21,554 mln.
	1-1-2017	-/- € 1,140 mln.		1-1-2017	€ 17,430 mln.
	1-1-2018	€ 5,234 mln		1-1-2018	€ 9,018 mln.
	1-1-2019	€ 7,381 mln		1-1-2019	€ 5,667 mln.
Resultaat 2019		€0	Bijdrage Loon op Zand		€ 1,483 mln

Afspraken over reserves
In de nota reserves en voorzieningen staat dat reserves gevormd worden uit positieve resultaten.

Afspraken over resultaat
In de nota reserves en voorzieningen staat dat reserves gevormd worden uit positieve resultaten.

Risico's
Als de economie verslechterd, wordt de doelgroep van Baanbrekers groter, waardoor de kosten toenemen.

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord (RAV) (Tilburg)

Bestuur

Rechtsvorm	Openbaar lichaam op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen
Deelnemende partijen	Loon op Zand, Altena, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Cuijk, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Grave, Haaren, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Landerd, Mill en Sint Hubert, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Schijndel, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode, Steenbergen, Tilburg, Uden, Veghel, Vugt, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert.
Bestuursorganen	De RAV kent een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Het algemeen bestuur kan commissies van advies en bestuurscommissies instellen. Op dit moment zijn er geen bestuurs- of adviescommissies ingesteld.
Vertegenwoordiging	Burgemeester Hanne van Aart is lid van het algemeen bestuur.

Doel samenwerking
- Het (doen) verlenen van ambulancezorg.

Bevoegdheden
Alle bevoegdheden die nodig zijn om zijn taken (het verlenen van ambulancezorg en het in stand houden van een meldkamer ambulancezorg uit te voeren.

Rol gemeenteraad
De gemeenteraad kan een zienswijze indienen op de begroting en de besteding van een eventueel jaarrekeningsaldo.

Beleid

Beleidsterrein	Veiligheid, volksgezondheid

Afspraken over doelen en prestaties
Omdat de ambulancezorg op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg door de zorgverzekeraars wordt bepaald, maken zij afspraken met de RAV over het niveau van dienstverlening en de bijbehorende kosten.

Relatie met gemeentelijke doelstellingen
Gelet op de financiering van de ambulancezorg door de zorgverzekeraars, is de bijdrage van de RAV aan gemeentelijke doelstellingen beperkt. Momenteel wordt onderzocht hoe de RAV in de toekomst bestuurlijk vorm gegeven kan worden op een manier die hierbij past.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen			*Vreemd vermogen*		
Op 1-1-2020		€ 14,010 mln	Op 1-1-2020		€ 30,687 mln
Op 31-12-2020		€ 13,971 mln	Op 31-12-2020		€ 29,087 mln
Ontwikkeling	1-1-2016	€ 9,857 mln	Ontwikkeling	1-1-2016	€ 26,286 mln.
	1-1-2017	€ 9,719 mln.		1-1-2017	€ 27,742 mln.
	1-1-2018	€ 13,036 mln.		1-1-2018	€ 27,307 mln.
	1-1-2019	€ 13,036 mln.		1-1-2019	€ 21,593 mln
Resultaat 2019		€ 0	Bijdrage Loon op Zand		€ 0,- De kosten voor ambulancezorg worden gefinancierd door de zorgverzekeraars

Afspraken over reserves
De nota Reserves en Voorzieningen is vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de GR RAV Brabant Midden-West-Noord. Uitgangspunt is dat, indien er in totaliteit een negatieve reserve ontstaat, dit binnen een termijn van drie jaar wordt teruggebracht tot een positief saldo.

Afspraken over resultaat
In de nota reserves en voorzieningen staat dat reserves gevormd worden uit positieve resultaten

Risico's
Geen specifieke risico's te melden

Overige verbonden partijen: vennootschappen

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) (Den Haag)

Bestuur

Maatschappelijk belang
BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De BNG draagt met de gespecialiseerde dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang
Onze gemeente heeft zeggenschap via het stemrecht op aandelen (één stem per aandeel). De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Beleid

Beleidsvoornemens
n.v.t.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen		*Vreemd vermogen*	
Op 1-1-2018	€ 4,220 mld.	Op 1-1-2018	€ 135.539 mld
Op 31-12-2018	€ 4,257 mld.	Op 31-12-2018	€ 133,252 mld
Belang 1-1-2020	€ 95.000.	Belang 31-12-2020	€ 95.000
Resultaat 2018	€ 318 mlj.	Bijdrage	n.v.t.
		Aandeel	n.v.t.

Financieel belang
Er is geen jaarlijkse bijdrage verschuldigd. Loon op Zand bezit bijna 41.900 aandelen. Deze aandelenportefeuille vertegenwoordigt een nominale waarde van.

Risico's
Geen risico's te melden. Creditrating bijv. Standard & Poor's: AA+ (heel goed.)

Brabant Water N.V. (‘s-Hertogenbosch)

Bestuur

Doelstelling
Brabant Water voorziet ruim 2,4 miljoen inwoners van vrijwel heel Noord-Brabant van drinkwater. Jaarlijks verzorgen de 34 waterproductiebedrijven de winning en zuivering van circa 200 miljoen m^3 water. Via een hoofdleidingnet van bijna 17.000 kilometer komt het drinkwater bij ruim 1.070.000 klanten thuis.

Maatschappelijk belang
Brabant Water levert een bijdrage aan het waarborgen van een goede volksgezondheid, de zorg voor het milieu en aan de economische ontwikkeling in het voorzieningsgebied.

Bestuurlijk belang
De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Beleid

Beleidsvoornemens
Er zijn vanuit de gemeente geen beleidsvoornemens geformuleerd.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen		*Vreemd vermogen*	
Op 1-1-2018	€ 609,107 mln.	Op 1-1-2018	€ 438,726 mln.
Op 31-12-2018	€ 635,876 mln.	Op 31-12-2018	€ 456,756 mln.
Belang 1-1-2019	€ 102.000	Belang 31-12-2020	€ 102.000
Resultaat 2018	€ 26,768 mln.	Bijdrage	n.v.t.

Financieel belang
Er is geen jaarlijkse bijdrage verschuldigd en er wordt geen dividend uitgekeerd. Loon op Zand heeft totaal ± 33.100 (1,19%) aandelen. Deze staan voor € 102.000 op de balans van onze gemeente.

Risico’s
Geen risico’s te melden.

Exploitatie De Werft en De Wetering B.V. (Kaatsheuvel)

Bestuur

Doelstelling
Waarborgen van tijdelijk beheer van De Werft en De Wetering.

Maatschappelijk belang
Het toegankelijk houden van binnensportaccommodaties in de kernen Kaatsheuvel en Loon op Zand.

Bestuurlijk belang
De burgemeester vertegenwoordigt onze gemeente als aandeelhouder.

Beleid

Beleidsvoornemens
Er zijn vanuit de gemeente geen beleidsvoornemens geformuleerd.

Bedrijfsvoering

Eigen vermogen		*Vreemd vermogen*	
Op 1-1-2020	€ - 133.219	Op 1-1-2020	€ - 133.219
Op 31-12-2020	€ - 59.982	Op 31-12-2020	€ - 59.982
Belang 1-1-2020	€ 130.001	Belang 1-1-2020	€ 130.001
Resultaat 2020	€ 73.237	Resultaat 2020	€ 73.237

Financieel belang
De gemeente is 100% aandeelhouder van deze vennootschap.

Risico’s

- Als gevolg van het faillissement van LOZ Accommodatiebeheer is het mogelijk dat EWW B.V. uitstaande vorderingen niet volledig ontvangt. Met de eventuele gevolgen van dit faillissement is in de gemeentelijke jaarrekening rekening gehouden in de voorziening faillissementen.
- In het kader van horizontaal toezicht is de fiscale positie van EWW B.V. ter beoordeling voorgelegd aan de Belastingdienst. Als de Belastingdienst niet instemt met de werkwijze, is het mogelijk dat btw die eerder is verrekend moet worden terugbetaald. In het gemeentelijke risicoprofiel is hiermee rekening gehouden, zie paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Paragraaf 7. Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid geeft inzicht in het grondbeleid van de gemeente Loon op Zand in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de jaarrekening. Ten opzichte van de programmabegroting zijn alle grondexploitaties geactualiseerd en waar nodig herzien.

Grondbeleid

Het beleid van de gemeente Loon op Zand op het gebied van grondzaken is vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2017. Met het grondbeleid wordt nagestreefd de ruimtelijke opgave met betrekking tot de verschillende beleidsprogramma's te realiseren of te faciliteren. Daarnaast is in het grondbeleid vastgelegd hoe er op een verstandige manier omgegaan dient te worden met de beschikbare financiële middelen. Naast de Nota Grondbeleid zijn in tabel 1 ook de overige vigerende beleidsdocumenten weergegeven die betrekking hebben op het grondbeleid van de gemeente. Dit jaar wordt gestart met het opstellen van een nieuwe Nota Kostenverhaal die aansluit bij de Omgevingswet.

Tabel 1: Overzicht grondbeleid gemeente Loon op Zand

Beleid	Omschrijving	Vastgesteld	Actualisatie/ herziening
Nota Grondbeleid	Richtinggevend en kaderspellen bij gebiedsontwikkeling met een faciliterend grondbeleid als primaire beleidsrichting.	2017	2022
Notitie Grondprijzen	Jaarlijkse vaststelling van grondprijzen	2020	2021
Nota kostenverhaal	Beleid met betrekking tot het kostenverhaal van bovenplanse kosten en ruimtelijke ontwikkelingen.	2016	2021
Beleid uitgifte reststroken en handhaving gemeentelijke eigendommen	Beleid met betrekking tot verkoop snippergroen en handhaving gemeentelijke eigendommen.	2013	n.t.b.
Exploitatieverordening	Bevat de voorwaarden waaronder de gemeente medewerking zal verlenen aan het in exploitatie brengen van gronden. Alleen van toepassing op overeenkomsten gesloten voor 1 juli 2008.	2005	n.v.t.

Per 31 december 2020 telde het grondbedrijf 34 projecten. Deze projecten dragen bij aan de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente. De meeste projecten dragen daarnaast ook bij aan het beleid op het gebied van wonen en/of economie. Een kleiner aantal projecten dragen bij aan maatschappelijke voorzieningen op het vlak van onderwijs, sport, cultuur, recreatie en infrastructuur.

Ontwikkelingen

De markt voor koopwoningen wordt ondanks de Corona-crisis nog steeds gekenmerkt door stijgende prijzen. Nieuwbouwwoningen worden goed verkocht en de geprognosticeerde uitgifte van woningbouwkavels in 2020 is ruimschoots behaald. Het aantal nieuwe woningbouwinitiatieven blijft ook op peil. De nieuwe prognoses van de provincie laten ook nog iets meer ruimte zien om de woningvoorraad de komende tien jaar verder uit te breiden. De Woonvisie uit 2016 en een duidelijke prioritering van de projecten moet zorgen dat er kwantitatief en kwalitatief aangesloten wordt op de vraag naar (nieuwbouw)woningen. De locaties waar de gemeente zelf woningbouwkavels kan uitgeven en we maximaal kunnen sturen op onze beleidsdoelen worden minder. Op dit moment kunnen we alleen nog maar kavels uitgeven op Westwaard. Om ook op de middellange- en lange termijn meer te kunnen sturen op onze beleidsdoelen onderzoeken we de mogelijkheden om op nieuwe locaties gemeentelijke bouwkavels te kunnen uitgeven. Daarnaast wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om projectontwikkelaars scherpere kaders mee te geven voor de ontwikkeling van woongebieden.

De markt voor bedrijfskavels heeft zich het afgelopen jaar ook positief ontwikkeld. Dit heeft zich in 2020 vertaald in een gronduitgifte van ca. 0,95 ha (2019: 0,50 ha). Ook dit jaar zijn diverse ondernemers druk bezig met de voorbereiding van hun bouwplannen op bedrijvenpark Kaatsheuvel. De huidige voorraad bouwrijpe bedrijfskavels is voor het grootste gedeelte onder optie (ca. 3,0 ha per 1-1-2021). Als we ook voor de middellange en lange termijn kavels beschikbaar willen hebben voor onze ondernemers dan moeten we dit jaar starten met de voorbereiding van een volgende fase.

Ondanks positieve ontwikkelingen op de vastgoedmarkt is het nog steeds een uitdaging om het geprognosticeerde aantal kavelverkopen jaarlijks te halen. Dit heeft te maken met een grotere vraag vanuit de markt ten opzichte van

de beschikbare capaciteit die aanwezig is bij de planvorming, de uitvoering en de realisatie. Dit zorgt voor stijgende investeringskosten en voor langere doorlooptijden. In sommige gevallen wordt gedurende de planvorming uiteindelijk toch afgezien van nieuwbouw.

Resultaten grondexploitatie

Bouwgronden in exploitatie
De grondexploitaties zijn begin 2021 geactualiseerd en waar nodig herzien. In tabel 2 worden de resultaten samengevat. Onder tabel 2 volgt een beknopte technische toelichting op de cijfers.

Tabel 2: Resultaten en verliesvoorzieningen bouwgronden in exploitatie (bedragen x € 1.000,=)

Nr.	Project	Boekwaarde 31-12-2020	**Verwacht eindsaldo**	**Eindjaar**	Verlies voorziening
1102	2e fase “De Els	- 318	- 489	2023	- 489
1145	Molenwijck fase 3 en 4	22	2	2021	0
1176	De Hooivork II	- 56	- 154	2021	- 154
1185	Westwaard (Sweensstraat West)	2.647	734	2028	0
1107	Bedrijvenpark Kaatsheuvel	- 4.506	- 1.138	2026	- 1.138
1517	Herontwikkeling BS De Hil	0	0	2020	0
	Totaal	**- 2.211**	**- 1.044**		**- 1.780**

De boekwaarden geven aan in welke mate er in projecten is geïnvesteerd. Het ‘’verwacht eindsaldo’’ betreft het verwachte resultaat op eindwaarde in het jaar dat het project naar verwachting afgesloten kan worden. Een verliesvoorziening is noodzakelijk wanneer het te verwachten eindsaldo negatief is.

Voor de bouwgronden in exploitatie wordt zoveel mogelijk gerekend met eenduidige parameters.
Hieronder zijn de gehanteerde parameters in de grondexploitaties weergegeven:

Rente	2,50%
Kostenstijging	2,00%
Opbrengstenstijging woningbouw	1,25%
Opbrengstenstijging bedrijventerrein	1,00%

Met betrekking tot de toerekening van rente wordt een percentage gehanteerd van 2,5%. Ten opzichte van vorig jaar is het percentage met ca. 0,15% toegenomen. De CBS-cijfers met betrekking tot inflatie en prijsindex met grond-, weg- en waterbouw (GWW) over het afgelopen jaar zijn geraadpleegd om de ramingen van prijspeil 1-1-2020 naar prijspeil 1-1-2021 te brengen. De algemene inflatie over 2020 bedroeg ca. 1,6%. Om tot een redelijke parameter voor de gemiddelde kostenstijging op langere termijn is de ‘’Outlook grondexploitaties 2021’’ gepubliceerd door adviesbureau in de ruimtelijke ontwikkeling Metafoor geraadpleegd. Een gemiddelde kostenstijging van 2% past binnen de aangegeven bandbreedtes voor de korte, middellange en lange termijn.

Met betrekking tot de opbrengstenstijging is een onderscheid gemaakt tussen woningbouw en bedrijventerreinen. De gehanteerde parameters voor opbrengstenstijging zitten aan de onderkant van de bandbreedtes aangeven in de ‘’Outlook grondexploitatie 2021’’. Hiermee is gekozen voor een behoudende insteek. Bij projecten waar de opbrengsten en de opbrengstenstijging contractueel zijn vastgelegd wordt de parameter aan de contractuele afspraken aangepast. Bij bouwgronden in exploitatie is prijspeil 1 januari 2021 gehanteerd. Prijsstijgingen worden doorberekend vanaf 1 januari 2021.

Faciliterende projecten
Naast de ‘’bouwgronden in exploitatie’’ wordt ook faciliterend grondbeleid toegepast waarbij de gemeente de conform de Wet ruimtelijke ordening de kosten verhaald. Dit betekent dat er in financiële zin gestuurd wordt op een neutraal eindsaldo. Het resultaat op de faciliterende projecten ca. € 8.000,- is beter dan verwacht. In 2020 zijn negen projecten afgesloten met samen een negatief resultaat van ca. € 4.000,-. Daar tegenover stond echter een verliesvoorziening van € 12.000,-. De getroffen verliesvoorzieningen met betrekking tot de nog lopende projecten bedragen in totaal € 123.000,- (per 31-12-2020). Er zijn geen nieuwe verliesvoorzieningen opgenomen. Door incidentele grondverkopen in 2020 is een positief resultaat behaald van ruim € 11.000,-. Dit bedrag is toegevoegd aan de ‘’reserve planherziening’’.

Per project wordt in tabel 3 aangegeven of er sprake is van een overeenkomst en welk type overeenkomst het betreft. Voor een aantal projecten is het eindjaar onbekend. Dit heeft een tweetal oorzaken. Projecten zonder overeenkomst en projecten met een initiatiefovereenkomst hebben nog geen concrete planning. Daarnaast liggen een aantal projecten stil waarbij de voortgang afhankelijk is van de initiatiefnemer.

In 2020 zijn een vijf nieuwe faciliterende projecten toegevoegd. Het betreft de projecten Vakantiepark Droomgaard (1546), Woningen Braakakker Kinkenpolder (1547), Hoofdstraat - Dr. van Beurdenstraat (1548), Pr.Hendrikstraat-Gasthuisstraat (1549) en CPO Hogemast Ecliptica/Kloosterstraat (1550). Er zijn, zoals eerder vermeld een negental projecten afgesloten. Het betreft Nieuwe Vaert (1183), Kloosterstraat 20-24 (1188), Woningbouw Driestapelenstoel (1331), Ontwikkeling Weteringstraat 16-17 (1508), Woningbouw nabij Horst 4 (1512), St. Jozefkerk, Wilhelminapark (1534), Experience Island (1527), A-Hotel (1528) en Lidl Gasthuisstraat (1529).

Tabel 3: Faciliterende projecten (bedragen x € 1.000,=)

Nr.	Project	Overeen-komst	Boekwaarde 31-12-2020	Eindjaar	Verlies voorziening*
Faciliterend met overeenkomst					
1136	Amerikastraat Hoofdstraat	Exploitatie	- 12	2021	- 16
1183	Nieuw Vaert	Exploitatie	0	2020	0
1188	Kloosterstraat 20-24	Exploitatie	0	2020	0
1331	Woningbouw Driestapelenstoel	Exploitatie	0	2020	0
1501	Woningbouw Kasteelweide	Exploitatie	- 1	2021	0
1508	Ontwikkeling Weteringstraat 16-17	Exploitatie	0	2020	0
1512	Woningbouw nabij Horst 4	Exploitatie	0	2020	0
1534	St. Jozefkerk, Wilhelminapark	Exploitatie	0	2020	0
1537	Rechtvaart 23-30	Initiatief	- 3	2021	0
1538	Kloosterstraat 40-42	Exploitatie	0	2021	0
1541	Van Lier Park	Initiatief	- 6	n.t.b.	0
1543	Berndijksestraat 14	Exploitatie	19	n.t.b.	0
1545	Vossenberg	Exploitatie	4	n.t.b.	0
1547	Woningen Braakakker Kinkenpolder	Initiatief	- 1	n.t.b.	0
1548	Hoofdstraat – Dr. van Beurdenstraat	Exploitatie	- 5	n.t.b.	0
1549	Pr. Hendrikstraat – Gasthuisstraat	Exploitatie	- 5	n.t.b.	0
1550	CPO hogemast Ecliptica/ Kloosterstraat	Initiatief	- 1	n.t.b.	0
Faciliterend met overeenkomst (industrie)					
1518	Hoge Steenweg 58-64	Exploitaie	7	2021	0
1526	Herontwikkeling Peperstraat 21-25	Exploitatie	- 45	2021	0
1527	Experience Island	Initiatief	0	2020	0
1528	A-hotel	Exploitatie	0	2020	0
1529	Lidl Gasthuisstraat	Exploitaite	0	2020	0
1535	Wereld van de Efteling 2030	Exploitatie	- 56	2030	0
1539	Hotelzone Horst	Initaitief	- 3	n.t.b.	0
1540	Van Son en Koot	Initiatief	2	n.t.b.	0
1544	Zuidelijke Ontsluiting WvdE 2030	Exploitatie	0	0	0
1546	Vakantiepark Droomgaard	Initiatief	- 1	n.t.b.	0
Faciliterend zonder overeenkomst					
1157	Chalet Fontaine/ 't Rooi Dorp	Geen	- 90	Onb.	- 90
Faciliterend zonder overeenkomst (industrie)					
1189	Hoge Steenweg 85	Geen	- 17	Onb.	- 17
	Totaal		**- 215**		**- 123**

* De bedragen in deze kolom betreffen de totale verliesvoorziening die getroffen is per project. In de laatste alinea van deze pagina worden de verschillen ten opzichte van vorig jaar toegelicht

Verliesvoorzieningen bouwgronden in exploitatie en faciliterende gronden

Ten opzichte van de jaarrekening 2019 zijn de verliesvoorzieningen in tabel 3 afgenomen met ca. € 12.000. De verliesvoorzieningen op bouwgronden in exploitatie (tabel 2) zijn in 2020 gestegen met ca. € 0,39 miljoen. Dit wordt door een tweetal aspecten veroorzaakt. Ten eerste zijn de verliesvoorzieningen in 2020 voor het eerst getroffen op eindwaarde in plaats van netto contante waarde. Dit zorgt ervoor dat totale verliesvoorziening met ca. € 0,26 miljoen gestegen is. Bij verliesvoorzieningen op netto contante waarde zouden deze jaarlijks opgehoogd moeten worden tot het niveau waarop de verliesvoorziening op eindwaarde zich op dit moment al bevindt. Het treffen van verliesvoorzieningen op eindwaarde is vanuit financieel oogpunt veiliger en transparanter. De tweede oorzaak betreft het verhogen van de verliesvoorziening op het project Hooivork II met ca. € 0,13 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat een aantal particuliere percelen nog onbebouwd blijven bij het afsluiten van het project aan het einde van 2021. De inkomsten bij het bebouwen van deze percelen worden daarom niet meer meegerekend in de grondexploitatie. Het risicoprofiel van deze grondexploitatie daalt overigens ook met ca. € 0,13 miljoen ten opzichte van vorig jaar. Wat resteert is een positief risico van maximaal € 0,13 miljoen wanneer deze percelen op de langere termijn alsnog gerealiseerd worden.

Strategische gronden en ruilgronden
Naast grondexploitaties en faciliterende projecten heeft de gemeente nog andere gronden in haar bezit die op verschillende wijzen kunnen worden ingezet ten behoeve van het grondbeleid, zogenaamde strategische gronden en ruilgronden. Deze gronden kunnen op termijn ingezet worden voor ruimtelijke ontwikkelingen. In tabel 4 wordt een overzicht gegeven van de strategische- en ruilgronden. De complexen 1301, 1143, 1171 en 1302 blijven naar verwachting de komende jaren in portefeuille als strategische grondposities. Complex 1143 betreffen grondposities voor mogelijk de volgende uitbreiding van Bedrijvenpark Kaatsheuvel.

Tabel 4: Strategische gronden en ruilgronden (bedragen x € 1.000,=)

Nr.	Project	Oppervlakte	Boekwaarde 31-12-2020
Materiële vaste active			
1301	Verspreide bouwkavels	490	- 26
1143	Kets West II 2e fase	40.120	- 230
1171	Klooster Erasstraat	1.650	- 15
Voorraad ruilgronden			
1302	Verspreide percelen	30.420	- 691
	Totaal	**72.680**	**- 963**

Winstnemingen
Winsten conform de richtlijnen van het BBV worden genomen op basis van het voorzichtigheidsbeginsel. Dit leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Richtlijnen vanuit de BBV verplichten gemeenten sinds 2016 om onder voorwaarden tussentijds winst te nemen. In de grondexploitatieprojecten Molenwijck-Zuid fase 3 en 4 en Westwaard zijn over het jaar 2020 tussentijdse winsten genomen. Deze winsten bedroegen in totaal ca. € 172.000,- en zijn toegevoegd aan de ‘’algemene reserve’’.

Risico’s en weerstandsvermogen
In tabel 5 zijn de risicobedragen opgenomen die niet zijn meegenomen in de resultaten/waardering van de projecten. Deze risico’s moeten opgevangen worden door het weerstandsvermogen van de gemeente. In paragraaf 2 ‘’Weerstandsvermogen en risicobeheersing’’ van de jaarrekening wordt in beeld gebracht in welke mate de risicobedragen uit tabel 6 opgevangen kunnen worden. Omdat de grootste risico’s in de ‘’bouwgronden in exploitatie’’ zitten zijn deze per project weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: Risico’s bouwgronden in exploitatie (bedragen x € 1.000,=)

Nr.	Naam	Bedrag
1102	2e fase “De Els	- 186
1145	Molenwijck fase 3 en 4	- 13
1176	De Hooivork II	- 20
1185	Westwaard (Sweensstraaat West)	- 1.110
1107	Bedrijvenpark Kaatsheuvel (Kets-West II 1e fase)	- 489
1517	Herontwikkeling BS De Hil (afgesloten per 31-12-2020)	0
divers	Faciliterende projecten	- 19
Divers	Strategische gronden en ruilgronden	0
	Totaal	**- 1.836**

De risico’s zijn afgenomen met bijna € 0,5 miljoen. Dit is te verklaren door de voortvarende verkoop van gronden in 2020 waardoor we aan de opbrengstenkant minder risico lopen. Daarnaast zijn een aantal projecten afgesloten waar vorig jaar een risico was opgenomen. Bij het opstarten van nieuwe projecten kan dit risicoprofiel weer toenemen. In de gemeente Loon op Zand wordt het benodigde en het beschikbare weerstandsvermogen op gemeenteniveau bepaald. De risico-inschatting van het grondbedrijf is hier een onderdeel van. Het beschikbare weerstandsvermogen van de gemeente wordt in de jaarrekening 2020 beoordeeld als ruim voldoende met een ratio van 1,6 en ligt daarmee boven de vereiste minimale grens van 1,0 zoals benoemd in het coalitie-akkoord 2018- 2022.

Jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

ACTIVA	2020	2019
Vaste activa		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	446	198
Totaal immateriële vaste activa	**446**	**198**
Investeringen met een economisch nut	28.005	29.349
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	11.443	11.533
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.013	7.701
Totaal materiële vaste activa	**47.462**	**48.584**
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	197	197
Leningen aan:		
- Woningbouwcorporaties	718	777
- Deelnemingen	5.899	5.899
Overige langlopende leningen	316	330
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	349	510
Totaal financiële vaste activa	**7.480**	**7.713**
Totaal vaste activa	**55.388**	**56.495**
Vlottende activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.211	7.005
Af: Verliesvoorziening verlieslatende complexen	- 1.781	- 1.389
Ruilgronden	691	675
Totaal voorraden	**1.121**	**6.291**
Vorderingen op openbare lichamen	4.109	4.391
Uitzettingen in ‘s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.532	6.880
Overige vorderingen	2.351	907
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	55	
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**15.047**	**12.178**
Kassaldi	1	1
Banksaldi	550	191
Totaal liquide middelen	**551**	**192**
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	0	420
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	2.544	1.684
Totaal overlopende activa	**2.544**	**2.104**
Totaal vlottende activa	**19.264**	**20.765**
TOTAAL ACTIVA	**74.651**	**77.259**
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat.	0	176

PASSIVA	2020	2019
Vaste passiva		
Reserves		
- Algemene reserve	7.936	9.132
- Bestemmingsreserves	8.725	8.966
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.126	- 1.765
Totaal eigen vermogen	**18.787**	**16.333**
Voorzieningen	**11.943**	**10.772**
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	25.917	27.898
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	10.625	11.250
Totaal vaste schulden	**36.542**	**39.148**
Totaal vaste passiva	**66.837**	**66.253**
Vlottende passiva		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	3	3.500
Banksaldi	0	0
Overige schulden	3.417	3.311
Totaal netto-vlottende schulden	**3.420**	**6.811**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.682	2.536
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.213	1.039
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	65	619
Totaal overlopende passiva	**3.960**	**4.194**
Totaal vlottende passiva	**7.380**	**11.005**
TOTAAL PASSIVA	**74.651**	**77.259**
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	37.929	68.990

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
0. Bestuur en ondersteuning*	471	1.695	-1.224	291	1.773	-1.482	252	1.935	-1.683
1. Veiligheid	76	2.132	-2.056	76	2.147	-2.071	63	2.054	-1.991
2. Verkeer en vervoer	315	3.003	-2.688	305	3.040	-2.736	277	2.626	-2.349
3. Economie	3.195	846	2.349	2.547	812	1.735	2.451	973	1.478
4. Onderwijs	352	1.795	-1.443	375	2.022	-1.647	232	1.923	-1.691
5. Sport, cultuur, welzijn	439	4.299	-3.861	510	4.492	-3.982	511	4.106	-3.595
6. Sociaal domein	3.974	22.836	-18.863	7.864	27.802	-19.938	8.574	26.669	-18.096
7. Volksgezondheid en milieu	6.249	7.094	-845	6.207	6.966	-759	6.362	7.050	-688
8. VHROSV	788	1.755	-967	1.209	2.206	-997	3.624	3.995	-371
Totaal programma's	**15.857**	**45.455**	**-29.597**	**19.384**	**51.261**	**-31.877**	**22.347**	**51.333**	**-28.986**
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	6.045	363	5.683	6.030	363	5.668	6.112	424	5.688
Algemene uitkeringen	32.529		32.529	33.905		33.905	34.678		34.678
Dividend	58		58	58		58	53		53
Saldo financieringsfunctie	1.049	130	919	1.213	280	933	1.195	540	655
Overige algemene dekkingsmiddelen	705	601	105	705	-440	1.145	855	214	641
Onvoorzien		25	-25						
Vennootschapsbelasting								61	-61
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**40.387**	**1.119**	**39.268**	**41.912**	**203**	**41.709**	**42.893**	**1.178**	**41.715**
Kosten van de overhead	1.473	11.508	-10.036	748	11.357	-10.608	1.283	11.497	-10.215
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting									
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	**57.717**	**58.0812**	**-365**	**62.044**	**62.820**	**-776**	**66.522**	**64.069**	**2.453**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	832	467	365	2.789	2.012	776	3.191	3518	-327
Gerealiseerd resultaat	**58.549**	**58.549**	**0**	**64.832**	**64.832**	**0**	**69.713**	**67.587**	**2.126**

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Stelselwijziging waardering verliesvoorzieningen

De verliesvoorziening die wordt getroffen voor verlieslatende grondexploitaties wordt vanaf de jaarrekening 2020 gewaardeerd tegen nominale eindwaarde. Voorheen werd dit tegen de contante waarde gewaardeerd. Reden voor deze wijziging is een vereenvoudiging van de systematiek en het voorkomen van verwarring tussen de eindwaarde van projecten op nominale en contante waarde. Het effect van deze wijziging is als volgt:

Verliesvoorziening op nominale waarde	€ 1.781.000
Verliesvoorziening op contante waarde	€ 1.622.000

Het verschil van € 159.000 is een nadeel op taakvelden 3.2 en 8.2 en is daarmee onderdeel van het rekeningresultaat van 2020.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling, agio en disagio worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van de betrokken investering. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

- *Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven*
  Investeringen die grotendeels of meer worden gedaan voor riolering worden op de balans opgenomen in een aparte categorie onder de investeringen met economisch nut: “investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.”
- *Overige investeringen met economisch nut*
  Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
- *Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut*
  Overeenkomstig de verordening 212 Gemeentewet artikel 10 worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd en afgeschreven in 20 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk alsnog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
Participaties in het aandelenkapitaal van NV’s en BV’s (“kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen” in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.
De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.
Van een “deelneming” is krachtens artikel 1e BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, worden lineair afgeschreven in:

1. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen;
2. 60 jaar: rioleringen; leidingen drukriool; ·60 jaar: rioleringen; drukriolering bouwkundig; ·15 jaar; rioleringen; drukriolering mechanisch/elektrisch; ·60 jaar; rioleringen; gemalen;
3. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en bedrijfsgebouwen;
4. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen; kantoormeubilair;
5. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; telefooninstallaties; schoolmeubilair; aanleg tijdelijke terreinwerken; nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen; groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen;
6. 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; schuiten; personenauto’s; lichte motorvoertuigen; automatiseringsapparatuur;
7. niet: gronden en terreinen.

Hierboven zijn de meest voorkomende activiteiten genoemd, in uitzonderlijke gevallen kan hiervan afgeweken worden. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 63 BBV). Wanneer echter de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs, wordt een verliesvoorziening getroffen voor het volledige verschil tussen de boekwaarde en de lagere marktwaarde of wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde (artikel 65, lid 2 BBV). De verliesvoorziening wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bouwgrond in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Aan de verkrijgings- en vervaardigingsprijs kan ook de rente over het tijdvak van vervaardiging van

het actief worden toegerekend. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

Faciliterend grondbeleid
Dit betreft bestede kosten (onder andere ambtelijke uren en nog door te belasten kosten) voor projecten waarbij het kostenverhaal op grond van een overeenkomst is geborgd. Faciliterend grondbeleid is met ingang van 1 januari 2016 verwerkt onder de overlopende activa/passiva en opgesplitst in faciliterend zonder overeenkomst zijnde nog te verhalen kosten en faciliterend met overeenkomst zijnde nog te verrekenen kosten / vooruitontvangen bedragen.

Ruilgronden
De ruilgronden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Aan de verkrijgings- en vervaardigingsprijs kan ook de rente over het tijdvak van vervaardiging van het actief worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde. Indien en voor zover nodig wordt een voorziening getroffen voor mogelijke oninbaarheid van vorderingen. Deze voorziening wordt alsdan als waardecorrectie in mindering gebracht op de waarde van de openstaande vorderingen.

Liquide middelen en overlopende activa
De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Voor de post nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel wordt het verloop per uitkering in de jaarrekening in een overzicht weergegeven.

Vaste passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de balans worden de reserves gesplitst opgenomen in de volgende onderdelen:
- algemene reserve;
- bestemmingsreserves
- gerealiseerd resultaat.

De algemene reserve bestaat uit de componenten van het eigen vermogen waaraan de gemeenteraad géén bepaalde bestemming heeft gegeven. Conform artikel 43 lid 2 BBV bestaan de bestemmingsreserves uit de reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Voor het dekken van afschrijvingslasten van activa met een economisch nut is een bestemmingsreserve (bruteringsreserve) gevormd. Omdat het actief bruto dient te worden geactiveerd, kunnen de reserves niet op het actief in aftrek worden gebracht. De afbouw van de bruteringsreserve vindt plaats in de bestemmingssfeer. In 2020 werd de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd.

Het eigen vermogen kent geen eigenstandige waardering. Het eigen vermogen vormt de resultante van alle overige in de balans opgenomen posten, die wel een eigenstandige waardering kennen.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geschiedt tegen nominale waarde. Gedane aflossingen worden hierop in mindering gebracht.

Vlottende passiva
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.
Overlopende passiva
De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. Voor de van overheidslichamen

ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen wordt in de toelichting een overzicht per uitkering opgenomen.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
Aan de passiefzijde van de balans wordt buiten de balanstelling het bedrag opgenomen waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantiestellingen zijn verstrekt en de verlofverplichting voor personeel. In de toelichting op de balans wordt een specificatie opgenomen dan wel een nadere toelichting gegeven.

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	**0**	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	**446**	198
Totaal immateriële vaste activa	**446**	198

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020.

	Boek-waarde 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2020
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0						0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	198	249					446
Totaal	**198**	**249**					**446**

Toelichting op de belangrijkste mutaties:

- Haalbaarheidsonderzoek De Wetering (alle kosten die we tot nu toe maken), worden straks verrekend met het totale krediet.

Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Investeringen met een economisch nut	**28.005**	29.349
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**11.443**	11.533
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	**8.013**	7.701
Totaal materiële vaste activa	**47.462**	48.583

Investeringen met economisch nut

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut gedurende het jaar 2020.

	Boek-waarde 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	1.860						1.861
Woonruimten	45			3			41
Bedrijfsgebouwen	19.143	475		631	374	38	18.574
Vervoermiddelen	320	11		68			263
Machines, apparaten en installaties	4.920			369			4.551
Overige materiële vaste activa	3.062	47		384		10	2.715
Totaal	**29.350**	**532**		**1.455**	**374**	**48**	**28.005**

Bedrijfsgebouwen:
De investeringen in bedrijfsgebouwen betreffen de sloopkosten voor de Klimop (€ 76.000), de tijdelijke huisvesting Westkant (€ 130.000) en de renovatie Touwladder (€ 269.000).

Afwaardering:
De afwaarderingen hebben betrekking op de Klimop (€ 48.000).

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut gedurende het jaar 2020.

	Boek-waarde 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken (riool)	11.533	193		283			11.443
Totaal	**11.533**	**193**		**283**			**11.443**

Riolering:
De investeringen in riolering hebben o.a. betrekking op de vervanging en uitbreiding van riolering Heiakker (€ 51.000) en Loonsevaert (€ 81.000).

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut gedurende het jaar 2020.

	Boek-waarde 1-1-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	6.986	2.597		483	2.294		6.806
Machines, apparaten en installaties	40	136		8			168
Overige materiële vaste activa	676	474		30	5	76	1.039
Totaal	**7.701**	**3.207**		**521**	**2.299**	**76**	**8.013**

Grond- weg- en waterbouwkundige werken:
De investeringen in grond- weg- en waterbouwkundige werken betreft o.a.:

	Investering	Bijdrage derden
Voorbereiding Snelfietspad Waalwijk - Loon op Zand – Tilburg	1.046	2.272
Verkeer Loonsevaert en Leo XII-straat	734	121
Linten Kaatsheuvel	487	
Levensduurverlengend groot onderhoud	93	

De bijdragen van derden betreffen voornamelijk subsidies van de Provincie Noord-Brabant.

Machines, apparaten en installaties:
De investeringen betreffen de renovatie Touwladder.

Overige materiële vaste activa:
De investeringen in overige materiële vaste activa betreft o.a.:

Project	Investering
Sportveld Klokkenlaan	43
Openbare straatverlichting	186
Verdroogd groen	109
Groen (beheerplan groen & meubilair)	75

Afwaardering:
De afwaarderingen hebben betrekking op de Klimop (€ 76.000).

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	**197**	197
Leningen aan:		
- Woningbouwcorporaties	**718**	777
- Deelnemingen	**5.899**	5.899
Overige langlopende leningen	**316**	330
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**349**	510
Totaal financiële vaste activa	**7.480**	7.713

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020.

Kapitaalverstrekking	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Brabant Water N.V.	102					102
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	95					95
Exploitatie de Werft & de Wetering	0					0
Subtotaal	**197**					**197**

Leningen aan	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Casade Woondiensten	777			59		718
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	5.899					5.899
Subtotaal	**6.676**			**59**		**6.617**

Overig	Boekwaarde 1-1-2020	Investeringen	Desinves-teringen	Afschrijving/ aflossing	Waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2020
Hypothecaire geldleningen personeel	0					0
Bijzonder Bruisend	330			14		316
Winstuitkering HNG	88			88		0
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	423			73		349
Subtotaal	**840**			**175**		**665**
Totaal financiële vaste activa	**7.713**			**234**		**7.480**

Kapitaalverstrekkingen:
De gemeente Loon op Zand bezit 33.126 aandelen van Brabant Water N.V. met een boekwaarde van € 102.000 en 41.886 aandelen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten met een boekwaarde van € 95.000. De investering van € 130.0000 in de deelneming Exploitatie de Werft & de Wetering vond plaats in 2017 en hiervoor is in 2017 ook een verliesvoorziening gevormd van € 130.000.

Leningen aan woningbouwcorporaties:
Op de doorverstrekte geldleningen aan Casade is in 2020 € 59.000 afgelost.

Leningen aan deelnemingen:
De lening aan N.V. Bank Nederlandse Gemeenten stamt uit 1997 en loopt 25 jaar. De rentevergoeding bedraagt 6,48%, zijnde € 382.000.

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

	2020	2019
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**2.211**	7.005
- Af: Verliesvoorziening onderhanden werk	**-1.781**	- 1.389
- Ruilgronden	**691**	675
Totaal onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	**1.121**	6.291
Totaal voorraden	**1.121**	6.291

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan het vervolg in 2020 in het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boek-waarde 1-1-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2020	Voorziening verlies-latend complex	Balans-waarde 31-12-2020
2e fase "De Els	271	21	- 25		318	489	- 172
Kets West II 1e fase	5.646	235	1.375		4.506	1.138	3.368
Moleneind fase 3 en 4	- 220	131	0	67	- 22		- 22
De Hooivork II	152	42	138		56	154	- 97
Westwaard	1.157	798	4.706	105	- 2.647		- 2.647
Herontwikkeling BS De Hil	- 1	2	1		0		0
Ontwikkeling Zuidwand	0	0	0		0		0
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**7.005**	**1.230**	**6.195**	**172**	**2.211**	**1.781**	**431**

	Boekwaarde 31-12-2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)
2e fase "De Els	318	270	- 99	489
Kets West II 1e fase	4.506	1.225	- 4.593	1.138
Moleneind fase 3 en 4	- 22	20	0	- 1
De Hooivork II	56	97	0	154
Westwaard	- 2.647	11.650	- 9.737	- 734
Herontwikkeling BS De Hil				
Ontwikkeling Zuidwand				
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**2.211**	**13.263**	**- 14.429**	**1.044**

	Boek-waarde 1-1-2020	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-uitname	Boek-waarde 31-12-2020	Voorziening verlies-latend complex	Balans-waarde 31-12-2020
Verspreide percelen	675	16			691		691
Totaal ruilgronden	**675**	**16**			**691**		**691**

Winstneming:
In 2020 is op 2 projecten een aanvullende tussentijdse winstneming verantwoord. Dit positieve resultaat van € 172.000 is zichtbaar op taakveld 8.2 Grondexploitatie.

Voorziening verlieslatende complexen:
In 2020 is op de projecten "2e fase De Els', "1e fase Kets-West II" en "De Hooivork II" een aanvullend verlies voorzien van resp. € 47.420, € 204.659 en € 139.006. De voorziening verlieslatende complexen bedraagt ultimo 2020 totaal € 1.780.000.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Vorderingen op openbare lichamen	**4.109**	4.391
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**8.532**	6.880
Overige vorderingen	**2.351**	907
Rekening-courantverhouderingen met niet financiële instellingen	**55**	
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**15.047**	12.178

	Stand 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Debiteuren openbare lichamen	3		3	36
BTW-compensatiefonds	4.106		4.106	4.355
Saldo schatkistbankieren	8.532		8.532	6.880
Debiteuren algemeen	2.727	376	2.351	907
Stichting stimuleringsfonds volkshuisvesting	55		55	
Totaal uitzettingen met een rententypische looptijd korter dan één jaar	**15.423**	**376**	**15.047**	**12.178**

De mutatie in de voorziening oninbaarheid komt voort uit het afboeken van meerdere (kleinere) oninbare debiteuren.

Schatkistbankieren

Drempelbedrag[3]

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden gehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gebruikt. Voor Loon op Zand is dat voor 2020 € 439.118,-.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2020 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2020 is geweest:

	Verslagjaar 2020			
(1) Drempelbedrag	439			
	Kwartaal 1	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	232	202	228	420
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag	208	238	212	19
(3b) = (1) < (2) Overschrijving van het drempelbedrag				

(1) Berekening drempelbedrag	**Verslagjaar 2020**	
(4a) Begrotingstotaal lasten verslagjaar	58.589	
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	58.589	
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	0	
(1) = (4b) * 0,0075 + (4c) * 0,002 = drempelbedrag	**439**	**(met een minimum van € 250.000)**

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**Kwartaal 1**	**Kwartaal 2**	**Kwartaal 3**	**Kwartaal 4**
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.074	18.342	20.934	38.610
(5b) Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) = (5a)/(5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	**232**	**202**	**228**	**420**

Liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Kassaldi	**1**	1
Banksaldi	**550**	191
Totaal liquide middelen	**551**	192

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	2020	2019
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	**0**	420
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	**2.544**	1.684
Totaal overlopende activa	**2.544**	2.104

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

[3] De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

	Saldo 1-1-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2020
Overige Nederlandse overheidslichamen - Subsidie Mensgericht 2018 en subsidie wisselstroken Europalaan	420		420	
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	**420**		**420**	**0**

Onder de nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen zijn de volgende bedragen groter dan € 40.000 opgenomen:

- St. Afvalf. Vergoeding PMD 4e kw 2020 € 48.000
- Dividend BNG 2019 € 53.000
- Bijdragen faciliterend grondbeleid € 57.000
- Min van BZK alg. uitkering gem.fonds € 58.000
- OMWB eindafrekening € 62.000
- Nabetaling BCF 2018 en 2019 € 182.000
- Bijdrage Veiligheidsregio 1e kwartaal 2021 € 311.000
- Verwacht jaarrekeningresultaat Baanbrekers 2020 € 495.000
- Verwacht jaarrekeningresultaat jeugd 2020 € 746.546

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Reserves		
- Algemene reserve	**7.936**	9.132
- Bestemmingsreserves	**8.725**	8.966
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**2.126**	- 1.765
Totaal eigen vermogen	**18.787**	16.333

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2020:

Algemene reserve	Saldo 1-1-2020	Resultaat-bestem-ming 2019	Toevoe-gingen 2020	Rente-toerekening 2020	Onttrek-kingen 2020	Vermin-dering door afschrij-vingen op activa	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	4.685	- 1.765	615	411	1.684		2.263
Geblokkeerde weerstandsreserve	4.447		1.226				5.673
Totaal algemene reserve	**9.132**	**- 1.765**	**1.226**	**411**	**1.684**		**7.936**

Bestemmingsreserve	Saldo 1-1-2020	Resultaat-bestem-ming 2019	Toevoe-gingen 2020	Rente-toerekening 2020	Onttrek-kingen 2020	Vermin-dering door afschrij-vingen op activa	Saldo 31-12-2020
Reserve brutering	3.500			87	391		3.196
Reserve winstuitkering HNG	84				84		0
Reserve recreatie	687		12		134		565
Reserve kunstbeleid	0						0
Reserve huisvesting	131						131
Reserve decentraal arbeidsvoorwaardenbeleid	22						22
Reserve onderhoud woonwagencentrum	11				11		0
Reserve onderwijs algemeen	669				250		419
Reserve bomen	46						46
Reserve monumentenbeleid	0						
Reserve expl. Het Klavier	385				125		260
Bestemmingsreserve Het Sociaal Domein	252				15		237

Reserve Stimulering Volks-huisvestingsbeleid	53				53		0
Reserve investeringen grondbedrijf	22			1	22		1
Reserve bovenwijkse voorzieningen	69		648				717
Reserve voor planherziening	421				121		300
Reserve tussentijdse winstnemingen	53				53		0
Egalisatiereserve onderhoud gebouwen	576		28				604
Egalisatieres. automatisering	267		46				313
Egalisatieres.hondebelasting	74				74		0
Egalisatiereserve openbaar groen/ plantsoenen	49		58				107
Egalisatiereserve openbare verlichting	197		16				213
Egalisatiereserve wegen	729		252		14		967
Egalisatiereserve rechtspo-sitionele voorzieningen	260		100		146		214
Egalisatiereserve onderhoud Het Klavier	208		5				213
Egalisatiereserve bouwleges	200		13		13		200
Totaal bestemmingsreserve	**8.969**		**3.451**	**88**	**1.506**		**8.725**

Toelichting per reserve:

Overzicht claims	Totaal beschikbaar gesteld	Begrote onttrekking	Werkelijke onttrekking	Restant	Raadsbesluit	Document
- Overheveling HOB-trajecten	26	26	26		13-2-2020	2019.34821
- Overheveling vastgoed	27	27	27		14-4-2020	2020.00632
- Overheveling BRP	30	30	30		12-12-2019	2019.28940
- Overheveling inburgering	44	44	44		12-12-2019	2019.28940
- Witte Kasteel	30	30	30		14-12-2016	2016.27140
- Opstellen verbeterplan burgerzaken	72	72	72		13-2-2020	2019.35343
- Juridische kosten afwikkeling faillissementen	75	35	42	33	14-4-2020	2019.35569
- Gemeentelijke website	80	80	80		14-4-2020	2020.02377
- Secundaire handhavingsstrategie	81	81	23	57	15-6-2015	2015.05767
- Restant budget uitbreiding griffie	8			8	28-3-2019	2019.01217
- Restant budget herstel financiële balans	35	35	35		1-7-2019	2019.16638
- Uitvoering verbeterplan burgerzaken	157	10	10	147	25-6-2020	2020.11662
- Onderzoek bestuurlijke vernieuwing	70	28	25	45	25-6-2020	2020.13203
- Vitale verkiezingen	15			15	14-4-2020	2020.02377
- Overheveling evenementen naar 2021	6			6		
- Overheveling omgevingswet naar 2021	81			81		
- Overheveling inburgering naar 2021	22			22		
Overige onttrekkingen algemene reserve:						
- Overheveling naar reserve recreatie			12			
- Overheveling naar geblokkeerde risicoreserve			1.226			
- Afboeking projecten grondbedrijf			2			
Claims algemene reserve	**837**	**496**	**1.684**	**415**		
- Bijdrage RBT	328	116	116	212	24-5-2018	2018.09083
- Stimuleringsbudget recreatie en toerisme	50			50	13-2-2020	2019.33606
- Parkeerproblematiek Roestelbergstraat	200			200	19-5-2016	2016.07899
- Projectregisseur lokaal niveau (claim vervallen)	0				24-5-2018	2018.09083
- Toeristische bewegwijzering	41	30	19	23	1-11-2018	2018.26234
Claims reserve recreatie	**619**	**146**	**134**	**485**		
- De Nieuwe School	310		230	80	13-2-2020	2020.00543
- Asbestsanering Lage Weijkens	60			60	27-10-2015	2015.36949
- Basisschool De Start	20	20	20		13-2-2020	2019.33606
Claims reserve onderwijs	**390**	**20**	**250**	**140**		
- Maatpact fase II	80	30	15	65	14-4-2020	2020.03396
Claims reserve sociaal domein	**80**	**30**	**15**	**65**		

Voorzieningen

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**4.981**	5.156
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	**243**	248
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**6.718**	5.368
Voorzieningen	**11.943**	**10.773**

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2020:

Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	**Saldo 1-1-2020**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Saldo 31-12-2020**
Voorziening pensioenen wethouders	4.802	279	207	4.875
Voorziening faillissementen	350		248	102
Voorziening faciliterende plannen grondbedrijf	4			4
Totaal voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's	**5.156**	**279**	**455**	**4.981**

Voorziening ter egalisatie van kosten	**Saldo 1-1-2020**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Saldo 31-12-2020**
Voorziening groot onderhoud Wetering	248		5	243
Totaal voorziening ter egalisatie van kosten	**248**		**5**	**243**

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**Saldo 1-1-2020**	**Toevoeging**	**Aanwending**	**Saldo 31-12-2020**
Voorziening riolering	5.368	777		6.145
Voorziening reiniging	0	573		573
Totaal voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	**5.368**	**1.350**		**6.718**
Totaal voorzieningen	**10.773**	**1.629**		**11.943**

Voorziening pensioenen wethouders

Ultimo 2020 is € 4,9 miljoen euro beschikbaar voor toekomstige pensioenverplichtingen van (o.a.) voormalige wethouders. In 2020 is, gebaseerd op de huidige actuariële berekeningen, een bedrag van € 279.000 toegevoegd om te voldoen aan de toekomstige verplichtingen.

Voorziening faillissementen

De gemeente is geraakt door meerdere faillissementen. Op deze dossiers lopen gesprekken met curatoren, om vanuit de schuldpositie te kunnen komen tot een oplossing. Hiervoor is de voorziening faillissementen gevormd in 2019. In 2020 is één faillissement afgewikkeld.

Voorziening groot onderhoud Wetering

De gemeente heeft het pand Wetering in 2015 in haar bezit gekregen. Om in de toekomst het onderhoud te waarborgen is de Voorziening groot onderhoud Wetering gevormd op basis van een meerjarenonderhoudsplan. In 2020 is er t.b.v. het onderhoud van het pand een bedrag onttrokken aan de voorziening van € 5.000.

Voorziening riolering

Opbrengsten uit rioolheffing zijn middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. In 2020 zijn er meer middelen ontvangen dan er zijn besteed. Het saldo van € 777.000 is toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening reiniging

Opbrengsten uit afvalstoffenheffing zijn middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is. In 2020 zijn er meer middelen ontvangen dan er zijn besteed. Het saldo van € 573.000 is toegevoegd aan de voorziening.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

	2020	2019
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse pensioenfondsen, banken en verzekeringsinstellingen	**25.917**	27.898
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	**10.625**	11.250
Totaal vaste schulden	**36.542**	39.148

De rentelast voor 2020 bedraagt € 1.197.564.

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020:

	Saldo 1-1-2020	Vermeer-deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
NV Bank Nederlandse Gemeenten	27.898		1.980	25.917
AG Insurance SA/ NV	11.250		625	10.625
Totaal vaste schulden	**39.148**		**2.605**	**36.542**
Waarvan doorverstrekt aan Casade woondiensten	777		59	718

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	**3**	3.500
Overige schulden	**3.417**	3.311
Totaal netto-vlottende schulden	**3.420**	6.811

De overige schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren (€ 3.391.000).

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	2020	2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	**2.682**	2.536
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	**1.213**	1.039
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	**65**	619
Totaal overlopende passiva	**3.960**	4.194

Onder de verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume zijn de volgende bedragen groter dan € 40.000 opgenomen:

- Te betalen omzetbelasting € 599.000
- Rente langlopende leningen € 564.000
- Baanbrekers WSW € 328.000
- Nog te betalen WMO € 275.000
- Compensatie exploitatie Het Klavier € 132.000
- Contract beheer en onderhoud openbare ruimte € 126.000
- Regiovervoer: continuïteitsbijdrage en uitvoeringskosten € 101.000
- Leerlingenvervoer november/ december 2020 € 63.000
- Te betalen vennootschapsbelasting 2020 € 61.000

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1-1-2020	Vrijgevallen bedragen en terugbetaalde bedragen	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2020
Overige Nederlandse overheidslichamen					
- Vooruitontvangen subsidie ISV III geluid	26				26
- Vooruitontvangen subsidie SPUK	1.013	1.013	95		95
- Vooruitontvangen subsidie verkeer en vervoer Noord-Brabant	0		929		929
- Vooruitontvangen subsidie VVE/OAB			163		163
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	**1.039**	**1.013**	**1.187**		**1.213**

Onder de overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen zijn geen bedragen groter dan € 40.000 opgenomen.

Niet in de balans opgenomen rechten/ verplichtingen

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantiestellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1-1-2020	Restant 31-12-2020	Betalingen gedurende 2020
Voetbalvereniging D.E.S.K	Kleedaccommodaties	182	100	102	94	8
Stichting Jeugdbelangen De Kuip	Verenigingsgebouw	79	100	28	25	3
Stichting De Gildenbond	Verbouw	600	100	376	353	23
Voetbalvereniging D.E.S.K	Kunstgrasveld	415	100	258	248	10
M.H.C. DES	Kunstgrasveld	290	100	135	116	19
Totaal borgstellingen		**1.566**		**890**	**836**	**64**

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Rechtspersonen	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1-1-2020	Restant 31-12-2020	Betalingen gedurende 2020
Casade Woondiensten	Woningbouw	7.700	50	7.700	7.700	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	10.000	50	10.000	10.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	25.000	50	25.000	25.000	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	28.700	50	22.893	22.893	
Casade Woondiensten (WSG)	Woningbouw	500	50	500	500	
Stichting gebouwenbeheer Leerrijk	Schoolgebouw	5.705			5.705	
Totaal rechtspersonen		**77.605**		**66.093**	**71.798**	

Natuurlijke personen	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1-1-2020	Restant 31-12-2020	Betalingen gedurende 2020
ABN-AMRO	Hypotheek		100	56	56	29
Pensioenfonds ABP	Hypotheek		100	51	51	6
Florius	Hypotheek		100	466	466	127
Aegon	Hypotheek		100	51	51	14
Rabo	Hypotheek		100	41	41	41
HVO	Hypotheek		100	15	15	15
ING	Hypotheek		100	345	290	290
Totaal Natuurlijke peronsen				**1.025**	**971**	**522**

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeente geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht van baten en lasten. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- Een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma
- Een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien
- Een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd
- Een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
- Vennootschapsbelasting
- Analyse ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid
- De informatie in het kader van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT)

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Programma's

Bestuur en ondersteuning (exclusief overhead en algemene dekkingsmiddelen)	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	291	252	-39	N
Lasten	1.773	1.935	-162	N
Totaal saldo van baten en lasten	**-1.482**	**-1.683**	**-200**	**N**
Toevoegingen aan reserves	2.012	3.518	-1.506	N
Onttrekkingen aan reserves	2.789	3.191	403	V
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves	**776**	**-327**	**-1.103**	**N**
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-706**	**-2.010**	**-1.303**	**N**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 1.303.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	Overige afwijkingen	**N**	**39**
Lasten			
	Voorziening wethouderspensioenen Hogere storting in de voorziening APPA als gevolg van verlaging van de rente	**N**	**279**
	Reis- en rijdocumenten Het aantal aanvragen voor reis- en rijdocumenten was lager dan verwacht waardoor deze ook in lager aantal zijn aangeschaft. Daarnaast lagere kosten voor onder meer GEO-Topo.	**V**	**104**
	Overige afwijkingen	**V**	**13**
Toevoegingen aan reserves			
	Toevoegingen reserves Extra toevoegingen aan de reserves, zoals bovenwijkse voorzieningen. Daarnaast is het voorstel mutaties reserves bij begroting verwerkt. De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wordt toegelicht bij de staat van reserves en voorzieningen. Deze toevoegingen vallen weg tegen voordelen op de programma's.	**N**	**1.506**
Onttrekkingen aan reserves			
	Onttrekkingen reserves Extra onttrekkingen aan de reserves, zoals onderwijs. Daarnaast is het voorstel mutaties reserves bij begroting verwerkt. De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wordt toegelicht bij de staat van reserves en voorzieningen. Deze onttrekkingen vallen weg tegen nadelen op de programma's.	**V**	**403**

Veiligheid	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	76	63	-13	N
Lasten	2.147	2.054	93	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-2.071**	**-1.991**	**80**	**V**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-2.071**	**-1.991**	**80**	**V**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 80.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	Overige afwijkingen	**N**	**13**
Lasten			
	Overige afwijkingen	**V**	**93**

Verkeer en vervoer	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	305	277	-27	N
Lasten	3.040	2.626	414	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-2.736**	**-2.342**	**387**	**V**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-2.736**	**-2.349**	**387**	**V**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 387.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	Overige afwijkingen	**N**	**27**
Lasten			
	Wegen Groot onderhoud voor gesloten en open verharding is niet uitgevoerd. De inspectie voor de programmering van projecten vormt de basis voor de uitvoering. Deze is in december 2020 uitgevoerd. Het saldo wordt gestort in de egalisatiereserve wegen. **Overige afwijkingen**	**V** **V**	**241** **173**

Economie	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	2.547	2.451	-96	N
Lasten	812	973	-161	N
Totaal saldo van baten en lasten	**1.735**	**1.478**	**-257**	**N**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**1.735**	**1.478**	**-257**	**N**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 257.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	Grondexploitaties (bedrijventerreinen) Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.	**V**	**235**
	Toeristenbelasting Als gevolg van corona zijn er minder overnachtingen geweest dan verwacht. Hierin is reeds rekening gehouden bij de voorlopige aanslagen.	**N**	**313**
	Overige afwijkingen	**N**	**18**
Lasten			
	Kapitaallasten Voordeel op kapitaallasten	**V**	**144**
	Grondexploitaties (bedrijventerreinen) Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw- en woonrijp maken van grondexploitatieprojecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans	**N**	**235**
	Verliesvoorziening Op een aantal grondexploitaties is de verliesvoorziening verhoogd.	**N**	**205**
	Overige afwijkingen	**V**	**135**

Onderwijs	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	375	232	-143	N
Lasten	2.022	1.923	99	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-1.647**	**-1.691**	**-45**	**N**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-1.647**	**-1.691**	**-45**	**N**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 45.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	Onderwijsachterstandenbeleid De ontvangen OAB-beschikking die in 2020 niet wordt ingezet, maar voor activiteiten in 2021 en 2022.	**N**	**150**
	Overige afwijkingen	**V**	**7**
Lasten			
	Onderwijsachterstandenbeleid De OAB-gelden komen jaarlijks binnen (vier-jaars termijn) en moeten uiterlijk binnen de termijn besteed zijn. Activiteiten zijn gepland voor 2021 en 2022.	**V**	**160**
	Overige afwijkingen	**N**	**61**

Sport, cultuur, welzijn	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	510	511	1	V
Lasten	4.492	4.106	386	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-3.982**	**-3.595**	**387**	**V**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-3.982**	**-3.595**	**387**	**V**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 387.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	Overige afwijkingen	**V**	**1**
Lasten			
	Openbaar groen De vacature van de adviseur vulden we pas in het laatste kwartaal van 2020 in. De uit te voeren werkzaamheden zijn hierdoor vertraagd. Het saldo wordt verrekend met de egalisatiereserve openbaar groen.	**V**	**106**
	Overige afwijkingen	**V**	**280**

Sociaal domein	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	7.864	8.574	710	V
Lasten	27.802	26.669	1.133	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-19.938**	**-18.096**	**1.842**	**V**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-19.938**	**-18.096**	**1.842**	**V**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 1.842.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag	
Baten			
	TOZO Ontvangen middelen van het Rijk voor de uitvoering van de TOZO-regeling. Zie ook toelichting bij de lasten.	**V**	**628**
	Overige afwijkingen	**V**	**82**
Lasten			
	TOZO Doorbetaling ontvangen rijksmiddelen aan Baanbrekers voor uitvoering van de TOZO-regeling.	**N**	**628**
	Jaarrekeningresultaat Baanbrekers De jaarrekening van Baanbrekers laat een voordelig effect zien.	**V**	**495**
	WSW Doorbetaling ontvangen rijksmiddelen aan Baanbrekers voor uitvoering WSW. Middelen worden via algemene uitkering ontvangen.	**N**	**183**
	Rolstoelen We zien al enkele jaren een dalende trend in de bestedingen bij de inzet van rolstoelvoorzieningen. In de berap 2021-1 en bij de voorbereidingen op de programmabegroting 2022 zullen wij een inschatting maken van het mogelijk structureel positieve effect.	**V**	**143**
	Regiotaxi VVA De lagere vervoerskosten zijn een gevolg van Corona. Ook bij het vraagafhankelijk vervoer is een daling van het aantal ritten en daarmee de vervoerskosten zichtbaar vanaf de tweede golf.	**V**	**146**
	Regionale jeugdzorg Het hier verwerkte effect is gebaseerd op de voorlopige jaarrekening van de regio.	**V**	**778**
	PGB's Lagere uitnutting vanwege corona	**V**	**245**
	Overige afwijkingen	**V**	**137**

Volkgsgezondheid en milieu	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	6.207	6.362	155	V
Lasten	6.966	7.050	-84	N
Totaal saldo van baten en lasten	**-759**	**-688**	**71**	**V**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves	**-759**	**-688**	**71**	**V**
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat				

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 71.000 voordelig.
De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag
Baten		
Baten afvalstoffenheffing, reinigingsrecht en rioolheffing Hiernaast zijn er ook hogere baten gekomen voornamelijk door hogere baten voor inzameling PMD en een meer inkomsten van de afvalstoffenheffing dan begroot	**V**	**157**
Overige afwijkingen	**N**	**2**
Lasten		
Overige afwijkingen	**N**	**84**

VHROSZ	Begroting na wijzging	Realisatie	Saldo	V/N
Baten	1.209	3.624	2.415	V
Lasten	2.206	3.995	-1.789	N
Totaal saldo van baten en lasten	**-997**	**-371**	**626**	**V**
Toevoegingen aan reserves				
Onttrekkingen aan reserves				
Totaal aan toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	**-997**	**-371**	**626**	**V**

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 626.000 voordelig.
De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Omschrijving		Bedrag
Baten		
Faciliterende projecten Tegenover de hogere uitgaven op projecten staan inkomsten van initiatiefnemers.	**V**	**581**
Kapitaallasten Nadeel op kapitaallasten	**N**	**144**
Grondexploitaties Dit betreft de opbrengsten vanuit onder andere grondverkopen. Hierop is in mindering gebracht de overboeking van kosten en opbrengsten naar de balans.	**V**	**1.088**
Winstneming Op een aantal projecten is winst genomen.	**V**	**172**
Bijdrage aan reserve bovenwijks Vanuit een aantal projecten is een bijdrage gedaan in de reserve bovenwijks	**V**	**631**
Overige afwijkingen	**V**	**87**
Lasten		
Faciliterende projecten Op faciliterende projecten is meer uitgegeven dan was begroot. Hier staan inkomsten van initiatiefnemers tegenover.	**N**	**581**
Grondexploitaties Dit betreft de uitgaven die zijn gedaan voor onder andere bouw- en woonrijp maken van grondexploitatieprojecten. Deze kosten zijn overgeboekt naar de balans.	**N**	**1.088**
Verliesvoorziening Op een aantal grondexploitaties is de verliesvoorziening verhoogd als gevolg van wijziging in de waarderingsgrondslagen.	**N**	**187**
Overige afwijkingen	**V**	**66**

Algemene dekkingsmiddelen
Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende componenten:
- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
- Algemene uitkeringen
- Dividend
- Saldo van de financieringsfunctie
- Overige algemene dekkingsmiddelen

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is									
OZB woningen	3.617	47	3.571	3.617	47	3.571	3.659	108	3.550
OZB niet-woningen	2.144		2.144	2.144		2.144	2.178		2.178
Overige belastingen	284	316	- 32	269	316	- 47	275	316	- 41
Totaal lokale heffingen	**6.045**	**363**	**5.683**	**6.030**	**363**	**5.668**	**6.112**	**424**	**5.688**

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is wijken ten opzichte van de begroting af met een bedrag van per saldo € 20.000 voordelig.

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkeringen									
Uitkering huidig boekjaar	32.529		32.529	32.995		32.995	33.297		33.297
Compensatiepakket corona				910		910	1.381		1.381
Totaal algemene uitkeringen	**32.529**		**32.529**	**33.905**		**33.905**	**34.678**		**34.678**

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gekoppeld aan uitgaven door het Rijk. Door bezuinigingen van het Rijk neemt de algemene uitkering af terwijl hogere uitgaven door het Rijk de algemene uitkering laat stijging. Zoals uit boven- en onderstaand overzicht blijkt valt de algemene uitkering op realisatiebasis circa € 773.000 hoger uit dan geraamd. De effecten hiervan zijn gelegen in onder meer de verwerking van de compensatiepakketten corona en het bevriezen van de opschalingskorting.

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Dividend									
NV Bank Nederlandse Gemeenten	58		58	58		58	53		53
Totaal dividend	**58**		**58**	**58**		**58**	**53**		**53**

De werkelijke baten uit hoofde van dividend wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 5.000 nadelig.

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Saldo van de financieringsfunctie									
Saldo van de financieringsfunctie	1.049	130	919	1.213	280	933	1.195	540	655
Totaal saldo van de financieringsfunctie	1.049	130	919	1.213	280	933	1.195	540	655

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 278.000 nadelig. Dit betreft vooral het effect van de lager doorberekende rente.

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Overige algemene dekkingsmiddelen									
Resultaat van de rekening	0	536	- 536	0	- 505	505	0	0	0
Overige baten en lasten	705	65	640	705	65	640	855	214	614
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	61	-61
Totaal overige algemene dekkingsmiidelen	**705**	**601**	**105**	**705**	**- 440**	**1.145**	**855**	**275**	**553**

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van overige algemene dekkingsmiddelen wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 592.000 nadelig. Dit betreft onder meer de verwerking

van het resultaat na berap 2020-2 (- € 505.000), de vennootschapsbelasting 2020 (- € 61.000) en de nagekomen ontvangsten toeristenbelasting 2018 en 2019 (€ 149.000).

Kosten van de overhead
Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Overhead									
Kosten van overhead	1.473	11.508	- 10.036	748	11.357	- 10.608	1.283	11.497	- 10.215
Totaal overhead	1.473	11.508	- 10.036	748	11.357	- 10.608	1.283	11.497	- 10.215

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van overhead wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 394.000 voordelig. Dit betreft een samenstel van een groot aantal kleinere posten zoals toegelicht op het programma.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Reservemutaties									
Toevoegingen aan reserves		467	- 467		2.012	- 2.012		3.518	- 3.518
Onttrekkingen aan reserves	832		832	2.789		2.789	3.191		3.191
Totaal reservemutaties	**832**	**467**	**365**	**2.789**	**2.012**	**773**	**3.191**	**3.518**	**- 327**

De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 1.100.000 nadelig. Dit betreft een diversiteit aan mutaties, maar in ieder geval een toevoeging aan de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Onvoorzien									
Bestuur en ondersteuning	0	25	-25	0	0	0	0	0	0
Onderwijs	0	0	0	0	25	-25	0	25	-25
Totaal onvoorzien	**0**	**25**	**-25**	**0**	**25**	**-25**	**0**	**25**	**-25**

Schikking getroffen in het kader van onderwijshuisvesting.

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal drie jaar achtereen voordoen. De over 2020 gerealiseerde incidentele baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

	Begroting primitief			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Incidentele baten									
Onttrekkingen reserves	100		100	100		100	2.528		2.528
Vrijval afschrijvingen vervaningsinvesteringen	286		286	286		286	0		0
Kunstzinnige vorming	11		11	11		11	11		11
Totaal incidentele baten	**398**		**198**	**398**		**398**	**2.539**		**2.539**
Incidentele lasten									
Toevoegingen reserves								3.119	-3.119
Uitkering voormalig bestuurders		21	-21		21	-21		28	-28
Implementatie BRP		16	-16		16	-16		16	-16
Gemeentelijke website								80	-80
Onderzoek best. vernieuwing								25	-25
Opstellen en uitvoeren verbeterplan burgerzaken								81	-81
Sec. handhavingsstrategie								23	-23
Bijdrage RBT								116	-116
Kapitaallastoerisme		2	-2		2	-2		2	-2
De Nieuwe School								230	-230
Bijdrage Witte Kasteel								30	-30
Implementatie omgevingswet		378	-378		378	-378		234	-234
Juridische kosten afwikkeling faillissementen								42	-42
Stelselwijziging voorziening grondexploitatie								159	-159
Totaal incidentele lasten		**418**	**-418**		**418**	**-418**		**4.185**	**-4.185**
Saldo incidentele baten en lasten	**398**	**418**	**-220**	**398**	**418**	**-20**	**2.539**	**4.185**	**-1.646**

De werkelijke incidentele baten en lasten bedragen per saldo € 1.646.000 nadelig. De belangrijkste posten worden in bovenstaand overzicht afzonderlijk toegelicht. Dit wordt primair verklaard door het effect van incidentele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelasting (vpb) voor overheidsbedrijven ingevoerd. Gemeentelijke activiteiten die aan bepaalde voorwaarden voldoende worden dan aangemerkt als voor de vennootschapsbelasting belaste activiteiten. Jaarlijks wordt een fiscale positie opgesteld waarin de fiscale winst wordt bepaald voor deze activiteiten.

Jaar	Fiscaal resultaat	Verlies-verrekening	Belastbaar bedrag	Verrekenbare verliezen
2016	-212.441	0	-212.441	212.441
2017	-10.182	0	-10.182	222.623
2018	12.704	-12.704	0	209.919
2019	34.384	-34.384	0	175.535
2020	488.198	-175.535	312.663	0

Het fiscaal resultaat over 2020 is € 488.198. Dit resultaat is een gevolg van de positieve ontwikkelingen in het grondbedrijf. Na verliesverrekening van voorgaande jaren resteert een belastbaar bedrag van € 312.663. Hierover moet € 61.166 aan vennootschapsbelasting worden betaald. Dit is verwerkt in de jaarrekening 2020.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: *“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.”*

Programma	Constatering	Oordeel
0. Bestuur en ondersteuning	Overschrijding van € 162.000 is vooral het gevolg van een hogere storting in de voorziening wethouderspensioenen die na afloop boekjaar bekend is geworden.	Niet onrechtmatig
1. Veiligheid	Geen overschrijding	
2. Verkeer en Vervoer	Geen overschrijding	
3. Economie	Overschrijding van € 161.000 wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten van bijvoorbeeld grondverkopen en/of overboeking naar de balans.	Niet onrechtmatig
4. Onderwijs	Geen overschrijding	
5. Sport, cultuur, recreatie	Geen overschrijding	
6. Sociaal domein	Geen overschrijding	
7. Volksgezondheid en milieu	Overschrijding van € 84.000 komt door de hogere storting in de voorziening reiniging. Hier staan baten vanuit de afvalstoffenheffing tegenover.	Niet onrechtmatig
8. VHROSV	Overschrijding van € 1.789.000 wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten van bijvoorbeeld grondverkopen en/of overboeking naar de balans.	Niet onrechtmatig

Informatie in het kader van de Wet normalisering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT)

De WNT is van toepassing op gemeente Loon op Zand. Het voor de gemeente Loon op Zand toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Bezoldiging topfunctionarissen (in €)	**C.L. Derickx**	**A.F. Heijerman**
Functiegegevens	**Secretaris**	**Griffier**
Aanvang en eind functievervulling in	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,61*	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging 2020		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 55.985	€ 73.230
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.370	€ 12.288
Subtotaal	*€ 66.355*	*€ 85.518*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 122.610	€ 201.000
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2020	**€ 66.355**	**€ 85.518**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t. n.v.t.	n.v.t. n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

* C.L. Derickx heeft vanaf 2 juli 2020 politiek verlof. Het dienstverband betreft 1,0 FTE waarvan 0,8 FTE politiek verlof.

Bezoldiging 2019	**C.L. Derickx**	**A.F. Heijerman**
Functiegegevens	**Secretaris**	**Griffier**
Aanvang en eind functievervulling in	01/01 – 31/12	01/07 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging 2019		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 94.008	€ 35.599
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.212	€ 5.834
Subtotaal	*€ 110.219*	*€ 41.434*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 97.000
Bezoldiging 2019	**€ 110.219**	**€ 41.434**

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking	**A.C.J.M. de Kroon**	**n.v.t.**
Functiegegevens	**Secretaris**	
Kalenderjaar	2020	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	06/07 – 31/12	n.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in kalenderjaar	6	n.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	780	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 193	n.v.t.
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 160.800	n.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode	€ 150.540	n.v.t.
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	n.v.t.
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 105.300	n.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 105.300	n.v.t.
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging 2020	**€ 105.300**	**n.v.t.**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t. n.v.t.	n.v.t. n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens boekjaar 2019 leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking *bedragen x € 1*	**P.G. van Wijk**	**A.R. Visser**
Functiegegevens	Griffier	Griffier
Kalenderjaar	**2019**	**2019**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 31/05	01/06 – 31/07
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	2
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	498,5	174
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187	187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 116.900	€ 51.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 93.220	€ 32.538
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 44.865	€ 16.139
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 45.219	€ 16.139
Af: onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 45.219	€ 16.139
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Overzicht restantkredieten

TV	Nummer	Omschrijving	Jaar votering	Totaal gevoteerd krediet	Besteed t/m 2020	Restant krediet
0.4	7005011	Aanschaf actieborden gemeentelijke voertuigen (K)	2020	15	8	7
0.4	7005900	Renault Kangoo (K)	2020	10	11	-1
1.2	7140002	Secundaire handhavingsstrategie	2017	192	45	147
2.1	7210015	Projecten maatregelen Europalaan (Wisselstroken)	2017	780	882	-102
2.1	7210055	Civieltechnische kunstwerken; duikers (K)	2020	20	20	0
2.1	7210400	Calamiteitenpad Duinen	2019	159	1	158
2.1	7211024	Duinlaan – Natuurpoort Roestelberg (K)	2020	157		157
2.1	7211042	Oplossen kleine fietsmaatregelen fietsmeldpunt	2014	100	99	1
2.1	7211059	Bushalte Ecliptica	2019	30	23	7
4.2	7421030	Renovatie Touwladder bouwkundig	2019	269	269	0
4.2	7421035	Renovatie Touwladder installaties	2019	136	136	0
5.2	7531000	Sportveld Klokkenlaan	2019	34	38	-5
5.7	7211049	Voorbereiding/ uitvoering fiets-voetpad Kloosterstraat Loon op Zand	2017	315	293	22
7.2	7729048	Maatregelen wateroverlast Ecliptica (prj 1233)	2009	1.620	1.321	299
7.2	7729053	Rioolrenovatie- en relininswerkzaamheden 2011	2011	850	836	14
7.2	7729073	Riolering Ring-, Bredevaert 2019	2019	570	0	570
7.2	7729074	Riolering Buiten-, Smallevaert 2020	2017	500	0	500
7.3	7721004	Ondergrondse papiercontainers	2012	87	63	24
0.4	7001007	Aanpassingen Klavier	2018	24	0	24
2.1	7001504	Parkeerplaatsen De Werft	2018	231	228	3
2.1	7423017	Zoen & Zoef DNS	2018	0	0	0
4.2	7423016	De Nieuwe School	2017	409	0	409
4.2	7423021	Sloop- en asbestsanering de Klimop (K)	2020	120	29	91
5.2	7001500	Grond De Werft	2018	0	827	-827
5.2	7001501	Gebouw De Werft	2018	3.770	3.743	27
5.2	7001502	Installaties De Werft	2018	1.609	1.616	-7
5.2	7001503	Inventaris De Werft	2018	322	319	3
		Totaal af te sluiten kredieten		**12.348**	**10.809**	**1.539**
0.4	7002003	Zaakgericht werken	2019	20	0	20
0.4	7003010	Aanschaf I-pads	2018	9	2	7
0.4	7003011	Automatiseringsapparatuur	2018	10	9	1
0.4	7059230	Software voor de website (K)	2020	20	3	17
0.4	7059901	Software verbeterplan burgerzaken (K)	2020	67	35	32
2.1	7210005	OV Loonsevaert (1237.11)	2017	200	31	169
2.1	7210025	Vossenbergselaan planontwikkeling (prjnr 1238) (K)	2020	120	18	102
2.1	7210030	Levensduurverlengend grootonderhoud (K)	2020	1.601	93	1.508
2.1	7210035	Civieltechnische kunstwerken: bruggen (K)	2020	13	1	12
2.1	7210062	OV Heiakker (project 1236-83-1)	2019	90	20	70
2.1	7210070	Buitengebied de Moer (prj 1239) (K)	2020	1.195	6	1.189
2.1	7210075	Openbare straatverlichting 2016 – 2018 (K)	2020	286	186	100
2.1	7211020	Verbeteren bewegwijzering parkeren (GVP) (K)	2020	15	0	15
2.1	7211022	Fietspad Van Haestrechtstraat – Wielstraat (K)	2020	229	-240	469
2.1	7211050	Verkeer Loonsevaert en Leo-XIII-straat (1237.16)	2017	720	632	88
2.1	7210051	Oplaadpunten E-bike (GVP) (K)	2020	23	0	23
2.1	7210056	Maatregelen schoolomgeving 2015	2017	23	5	18
2.1	7210057	Verbeteren parkeren/ verkeersveiligwoonwijk 2015	2017	27	22	5
2.1	7211062	Verkeer Heiakker (project 1236-16-3)	2019	658	83	575
2.1	7423022	Verkeersplateaus De Berk (K)	2020	38	1	37
4.2	7423020	Tijdelijke huisvesting Westkant	2018	200	175	25
5.2	7530016	Haalbaarheidsonderzoek De Wetering (prj 1536)	2017	634	446	188
5.7	7210065	Groen beheerplan groen meubilair	2020	273	75	198
5.7	7211046	Voorbereiding snelfietspad Waalwijk LoZ Tilburg	2016	2.729	-666	3.395
5.7	7211060	Kwaliteitsverbetering Entrees	2019	50	3	47
5.7	7560020	Groen Loonsevaert Leo XIII-straat (prj 1237-11)	2019	150	32	118
5.7	7560030	Vossenbergselaan groen	2019	150	0	150
5.7	7560040	Straatmeubilair (beheersplan groen) (K)	2020	20	7	13
5.7	7560050	Vervangen gevaarlijke bomen (K)	2020	80	34	46
5.7	7560060	Verdroogd groen (K)	2020	291	109	182
5.7	7560062	Groen Heiakker (prj 1236-11-3)	2019	175	71	104
5.7	7560070	Groengeleiding Loon op Zand (K)	2020	95	19	76
7.2	7729062	Verv. riolering Heiakker 2014 (prj 1236-17-3)	2014	1.162	607	555
7.2	7729064	Verv. Uitbr. riolering Loonsevaert (prj 1237 – 17)	2014	647	153	494
7.2	7729070	Relining WRP 2017-2020	2017	500	95	405
7.2	7729072	Vossnbergselaan inclusief waterberging 2018-2019	2017	2.250	25	2.225
7.2	7730001	Invulling bergingsopgave 2017-2018	2017	300	63	237
7.3	7721015	Ondergrondse papiercontainer	2020	21	0	21
7.3	7721016	Ondergrondse containers RA + GFT	2020	47	0	47
8.1	7210060	Herinrichting kernwinkelgebied Kaatsheuvel	2018	1.800	670	1.130
		Totaal lopende investeringen		**16.967**	**2.827**	**14.110**

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 140.480	€ 15.533	€ 5.330	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
			1					
IenW	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*		
			1 236315	Nee				

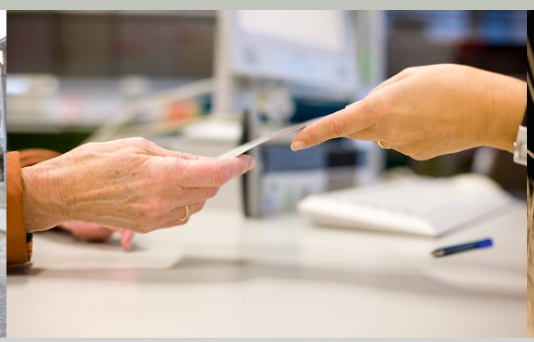
EZK	**F9**	**Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie**	Projectnaam/nummer *Aard controle R* *Indicator: F9/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F9/02*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*	
		1						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F9/05*					
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
SZW	**G2A**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**)	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)

			Aard controle n.v.t. *Indicator: G2A/01*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	*Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
			1					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
			1 060809 Gemeente Loon Op Zand					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*				
			1 060809 Gemeente Loon Op Zand					
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					

SZW	**G3A**	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
			1					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*		
			1 060809 Gemeente Loon Op Zand					
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle R* *Indicator: G4/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/12*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
				€ 69.564				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/09*	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/10*	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) *Aard controle R* *Indicator: H4/11*			
			1 802973		0%			
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 200	€ 0	€ 200		

Bezoekadres Het Klavier
Anton Pieckplein 1, Kaatsheuvel

Postadres Postbus 7, 5170 AA Kaatsheuvel
Telefoon 0416 - 289111

Website: www.loonopzand.nl